65870
2063

THE UNIVERSITY OF JORDAN LIBRARY 658.70 21 SEP 1987

כותבים לנו

חיים קשים

קראנו שבקרוב יהיו עמלות חדשות, גם בבנק הדואר, שהוא כידוע, משרד ממשלתי. אנו שואלים: למה זה מגיע לנו, לאזרחים ההגונים, המשלמים את כל החשבונות בזמן? למה אנו צריכים לשלם עמלות גבוהות עבור דברים שאנו משלמים כסף למשרד הדואר, ולא מקבלים ממנו כסף.

עכשיו נצטרך לנסוע במיוחד לתל־אביב לחברת החשמל, כדי לשלם שם את חשבון החשמל, כי בחולון אין משרד של חברת חשמל. וכך הלאה: לעירייה, כדי לשלם את חשבון המים, לחברת הגז – לשלם את חשבון הגז,לחברת „בזק" לשלם את חשבון הטלפון. למה?

החיים במדינתנו מספיק קשים גם ככה, למה להכביד עלינו, עוד יותר?

חולון עמליה שטרנטל

אהבה בתשלום

בעיתונים המלאים ידיעות, כתבות והספרים על נרצחים, נמצא מקום גם למלים חמות על מארחת באר שנרצחה. אכן, סוף סוף, מארחת באר הראויה למחמאות מקבלת אותן כמו אחרים. על־אף הדיעה נגד נשים המעניקות אהבה בתשלום. ועל־ אף המאמצים שנעשו בעולם על־ידי משחררות נשים לחוקק חוקים שיכניסו לכלא את הלקוחות של הנשים הללו וכך לגדוע את מקצועה האהבה בתשלום.

אכן, נחמה קליינמן, המארחת שנרצחה, היתה ראויה למחמאות. כל יודעיה מעידים שהיתה אשה נעימה לאלה הגברים שהזמינה לדירתה לאהבה בתשלום. קל לשער שהיא היתה יכולה להיות גם פקידה נחמדה בדואר ועובדת סוציאלית מצויינת.

חיפה אריה בר

צלב קרס באמריקה

לפני כחמש שנים בביקורי בארה"ב נתקלו עיני בצלב קרס שצוייר על גבי מיכל אשפה ברחוב בו מתגוררים יהודים רבים. משהו בתוכי קפא. דווקא באמריקה הדמוקראטית, הנאורה, החופשית, בה חיה הקהילה הגדולה ביותר של יהודים. כשהשואה התרחשה באירופה הנאצית עדיין לא נולדתי. הורי היו ילדים בארץ תחת השלטון המדנטורי. נולדתי למדינה שכבר נולדה, בלי סיפורים כואבים ועצובים ממקור ראשון, ועל אודות הטרגדיה של העם היהודי למרתי רק מספרים ומסרטים. אולי זו הסיבה שמעולם לא הבנתי את היהודים הבוחרים לחיות בגולה, קל וחומר ישראלים העוזבים את ארצם.

הסרט שהוקרן ב„מבט שני" בטלוויזיה – „זרעים של שנאה" – עורר בי חשש. זרעים עלולים לנבוט יום אחד ולהצמיח מפלצת, שתיפגע ביהודים (על אף היותם אזרחים נאמנים לארה"ב). 50־40 שנה אחרי השואה שהעולם לעיתים מתכחש להתרחשותה – אינה יכולה להשאירנו אדישים ושאננים. אני רוצה להיות אופטימית ולקוות שמשפט כמו: „לנו זה לא יקרה" – לא יעמוד במבחן המציאות. לעתים אדם שוגה בחלום: הלוואי ויהודים יעלו לישראל לא כארץ מקלט, אלא כארץ שבוחרים לחיות בה בטוב וברע.

ירושלים דורית פרץ־רוזנברג

הזמנה לאונס?

בימים האחרונים מוצפים רחובותינו בפוסטרים של חברת ג'ינס. בפוסטר רואים אשה כורעת, מדגמנת מכנסים וכל כולה מביעה ומבקשת (בכותרת) בואו, תגעו בי! ולמה לא? אולי גם תאנסו אותי...

פוסטר זה מחזק את המיתוס האבסורדי שנשים רוצות להיאנס וגם נהנות מזה. לא פלא לכן, שכל כך הרבה מעשים מגונים ומקרי אונס קורים לנשים בתקופתנו. רוצים שנקנה ג'ינס – הראו לנו עיצוב יפה ולא הזמנה לאונס קבוצתי. מה שבטוח הוא שאנו לא קונות את הג'ינס הזה, ופונות לכל הנשים לנהוג כמונו.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
ת.ד. 8309, חיפה

תלבושת אחידה – אנכרוניזם

מחנך ותיק בשם עמנואל חסידוב („סגנון" 71) דוגל ומטיף לתלבושת אחידה בטיעונים מוזרים ביותר: „אחוז התלמידים המתנגדים לתלבושת אחידה הוא אפסי". מתוך נסיוני הרב בחינוך – ידיעתי הפוכה משלו, בחלק נכבד ממועצות־התלמידים ישנה התנגדות חריפה לאוניפורמיות בתלבושת. בבתי־הספר שבוטלה בהם האחידות, לא נתגלו יותר הפרעות ופערים חברתיים מאשר אלו הקיימים במציאות.

מתוך בדיקת הנושא, התברר לי מעל לכל ספק, כי גם עם ה„תלבושת האחידה" רב הגיוון ואי־האחידות: הצבע דומה, אבל טיב הבד, הגיזרה, הנעלים, התכשיטים – הכל שונה. ועוד: האין התלמידים נפגשים אחר הלימודים ומספרים על טיב בילוייהם, בעיקר על נסיעות לחו"ל? החסרים אנו תלמידים הבאים לבית־ספרם במכוניות פרטיות חדישות, מול תלמידים הרוכבים על אופניים ונוסעים בתחבורה ציבורית. הניתן להסתיר זאת?

כיום יש לחנך לשוויוניות בדרכים חינוכיות מעמיקות ולא בדרך הקלה והאנכרוניסטית. כאשר ניתן לציבור התלמידים חופש פעולה בנושא התלבושת, ממילא מרביתם מגיעים לבית־הספר בתלבושת דומה. מכנסי ג'ינס וחולצות די אחידות (הם שמרניים לא פחות מהמבוגרים). רק בודדים הם בבחינת „פורצי־גדר" ואותם ניתן „לחנך" בעזרת התלמידים עצמם.

תל־אביב דן יהב

דעה אחרת

תאונות דרכים, לא איידס

באביב שחלף נהרג בעלי בתאונת דרכים. הוא היה בן 38 במותו, אב לשני ילדינו הצעירים ורופא מומחה.

התכנית במבט שני, ששודרה בטלוויזיה ב־29.10, הוקדשה למחלת האיידס.

אין בידי נתונים סטאטיסטיים לגבי מספר נפגעי המחלה בארץ, אולם אין ספק, שמספר הנפגעים בתאונות הדרכים הוא עצום ורב לאין ערוך מנפגעי מחלה זו. איני זוכרת תכנית כלשהי, באורך זהה ובשעת צפיה זהה על נושא זה.

ברור, שההשקעה הנדרשת בתכנית, שנושאה הוא תאונות הדרכים, היא רבה מזו הנדרשת מתוכנית שצירה המרכזי קנוי. יתכן גם, שהעיסוק בפגיעות בדרכים חסר את מידת הסנסציוניות הנלווית לעיסוק במחלת האיידס, או אף לנושאים רבים אחרים. אף על פי כן, אני מבקשת מהנהלת הטלוויזיה: הפנו משאבים רבים להבאת הפגיעה וההרג הנגרמים יום יום בדרכים לתודעת החברה. כי לפתח כולנו רובץ האסון, וכבד הוא מאד מאד.

קרית־אונו ר.מ.

סגנון

8
קליה כהן:
הם מתים מתח־תזונה

13—12
בילי מוסקונה־לרמן:
הפלוגתית

17—15
יעל פז־מלמד:
מחט באוזן

22
עירית שמגר:
שיגולה – פחות
גרמניה מגרמניה

32—31
גוני סביר:
תחנה אחרונה

עורכת: תמר אבידר
עורכת משנה: ליאורה עיני
עיצוב ועריכה גרפית:
אירית שביט, כרמית אדלר
מודעות: גילה שניידר
טלפון 439474 (03)
מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

לימור מטיסיס, יפהפיה חופאית, לומדת עתה בחיפה הוראת בלט, לאחר ארבע שנות לימוד ציור באוניברסיטה של קלן. מלמדת ציור ב'בית אבא חושי', מתמנת תערוכה ונהנית מן הפינוק בבית־ההורים. אל תטעו מהופעתה החתיכית, בתוכה היא בחורה רצינית.

צילום: דפנה קצור

טיולי סופשבוע לאילת (כולל חנוכה)

מועדון מטיילי מעריב

טיול של שלושה ימים (שני לילות) באוטובוס־תיור עם מדריך, במסלול הכולל בין השאר את: מצפה־רמון, פארק תמנע, קבר בן־גוריון, טאבה, ים־המלח ועוד ★ שני לילות וחצי־פנסיון במלון באילת ★ תאריכי הטיולים: 28—30 בנובמבר; 8—10 בדצמבר; 12—14 בדצמבר.

● פרטים והרשמה: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", קרליבך 2, ת"א (טל. 03־439207).

במבצע עד סוף החודש

10 שנים אחריות

ה"קדילאק" של מדגל

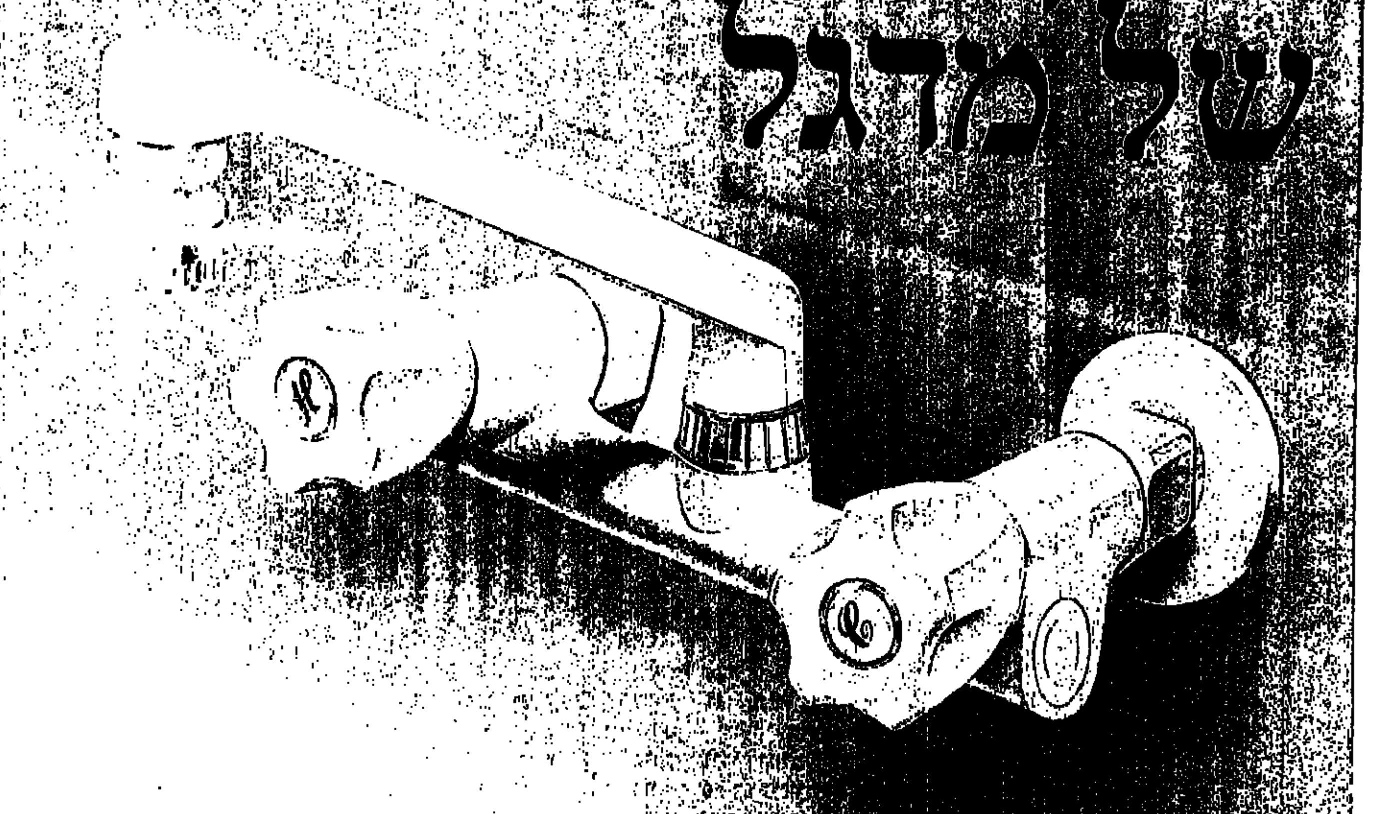

במחירי הנחה מפתיעים

עכשיו - ההזדמנות שלך להחליף את הברזים. היפרד מברזי המתכת הישנים, מהציפוי המתקלף, מהגומיה הקרועה ומהברז הדולף. קח לך את סדרת 2000 של מדגל - בעיצוב מרהיב, במבחר גוונים (הצבעים בברזי מדגל הם חלק מהחומר), ובאיכות שרק מדגל יכולה להעניק לך. (עשר שנות אחריות,* ושירות לכל החיים !). מחירי ההנחה יפתיעו גם אותך. מיליוני האמריקאים הנהנים מברזי מדגל, "יעזרו" לך להחליט.

קח לך היום מדגל הביתה והרכב אותו בעצמך. הסתכל עליו, שטוף את העיניים ותהנה. יש לך מדגל.

<u>להשיג - בחנויות האינסטלציה המובחרות וברשתות השיווק.</u>

תצוגה - מרכז הבנייה הישראלי.

מדגל • קיבוץ גליל־ים, ברזים מסוג אחר.

קיבוץ גליל־ים 46905 טל. 052-548964

רגע, חושבים!

ארט בוכוואלד

אנא אשרו ההזמנה

הכל מדברים עכשיו בוושינגטון על ביקור הנסיך צ'ארלס והנסיכה דיאנה בוושינגטון. רוב האנשים מתנהגים כמו אידיוטים מושלמים ומנסים לסחוט הזמנה לאחד האירועים הנוצצים. אני שמח לדווח כאן, כי אשתי ואני לא מתרגשים כהוא זה.

„אף פעם לא השתגעתי על בני משפחת המלוכה", אמרתי לאשתי, בעת שאפינו קרטושק'ס ליד האח.

„גם אני לא. ראית נסיך אחד מווילס – ראית את כולם", השיבה לי זוגתי שתחיה.

„מה שצריך לעשות זה לא לענות לטלפון בשבועיים הבאים. ככה, אם יטלפנו מארמון באקינגהם, נוכל תמיד להגיד שלא היינו בבית", הצעתי.

„ואם יביאו את ההזמנה ביד? אתמול ראיתי בשכונה שליח חבוש קפלט. הוא היה במרחק שני רחובות בלבד מאתנו".

„אל תפתחי את הדלת, כי אם את מקבלת ביד הזמנה מבית המלוכה -- את חייבת לבוא", הזהרתי אותה.

„אני לא יודעת למה הבנות בסלון היופי עושות מזה כזה רעש", אמרה אשתי. „אחרי הכל, הנסיך והנסיכה הם פשוט זוג צעיר כמו כל הזוגות, הסובל מבעיות בחיי הנישואין".

„איך את יודעת שיש להם בעיות בחיי הנישואין?" התעניינתי.

„קראתי בפיפל מגזין, שצ'ארלס ודי לא מסתדרים טוב. היא כל הזמן יוצאת לבלותוחוזרת בארבע בבוקר, והוא נופל כל הזמן מהסוס שלו. הם אומרים שדי פיטרה את כל המשרתים של צ'ארלס, וגם את מזכירו האישי", דיווחה לי זוגתי.

„זה מה שנקרא אוהבת קשוחה", אמרתי.

„ומה שעוד יותר גרוע, די ניתקה את קשריו של הנסיך עם כל ידידיו מימי הרווקות העליזים. והיא לא מרשה לו להפגש עם אף אחת מחברותיו לשעבר", הוסיפה.

„מה גורם לאשה להתנהג בצורה כזאת?" רציתי לדעת.

„היא מאוד עקשנית. זאת כבר לא הבתולה הביישנית שאת חתונתה ראינו בטלוויזיה בהנחיית ברברה וולטרס".

„אף פעם אי אפשר לדעת מה מתרחש מאחורי דלתות סגורות", אמרתי.

„זה לא היה מאחורי דלתות סגורות", תיקנה אותי רעייתי. „זה היה בכל העתונים".

„מה הם אמרו על הנסיך חוץ מהעובדה שהוא נופל כל הזמן מהסוס?" שאלתי.

„הוא בודד ומשועמם, מפני שאמא שלו לא נותנת לו לעשות שום דבר. המלכה אליזבת מחזיקה חזק מאוד בכתר. לנסיך אין שום חובות, ונראה שהוא לא בעניינים".

„אני שמח שאנחנו לא הולכים למסיבות האלה, משום שלא היה לנו על מה לדבר אתו", אמרתי.

„אתה לא אמור בכלל לדבר עם בני המלוכה אלא אם כן פונים אליך קודם", הודיעה לי האשה.

„איפה שמעת את זה?" רציתי לדעת.

„קראתי בעתון, במדור נימוסים והליכות", השיבה לי.

„טוב, אז אם אי אפשר לדבר אתם, מה עושים כזה עניין מההזמנה למסיבה?" לא הבנתי.

„קראתי בעתון, שאמנם אסור לפנות אליהם, אבל מותר ללטוש עיניים", הסבירה לי אשתי.

„למה האנשים מוכנים להרוג מישהו בשביל הזמנה לדבר כזה?" שאלתי.

„אני חושבת שבשביל להיות מסוגלים לומר שהם היו שם".

„את מצטערת שאנחנו לא מוזמנים?" שאלתיה.

„מובן שלא. איזה אשה רוצה להכנס לסיבוך של קניית שמלת ערב חדשה ונעלי כסף, רק כדי לפגוש את המלך הבא של אנגליה, בשעה שהיא יכולה להשאר בבית ולראות את הסדרה 'שושלת' בטלוויזיה?"

„זה בדיוק מה שחשבתי. שהאחרים יריבו על שני כסאות למסיבה. אני מעדיף שני מושבים במשחק בייסבול. קיבלנו איזה דואר היום?"

„כן, זה שם".

„יש משהו?"

„שום דבר מיוחד".

הצצתי מן החלון. „אולי בשגרירות הבריטית לא יודעים איפה אנחנו גרים". ■

אברהם שרון

דמעות

יש דמעות שאי־אפשר להזיל, יש דמעות שאי־אפשר לבכות. דמעות פנימיות.

יש דמעות שהן אינן בדיוק בכי. הן לחות או אד. כמו ערפל, לפעמים הן קשות ויבשות.

דמעות הן הביטוי האינטימי ביותר, לטעמי, של האדם.

יש אנשים שלעולם לא אראה אותם דומעים. אבל אני מכיר אותם ויודע שהם בוכים. דמעות זה לא תמיד הטיפות שרואים מתחת לעיניים. יש דמעות שאי־אפשר לבכות. יש אנשים שתמיד מסתירים אותן, או מוציאים אותן ממקומות שאיש מלבדם לא משער שדמעות יכולות לעבור דרכם. דמעות הן לב ולכל אדם דרכים ואופן לבטא אותן. ■

טלי בשן

בוידעם

כשהחזאית עם המבטא ההונגרי המשתולל מודיעה על התקררות האטמוספירה, והקלמנטינות משפריצות קולות של סתיו, נתקפים טיפוסים רגישים ועדיני נפש, כמוני, במלנכוליה קבועה ההולכת ומחמירה עם השנים. אצל המשוררים, אומרים, זה בא בגלל הרוח המייבב והעלים הנושרים ועוד מיני דימויים רומנטיים. אבל כיוון שאצלנו ברמת־גן בקושי נתקלתי בענייני הטבע האלה, והדבר היחיד שנשר בסתיו היו השערות של לאקי, (כלבי האהוב ז"ל), הגעתי בצער למסקנה שמדובר בגורמים טריוויאליים לאין שיעור.

עם כל הכבוד לשלכת -- המלנכוליה שלי מתחילה ונגמרת בפרקטיקה: באריזת בגדי הקיץ, בצחצות נעלי החורף, בכדורי הנפטלין המסריחים שמתגלגלים פתאום בכל הבית ומפיצים ריח של בוידעם, בטיפוס האינסופי על הסולם המתנדנד להוריד משם שמיכת פוך ולהעלות את הפיקה, במכנסי החורף שעבר שבקושי נסגרים, בז'קט בורדו שעלה בעונה שעברה הון תועפות ויצא עכשיו לגמרי מהאפנה.

אין ספק, הסתיו הוא עונת הדכדוך האפנתי. איכשהו מסתבר תמיד שכל מה שיש לך בארון מהחורף שעבר, להוציא פיג'מות וטרנינגים, יצא כבר מהאפנה. מה שהיה טוב בשנה שעברה אף פעם, אבל א ף פ ע ם, לא הולך השנה. קודם היה קצר – עכשיו יהיה ארוך, אם בשנה שעברה היה רחב – עכשיו יהיה צמוד.

אחרי שנים של ריצה בעקבות גחמותיהם של כל האיב סאן־לורנים תפשתי סוף סוף את הפרינציפ: לא חשוב הצורה או הצבע, העיקר שיהיו הפוכים מהשנה שעברה: לפני שנתיים צבעי ג'ונגל ואדמה – אחר כך ארום ואפור עכשיו ירוק וסגול. למה? כדי שלא תוכלי להתאים עכשיו שום צבע מהשנה שעברה. כיפה אדומה פתייה שכמותך. מישהו בענף הזה צריך גם להתפרנס, לא? אחר־כך הולכים לבוטיקים וצונחים חסרי הכרה לנוכח המחירים. אפשר אולי להתנחם באפשרות שאם ימשיך המצב הכלכלי להיות כפי שהוא יצטרכו גם מעצבי האפנה להתהלך בבגדים מן השנה שעברה.

בענייני נחמות לתסמונת דכדוך הסתיו אפשר להציע גם הגיגים רומאנטיים על החורף העתיד להגיע, כמו „איך־נתכרבל־מול־האח־המבוערת־בשמיכת־הפוך עם־ספר־טוב־כשהגשם־ידפוק־בחלון". העובדה שלאף אחד מהאנשים שאני מכירה (חוץ מאשר כמה טיפוסים ברמת־השרון) אין אח מבוערת לא צריכה להפריע כרגע, ונכון שמתוך תשעים ימי חורף נטו שוכבים מתחת לפוך אולי שלושה ימים וגם זה בגלל שפעת מחורבנת, אבל מה זה משנה עכשיו. תחי האשלייה. ריאליזם זה לא עסק לסתיו. תשאלו את המשוררים. ■

צביה גרנות

מסלול ירוק, חמוץ

יעלד רעשן אחד יכול להפריע לשכונה שלמה. והנה איזה נזק יכול לעולל לכולנו איש בטחון אחד באל־על.

מרסיה מגיל ונסי רוברטסון מסן־דיאגו עברו בישראל בטיול שעשו בעולם. ביקור חטוף זה היה הצל היחיד בכל מסען. אנחנו מבינות, הן כותבות בעתון היוצא בקליפורניה, את ההכרח באמצעי בטחון מיוחדים בישראל, אבל הטיפול שזכינו בו לא היה לו ולא כלום עם בטחון.

לא קראנו את הסיפור הזה כבר באיזשהו מקום? איש הבטחון רוקן את המזוודות הארוזות־היטב שלהן, לא מצא דבר וזרק הכל פנימה. עד כאן הכל בסדר, לא מצפים ממנו לקפל כל בגד. אבל לשם מה ההערות הסרקסטיות? ומדוע בלי שום תודה־סליחה־בבקשה? לעולם לעולם, הן כותבות, לא יעלה על דעתנו לבקר שוב בישראל, וזאת ההמלצה שניתן לכל מכרינו.

הן יכולות לא לבקר כאן יותר. הן לא מוכרחות. אנחנו מוכרחים. הנה גירסה ישראלית של אותו הסיפור. חזרתי מארה"ב ופניתי למסלול הירוק, כמצפון נקי לגמרי. עוד אני באמצע הדרך החוצה, קורא אלי איש הבטחון, הידוע בחושיו המחודדים כלפי מבריחים: דק רגע אחד! שום בבקשה, שום סליחה, כראוי לגנב שנתפס על חם.

המזוודה על הדלפק. פותחים. האיש הופך את התכולה על פיה, מחטט, ממשמש, שופך, לא מוצא דבר, זורק הכל פנימה, ובלי אף מלת נימוס מיותרת הוא קורא לקרבן הבא ומשאיר אותי עם המשימה הבלתי־אפשרית לסגור את המזוודה.

מילא חוסר נימוס. מילא פרצוף חמוץ. בגלל זה לא נפסיק לחיות בארץ. העיקר שלא ינום ולא ישן איש הבטחון וישמור על חיינו ורכושנו. אבל איך איך הוא לא גילה את הרדיו־טייפ ומכשיר הטלפון ומייבש השיער ומכונת הגילוח, שהיו מונחים כמעט גלויים לעין? ■

קליה כהן,
דיאטנית מוסמכת

הם מתים מתת־תזונה

בעיותיו התזונתיות של הסובל ממחלה ממארת מתחילות עם היווצרות הגידול ומחמירות בתקופת הטיפולים הכימותרפיים והקרינתיים. יובש בפה, קשיי בליעה ועיכול, ספיגה לקויה של מזון, הקאות ושלשולים יכולים להיות חלק מהמחלה או מהטיפולים הנלווים. לכל אלה מצטרף לעיתים קרובות חוסר תיאבון, הנובע מסגיעה או אבדן חוש הטעם. וגם במקרה זה הסיבה נעוצה במחלה או בטיפולים.

כאשר משלימים את התמונה לחצים נפשיים ופחד ויאוש, אין להתפלא על שהחולה ממעט לאכול ומצבו התזונתי מתדרדר. לכן, לעיתים קרובות, רזון בולט וצורה חיצונית ירודה מעידים על חולי סרטן רבים שהם סובלים מתת־תזונה.

מצבו של חולה הסרטן שונה לחלוטין מאדם בריא שנמצא בתת־תזונה. הבריא מסוגל במידה מסויימת להתמודד עם חוסר במזון או רעב. הוא מסתגל ל„קצב איטי" של תהליכי החיים בגוף, ומה גם שמימקריו הצט־מצמו והם זקוקים לפחות „אנרגיה".

לעומת זאת, בתקופה בה מתפתח גידול ממאיר כא־דם, גדל במיוחד קצב תהליכי החיים הבסיסיים של הגוף וגובר הצורך באנרגיה. בנוסף, טמפרטורת גוף גבוהה (חום) מורות את קצב פעולות החיים בגוף ומח־מירה את המצב. כאשר אספקת המזון איננה עונה על הצרכים, עלול מצבו של החולה להתדרדר והוא מתק־שה להתמודד עם מחלתו. ברור שאין להמתין עד להופעת מצב של תת־תזונה ויש לדאוג לסיוע תזונתי בהקדם.

סיעוד תזונתי כאיכות חיים

התמיכה התזונתית אינה מצטמצמת לתקופת המח־לה והטיפול בלבד. מקום חשוב שמור לה גם בזמן השיקום. בהעדר תמיכה תזונתית עלול להיווצר מצב שתת־תזונה היא סיבת המוות, ולא מחלת הסרטן!

צוות של רופאים ודיאטניות מבית החולים „אסף הרופא" בצריפין, העניק טיפול תזונתי לחולים במח־לות ממאירות שונות. ממצאיהם, כפי שהתפרסמו לאח־רונה בכתב־עת רפואי, מוכיחים כי הדרכה, תמיכה וסי־וע תזונתיים יכולים לשפר את מצבם התזונתי של חולים במחלות ממאירות אפילו בשלבים המתקדמים של מחלתם.

פרופ' י. אשתר, מנהל המכון למחלות דרכי העי־כול (גסטרואנטרולוגיה), מחלות כבד ותזונה: „כיום מקובל לחשוב שיש קשר בין מחלות ממאירות למער־כת החיסונית. משערים כי המצב החיסוני של הגוף יכול להשפיע על היווצרות הגידול, מניעתו, או מהי־רות הגדילה. התזונה תורמת למצב החיסוני של הגוף ומכאן עיקר חשיבותה בנושא מחלת הסרטן. לצוות היה ברור שסיעוד תזונתי יכול לשפר את איכות החיים של החולים ולתרום להרגשה כללית טובה שלהם ושל הסובבים אותם. הבעיה העיקרית היתה: כיצד להוכיח בעזרת בדיקות ומדידות רפואיות שאכן יש תוצאות חיוביות לטיפול התזונתי ולא להתבסס על מראה עינים והתרשמויות".

הדיאטניות נ. הנקין וד. טימן, העריכו את מצבם התזונתי של החולים בעזרת מדידות של משקל גוף, עובי קפלי העור והיקף הזרוע. בנוסף הן עקבו אחר מצב השריר, רמת החלבונים ואספקת החמצן בדם. הב־דיקות התבצעו אחת לשבועיים, לפחות, לאורך תקופה של ארבעה חודשים. באותן הפגישות קיבל החולה הדרכה תזונתית אישית שהותאמה למצבו ולצרכיו המ־שתנים.

לצוות היו גם חששות. כפי שמסביר הד"ר א. רשף, מנהל המחלקה לתזונה במשרד הבריאות ירושלים: „ברור היה שאספקה מירבית של כל אבות המזון חשו־בה לבריאים בכלל ולחולי סרטן בפרט. לא היינו בטו־חים שהחולה בגלל מצבו יהיה מסוגל לאכול את כמות המזון שרצינו לספק לו". כמות המזון שנקבעה לכל חולה היתה ברמה של פי 1.5 יותר מההמלצות המקוב־לות לאדם בריא. כדי לשכנע אדם החולה בסרטן לא־כול כמויות מזון גדולות, צריך הרבה סבלנות, רצון טוב, תושיה ובעיקר ידע מיקצועי.

חוש הטעם משתנה

חשוב במיוחד היה להתייחס למכלול הבעיות המי־יוחדות. לדוגמה, לעתים קרובות משתנה חוש הטעם של חולי הסרטן. הם חשים בטעם מתוק רק כאשר ריכוז הסוכר גבוה במיוחד. מנגד, יורד סף הטעם למרי־רות והם רגישים במיוחד לטעם זה וחשים בו גם בריי־כוז נמוך מאוד שלא היה מעורר הסתייגות ותלונות באנשים בריאים. לכן החולים היו חופשיים (עד כמה שאפשר), לתכנן ולבחור את המאכלים אותם הם מעדי־פים. חשוב היה לבחור מוצרים בעלי ערך תזונתי גבוה שיתאימו גם למכלול השינויים שחלו בחוש הטעם, תיאבון ויכולת הבליעה של החולה. היו חולים שנזקקו למזון בעל מרקם רך במיוחד שיתאים ליכולת מוגבלת של לעיסה ובליעה.

המאמצים נשאו פרי, רוב המשתתפים בטיפול אכלו מזון רגיל ורק במקרים חריגים, כמו לאחר ניתוח, קיב־לו באופן זמני הזנה דרך הוריד.

מההיבט הרפואי, חולים שהקפידו על מילוי הוראות הדיאטניות שמרו, ברוב המקרים, על מצב תזונתי טוב גם בשלבים המתקדמים של מחלתם. היו שצרכו כמוי־ות גדולות של מזון ולמרות שמצבם התזונתי לא השת־פר, הוא לפחות לא החמיר. בלט במיוחד מצבם הקשה של חולים שנותחו. הבדיקות והצום הקודם להן וגם הניתוח עצמו גורמים להריסת חלבונים בגוף ומחמירים את המצב התזונתי.

ממחקרים שהתבצעו בעולם עולה, כי טיפול תזונתי בחולים במחלה ממארת יכול למנוע ירידה חמורה במשקל גוף וגם להפחית את הרגישות לדלקות ולזי־הומים בתקופת הטיפול הכימוגראפי. לכן, לחולה שמצבו התזונתי טוב, סיכויים טובים להתמודד עם מחלתו ואולי גם להאריך את חייו.

ד"ר נ. וולך, רופא במחלקה האונקולוגית: „הטיפול התזונתי עוזר לחולים בעיקר בשלבי הטיפול הכימות־ראפי והקרינתי. הדבר מתבטא גם במישור הפסיכולוגי והחולה מרוצה מהעובדה שהוא מקבל טיפול נוסף שאיננו תרופתי". ■

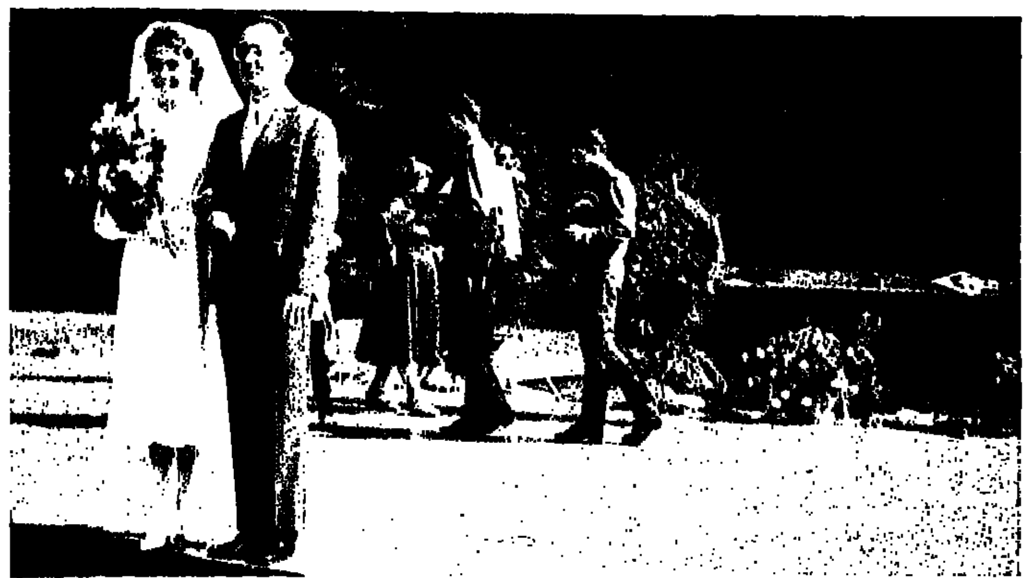

צילם: אביטל סיטיין

הזוג הצעיר בדרכו ברחבת הקרמלין רגע לפני הנחת הזר.

חתונה במוסקווה

הקרמלין מרשים, המבנים, האווירה, השקט מסביב. ברחבה, ליד הקרמלין, מקום בו מונצחים מנהיגי ברית המועצות, מקדש מעט – קבר החייל האלמוני. אש תמיד מוערת קסדת חייל ורובה, ממלחמת העולם השניה. המוני אדם עומדים בתור, בשקט, מחכים לתורם להיכנס, לראות במו עיניהם את גופתו החנוטה של לנין.

עברנו במקום, במקרה, בדרך מכתובת אחת לאחרת, והנה לפנינו צועדים חמישה, כלה בשמלה לבנה, הינומה וזר פרחים ביד. חתן – חליפה חומה, נעלים שחורות, עקבים גבוהים, מסופר למשעי, ושלושה מלווים. נראים כחברים – בוודאי לא כהורים.

הלכנו בעקבותיהם. צלמנו אותם למזכרת. ומה עושים בני זוג צעיר ביום חתונתם במוסקווה? הולכים להניח זר פרחים על קבר החייל האלמוני. הם לא מעלים את ירושלים ביום שמחתם, כמקובל אצלנו, אבל הם זוכרים את הנופלים. ■

שמואל שצקי

[redacted]

לאחר אחת מהצגות המאה פלוס של יענקל'ה יעקובסון – „הסיסמה עוגת קרם" – שנערכה באולם צוותא בתל־אביב, עלתה על הבמה ד"ר (תיאטרון) שוש אביגל ושאלה את יעקובסון שאלה אחת בלבד: היתה רוזי?

„הסיסמה עוגת קרם" מבוססת על סיפור אישי: חייל מילואים ישראלי צעיר מתמקם עם יחידתו על גג בית בלבנון. בבית גרה נערה נוצריה. רוזי. בין השניים נרקמת מערכת יחסים עדינה ומיוחדת.

– ובכן, יעקובסון, הייתה רוזי?
– הייתה.
– נו וככה זה היה? כמו בהצגה?
– כמעט. בערך. חלק פינטזתי, אבל חלק מבוסס על מציאות.
לכו תעשו מילואים. ■

ליאורה עיני

רוזמרין שונאת נסיכים

עדיין אין להם שם. המחזמר הראשון לילדים אותו הם מעלים בימים אלה על בימת תאטרון ירושלים „אגדה חדשה" מהווה עבורם שם זמני – עד שימצא משהו הולם יותר.

„אגדה חדשה" הוא סיפורה של נסיכה מרדנית שאינה רוצה להמשיך במסורת המלכותית: הנסיכה רוזמרין שונאת נסיכים האמורים להביא לה פרח, לשיר סרנדה ולהרוג בעבורה את הדרקון. רוזמרין, רוצה להרוג את הדרקון בעצמה. מאחר שברור לה כי ההורים לא ירשו לה לצאת, היא מתחפשת בבגדי גבר ויוצאת למסע. במהלך המסע היא פוגשת את אהוב ליבה, נסיך צנוע ועניו, ששונא דיבורים ונסיכים שמביאים פרח אבל אמיץ־לב שרוצה אף הוא להרוג את הדרקון.

אנשי „אגדה חדשה" עשרה צעירים ירושלמים המתייחסים לתיאטרון כאל יעוד. רובם, התחילו את הקריירה המקצועית שלהם ב„חאן" הירושלמי כשחקנים או כאנשי מקצוע אחרים. ההחלטה להתגבש בקבוצה נפרדת נולדה כאשר גייל הראבן הציגה בפני חברה לדירה אמנון בעהם את הטקסט.

אמנון, מוסיקאי שלמד באקדמיה למוסיקה בירושלים ושיחק בחאן בהצגת גימפל־תם וחיבר מוסיקה למספר הפקות, התנדב להלחין את היצירה. אחיו של אמנון, שלומי, שהיה מנהל הפקה בחאן, התנדב לנהל את הפקת "אגדה חדשה". עפרה צדיק עשתה תפאורה ותלבושות. אחדים מהחברים שללו, אחרים התלהבו והצטרפו וכך נוצרה הקבוצה. בסיוע של קרן ירושלים ותיאטרון ירושלים אף הצליחו להוציא את החלום מן הכח אל הפועל, מה שמוכיח כי מוטיבציה ואמונה וכשרון חשובים הרבה יותר מכסף. ■

אילנה באום

„אגדה חדשה" בירושלים.

צילום: סקופ 80

מטבחי דיר
ארכיטקטורה אברהם זיו
רמת־השרון
רח' סוקולוב 89
טל. 03-491689

רוכשים, תורמים ואוהדים

אלי לנדאו, ראש עירית הרצליה, נאלץ להגיע באיחור־מה לתערוכתו של של הפסל **יצחק קאהן**, בבית דותי וד"ר עמי גלעדי בכפר שמריהו. הסיבה: הפגנה אלימה של דתיים נגד פתיחת קולנוע ערב־שבת בעירו. הוא ורעייתו **ליאנדה** רכשו פסל גדול, כאשר חלק מההכנסות של העבודות (שהקטנה בהם עולה 750 דולר והגדולה ביותר למעלה מ־7,000 דולר) הוקדש למרכז לסיוע לנשים מוכות בהרצליה. ה„תרומה" היותר גדולה של לנדאו באותו ערב היתה הבטחת מגרש למעון בעירו.

בין הרוכשים, התורמים והאוהדים שהגיעו לתערוכה: **נעמי וצבי קוליץ** („אלול") **איה וצבי דינשטיין, גדעון ריבלין** („כנס"), מנכ"ל משרד החינוך **אליעזר שמואלי, דני חסידוב** (בנק דיסקונט), איש הסרטים **גבי מוגרבי**. ה„שדכן" היה יו"ר חוג ידידי המעון, התעשיין **דובי צימרמן**, אשר בביתו כבר שוכנות קבע שתי יצירות הפסל הצעיר (35) קאהן, יליד ליטא.

הכיבוד – יין וגבינות – נתרם והוגש בגינה על ידי הכט. בעתיד תיערך שרשרת אירועים הכנסותיהם מיועדות לקרן בנין המעון. ■

תמר אבידר

אשה מברונזה נוצצת, פסלו של יצחק קאהן בתערוכה לטובת מעון לנשים מוכות

הילדים ביקשו טלוויזיה

תמר קולק, רעיית ראש העיר ירושלים, נענתה לבקשתה שהופנתה אליה להעניק את חסותה למופע מיוחד שייערך ב־11 בנובמבר בתיאטרון ירושלים עם להקת „הכל עובר חביבי". ההכנסות קודש לקניית ציוד אודיוויזואלי למחלקת הילדים בהדסה עין־כרם. בכל יום ששי עורכות שם נשים מתנדבות קבלת־שבת, אך לא די ברצון הטוב של המתנדבות. הילדים ביקשו גם טלוויזיה, רדיו, טוקמן. כל זה יירכש לאתר המופע. ■

תלמה הדר

[redacted]

העובר ליד צירות המדינה האפריקנית בפטצואנה שברחוב הירקון ודאי שם לב לפסל ענק של ראש אדם המוצב לאחרונה בחצרה. זהו פסלו של קוסי לזקאס מאנינת מגופה, נשיא הרפובליקה, וזהו גם פסלו הישראלי הראשון של הרמן קרונהאוז תושב שכונת ג'סי כהן בחולון, מי שנחשב לאחד מטובי הפסלים של ברית־המועצות.

קרונהאוז הקים בברה"מ שישים אנדרטאות ענקיות, שהגדולה שבהן היא בגובה שבעה מטר, אבל לספר השיאים של גינס זכה להכנס דווקא בזכות פסלי עץ זעירים, דמויות של ספורטאים, הנתונים בקופסת גפרורים, אשר בממדי גופם הקטנטנים ניתן להבחין רק בעזרת זכוכית מגדלת. כעת, על סף שנות התשעים לחייו, הוא מלמד פיסול במרכז האומנויות ביפו ובאוניברסיטה העממית של עירית תל־אביב. הוא נוהג לעשות ג'וגינג בשכונת מגוריו החולונית ולהרים משקולות בדירתו הצנועה.

בסטודיו שלו, הנמצא לא רחוק מביתו, הוא שוקד על יצירה נוספת – פסלו של ז'בוטינסקי, אותו הוא שואף להציב ביום מן הימים במקום המתאים. ■

רימונה שיף

[redacted]

קטע זה מצאנו ב„סאנדי אקספרס" הבריטי:
„מוזר, אך מאז חלה רוק הדסון והלך לעולמו – הוא הפך למין גיבור עממי. מה הרבותא להיות חולה באיידס?
אליזבט טיילור חוזרת ומתמוגגת בדבר אהבתה הגדולה אליו ומקווה כי מותו לא היה לשווא. מה העניין הזה?
אחרים מסירים ביראה את כובעיהם ומשפילים את מבטם לאדמה ומשיחים על אודות האומץ שלו.
אומץ?
כל ההוכחות מלמדות כי גם לאחר שמחלתו אובחנה, הוא עדיין המשיך לעשות את אשר עשה שנים רבות: לבקר בבארים האופנתיים של ההומוסקסואלים בסאן־פרנציסקו, מתנהג כרגיל ולא שם קצוץ על מי שהוא מדביק. הוא לא היה ער לסיכונים שהוא נושא עמו וזה לא מנע בעדו מלחבק את לינדה אבנס ששיחקה לצידו ב„שושלת".
למר הדסון היו כנראה תכונות תרומיות רבות, אך הגינות ואומץ לא נכללו בהן".

קרונהאוז וז'בוטינסקי: מחפשים מקום מתאים

אשה

בילי מוסקונה־לרמן
צילום: אודי סלמנוביץ'

הפלוגתית

אמא קטנה בת עשרים לפלוגת שריונאים. התואר שלה הוא פקידה פלוגתית. בחלום זה נראה ורוד. המציאות עם הרבה חול.

בת אחת בין חמישים שריונאים במדבר. החלום היה לחיות כמו מלכה ולרקוד לבחורים. המציאות - רחוקה מהחלום. טוב יריות מאשר הניירת של המשרד והזמזום של הבנות.

שעתיים וחצי על מושב פלסטיק צר בטנדר צבאי מתנדנד בתל־אביב עד שמגיעים לחיוך שלה. רגל שחור־ירוק של השריון, ערבה בוכיה מאר תחומה באבנים לבנות באותו גודל וציור של טנק על רקע אדום, אין עלה על האדמה. יש ארוחה חגיגית בחדר אוכל. קבוצה של זבובים מעל הבשר, קבוצה שנייה מעל המרק, קבוצה שלישית מעל תפוחי־האדמה.

התורן עובר בין השולחנות ובהבעה אדישה זורק את השאריות לתבנית אלומיניום ענקית כדי להבין שניצלים למחר, הסמג"ד מספר בדיחה ובדיוק באותו רגע נכנסת הפלוגתית. אם מתחילים להסתכל עליה מלמטה רואים זוג רגליים קטנטנות מכוסות גרגרים צפופים של חול לבן דק אחר כך עוברים שטח מת של חאקי ירוק, הצוואר בצבע ורדרד, הלחיים ממש סמוקות כשקצת מעליהן זוג עיניים בירוק עמוק. לפלוגתית יש חיוך חם חם, ואם רוצים לגעת בבנאלי אפשר להגיד חיוך אמהי. השבוע בת 20, כבר שנה שלמה פקידה פלוגתית בשריון, קוראים לה אורלי יפה.

להיות פקידה פלוגתית בצבא – חלום שמתחיל בגיל ההתבגרות הרבה לפני הצבא, בנות צעירות מתהפכות בלילה על משכבן ומתרגשות: בת אחת בין חמישים בנים, להיות כמו מלכה. אורלי – שנה בתוך חלום – לא תתעורר ממנו בנשיקה מתוקה. לא, היא לא רוצה להרוס לאף אחת מיתוסים וחלומות אבל, היא אומרת, לא הכל וורוד, לא, לא שיגרה אפורה לגמרי, אבל אפשר להגיד שיגרה.

להיות פקידה פלוגתית זה תפקיד לא מוגדר מיסודו, השטח והתנאים מגדירים אותו. העקרון: היא זאת שצריכה לדאוג לבחורים, צריכה לפנק אותם, לטפל בהם, ולעשות להם טוב. "הטוב" הזה, מסתבר, נמדד בכמה עוגות הם מקבלים ממנה בשבוע, כמות הפופקורן שהיא מכינה, הממתקים מהרשימות: שקם שלהם וארוחות עשר להם הם מחכים בדריכות. והיה אם במקרה אין שום דבר במטבח ויוצא לה להביא להם סתם לחם עם ריבה הם זורקים לה משפט כמו "תני גוף שפירושו תתחפפי מכאן, איכזבת אותנו".

אורלי מאוד משתדלת, באמת שכן, ועם ההשתדלויות שלה התגנבה עד המטבח של אמא שלה. כשהתחילו הקיצוצים בצבא חזרה בסוף־שבוע הביתה לערד ואמרה להורים שהיא מכינה רק עוגה קטנה אחת וגם הביאה איתה חבילת סוכר מהבסיס. מחבילה הזאת פלוס עוד כמה מצרכים מהמטבח של אמא יצאו ארבע עוגות כפולות. ההורים שתקו שבוע, שבועיים, ובסוף אמרו, חמודה, אנחנו שמחים שיש לך חיילים, אבל אנחנו לא יכולים לפרנס את הצבא.

צרות של חיילי רפול

הפקידה הפלוגתית – ראש גשר־וחיד בין חמישים גברים – צריכה להיות חברה, אחות ואמא. מכירה כל אחד מהם, החל בתיק האישי שלו וגומר במה שהוא אוהב לאכול בצהריים. בארוחות עשר מביאה ארבע סוגי ממרחים כי משה אוהב ריבה, איציק שוקולד, [illegible]

פקידה פלוגתית אורלי יפה: לא הכל ורוד.

ואריה לא סובל גבינה. מתחננת על גשם לפני חמסקר. כשהם צריכים חופשה או שסתם יש להם בעיה ושומעת את כל הצרות שלהם עם אמא אבא או החברה. צרות של המון בחורים.

החבר'ה לא קלים. המחזור שלהם נקרא "מאריאלגה", חיילי רפול עם תשע שנות לימוד וקוצר־רוח מופגן להרבה דברים שהיא עושה. בערבים החברות־שהיא מארגנת הם מחכים לשלב של האוכל ואחר כך מתקפלים. היא צריכה להתאים את עצמה לסגנון הדיבור שלהם, לקצב המהיר של ההתאכזבויות שלהם, לאופי ההנאות שלהם וגם לפרט אחד מרכזי שעליו היא מסוממרת: על כך שהכל נראה להם מובן מאליו. ההתנהגויות שלהם, אלו האחרונות, הכי קשות לה, מאכזבות אותה, אפילו מקפיצות אותה, לפעמים.

כשהם באימונים בשטח היא נוסעת אתם לכל מקום. ברור להם, שכשהם חוזרים מזיעים אחרי מסלול, היא מחכה עם פינוקים קטנים וחיוך רחב. הם בונים לה בלילה אפירון על אחד הטנקים והיא ישנה ביניהם. [illegible] מרגישים לידה חופשי לגמרי, היא לעומת זאת צריכה ללכת קילומטר ארוך מאוד בבוקר כדי [illegible]

עצמה להחליף בגדים ועוד כמה דברים: בערבים הם נכנסים לראש כחול ומספרים איך ההיא נראית, ומה שוות אצלה, ועם מי היא מתעסקת, ואורלי נכנסת איתם בלי בושה לאותו ראש, וכבר יודעת בדיוק מה הם אוהבים ומאיזו זווית הם מסתכלים על נשים. לה יש חבר בצנחנים הם כל הזמן נדנדו לה שהוא בטח איזה זורם, עד שיום אחד נשבר לה והיא ביקשה ממנו לבוא לקחת אותה מהבסיס. כולם ראו אותו שהוא לא זורם ומאז לא יורדים עליה יותר בעניין שלה.

מיטת ברזל ובקבוק בושם

אורלי יפה שוכבת על מיטת ברזל בחדר שלה ומנסה לחשוב מה היא צריכה להכין להם היום חוץ מעוגה [illegible] שלה יש [illegible] עם איקסים [illegible] [illegible] עם כתובות התפעלות של בנות בחדר. מלבד [illegible] שלוש מיטות ברזל, הצפה אפורה [illegible] (אמנון) [illegible] היא אומרת [illegible]

את האבק חדק חחולי, כמו רקע קבוע לתפאורות משתנות. בתוך ארונית הברזל שלה יש תיק פלסטיק קטן מלא תמרוקים ובתוכו לק שקוף, שפתון, מכחול ירוק שחור, כחול לעיניים ובקבוק קטן של בושם. מאוד מקפידה להיות משופחת מסורקת ומבושמת עם פס קטן בעיניים.

קצת קשה לה עם השיער כי מזג האוויר יבש, חנורה של יאוש ביד, והשיער נראה כמו קש. הפקידה הפלוגתית הקודמת, היא נזכרת קצת בהנאה, ברחה מהחבר'ה כי הם צחקו עליה שיש לה שערות על הפנים, צחקו צחקו עד שהיא נשברה. על המיטה ספר של הדולר [illegible] ספר של אגאתה כריסטי ותחתוני רשת קטנים [illegible] תלויים על החלון לייבוש. בבוקר כשהיא יוצאת מבושמת עם הפס הכחול הקטן בעיניים, הם [illegible] [illegible] הפקידה [illegible]

[illegible] [illegible] אותה בפעם הראשונה [illegible] [illegible]

לזכור את כל חשמות שלהם ולפנק את כולם יחד. לפני כן היתה אורלי פקידת מבצעים ועם כל היוקרה היא לא אהבה את המשרד, הניירות והבנות האלה עם הזמזומים הבלתי פוסקים והרועי'לב הבסיסי. עם הבחורים טוב לה יותר.

לא באה להשטנקר

רון אומר על אורלי שהיא יותר מבסדר. צחורת לו פה ושם בניירת של הפלוגה. בפינוקים, עוגות וצ'ופרים היא מבריקה ואף פעם לא מתעייפת. אף פעם לא באה להשטנקר (להשלין) על החיילים לפני הסגל. להיפך, חמוד לטובת חבר'ה שלה, ואם יש למישהו מהם בעיה היא הלך אחרי רון חודש שלם ונדנד עד שהוא ימצא פיתרון. כשהיתה בחופשה ושמעת שום אישם רחום. לא חשבה פעמים והגיעה אליהם בטרם [illegible] [illegible] בהתחלה הם צחקו עליה שאם היה קורה לה משהו [illegible] [illegible]

אורלי משתחררת בחודש הקרוב. תוכניות מיוחדות אין לה אולי להתפנק על פיכשיו [illegible] ■

כמה עוגות הם מקבלים ממנה לשבוע

המפקד: אורלי היא יותר מבסדר

באימא שלה. ההורים אמרו לה – חמודה, אנחנו שמחים שיש לך חיילים, אבל אנחנו לא יכולים לפרנס את הצבא

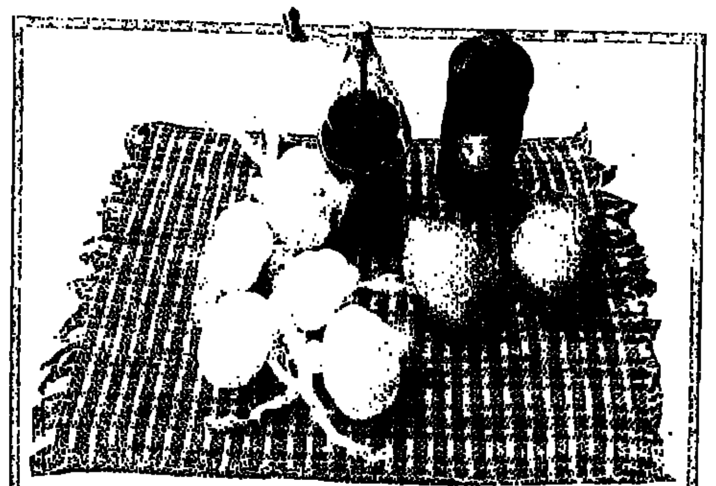

שום דבר

נראה אמיתי, נכון ובכן רק הבצל אמיתי. השום מעשה ידי להתפאר. השום, בצד היותו אורח רצוי וחיוני בתבשיל – הוא גם קמיע נגד עין רעה. אז למען יהיה יפהפה ולא יפיץ בבית את ריחו שלא לצורך – הנה תחליף משכנע ביותר – אשר יטעה את כל המרעין והבישין. יראו – ויסתלקו.

מה נחוץ: גרב ניילון לבנה, אך גם ברכיות (גרביים קצרות יותר, עד הברך) מתאימות לדבר. למילוי: צמר גפן או פוך סינטטי מיוחד לדבר, מעט חבל גס וחוט תפירה לבן.

העבודה: יוצרים ביד פקעת נאה של צמר גפן. דוחסים את הפקעת אל תוך פיסת סטריץ' לבן, מותחים, אוספים את הקצוות ותופרים את הפתח את משאירים מעט סטריץ'. בחוט תפירה לבן וחזק למדי – אפשר גם בחוט רקמה לבן – יוצרים את מראה שיני השום על ידי נעיצת המחט בראש ומתיחתו על פני הפקעת עד קצת לפני סוף הפקעת. שם, קצת לפני הסוף, נועצים את המחט בפקעת ועוברים מרחק כמה מילימטרים. יוצאים שוב עם המחט, מותחים את החוט ועולים לכוון הקצה השני אל ראש הפקעת. שם שוב נועצים את המחט ועוברים ליצור את ה„שן" הבאה.

מכיון שלא נעצנו ממש בקצה הפקעת אלא מעט לפני כן נוצרה בקצה בליטה קטנה ואין העגול פחוס. עתה הוא נראה כראש שום לכל דבר. פורמים מעט חבל גס ותופרים בקצה המחודד – מעין שורשים יבשים. בקצה העליון בו נותרו שאריות גרב משתמשים כדי לקלוע צמה. לצרף בהדרגה עוד ראש שום ועוד ראש שום לצמה יפהפיה. ■

בתיה עוזיאל

כל היום שוקולד

הן עומדות שמונה שעות ביום עם הפנים ליצור. לגביהן זו אינה סיסמה. זו מציאות מעייפת, חד־גונית. הן עומדות עם הפנים למערבל עיסת השוקולד, עם הפנים לסרט הנע של הוופלים, מול אוטומטים היורקים סוכריות בקצב מטורף. הידיים מיומנות בעבודת אריזה, העיניים בולשות אחרי מוצרים פגומים. פועלות מפעל צ.ד. של עלית בנצרת.

הן סובבות בין ממתקים, מותר להן לאכול כאוות נפשן, אבל אל תקנאו בהן. יומן אינו מתוק. עשרים וארבע שעות מטרטרות המכונות במפעל. שלוש משמרות מתחלפות לידן מדי יום. חם מאוד ליד סירי הבישול הענקיים, קר מאוד באולמות האריזה. אלה מקנאות באלה בחורף ואלה באלה בקיץ.

הלהיט שלהן: תעשיית חג המולד. כן, נוהמפעל הישראלי בנצרת יוצאת לחו"ל בישורת איש־נצרת בצורת מטבעות שוקולד ובובות סנטה־קלאוס־של־שוקולד עטופות בנייר כסף צבעוני מבהיק, ארוזות בקופסאות צלופן מרשרש. בנוחלקה הזאת, כך נראה, האווירה נינוחה יותר: הציור על נייר הכסף חייב להתאים לאבריה של הבובה העבודה היא אפוא ידנית.

אם אתם מתכננים חופשת חורף בלונדון, ודאי תפגשו את הבובות האלה בחנויות הכל־בו הגדולות. על כל קופסה כתוב „מייד אין איזראל". אתם יכולים להצדיע בלב לפועלות. ■

ליאורה עיני

צילום: נאמא

מחזה רחוב בלנינגראד

לתושבי לנינגראד ניתנה הזדמנות חד־פעמית לחזות בדוגמניות ודוגמנים מסקאנדינאביה, המדגימים לצורך צילומי החורף פרוות רוסיות בעת היערך במקום חידון הקובוטו הקשורות לפרוות.

חתונות נוסח קבוצת כנרת

אם אתם חברי קבוצת כנרת, או הורים לבנים/ות המתגוררים שם – יש לכם בעייה. בעייה טובה – אבל בכל זאת בעייה: כי בקבוצת כנרת לא מתחתנים סתם כך, כמו בתל־אביב לדוגמא. שם יש סדר, ומן העלון האחרון של הקבוצה אנו למדים כך:

★ אפשר להתחתן. גמלה ההחלטה בליבותיהם של בני הזוג – עליהם להביא את העניין לידיעת ועדת התרבות של הקבוצה ויחד, מלה זו מודגשת במיוחד, קובעים מועד.

★ "תרבות" (ועדת התרבות) קובעת ארבעה מועדי חתונות: 1 בחורף, 1 באביב ושתיים בקייץ. בקייץ, כך נאמר, תיערכנה שתי חתונות ביום אחד.

★ הוצאות. בהתאם לתקציב שקבעה הוועדה הכלכלית של התק"ם, לפי מנה. הארוחה מיועדת לאורחים המוזמנים ע"י המשפחה. רוצה המשפחה להוסיף סכום כסף – אי אפשר. מספר הקרואים לא יעלה על 400 ובמספר זה נכללים כבר חברי קבוצת כנרת. אם לאחד מבני הזוג הורים בחוץ – תהיה השתתפות של הוריו בתשלום עבור 100 מנות, ובחצי מהוצאות האוטובוס שיביא את הקוריאם לקריית השמחה.

★ תקציב. המשק ידאג להדפסת ההזמנות, לביגוד, לטבעת, להורים ולזוג. כך נאמר. שיהיה במזל. ■

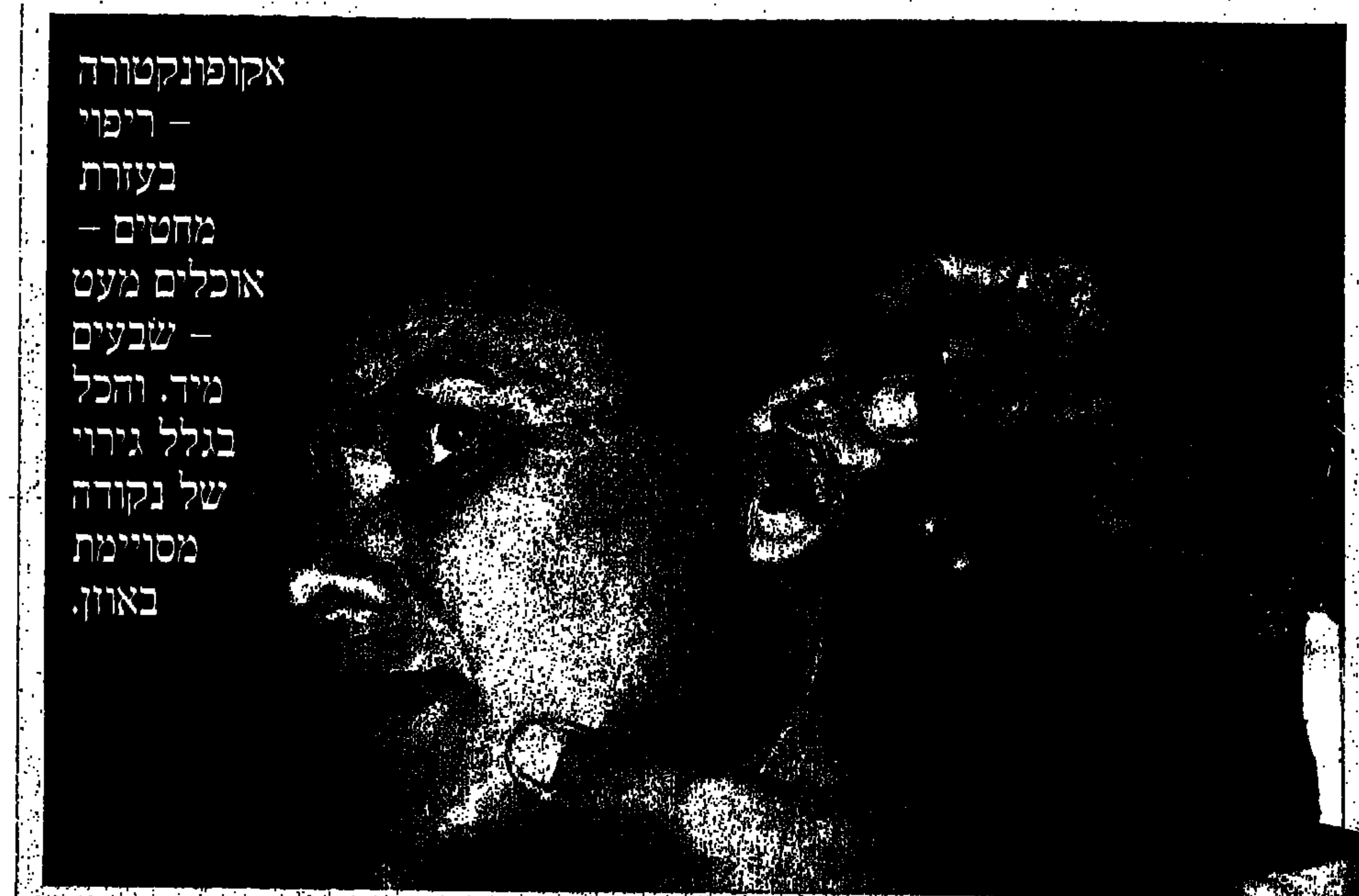

מחט באוזן

נסיון אישי

יעל פזמלמד

צילום דפנה קצור

צלי התחילו הסימפטומים עם זוג מכנסיים שקניתי אחרי אחת מן הדיאטות שעשיתי. בוקר אחד לא עזרו כל התרגילים הידועים של הכנסת חבטן והפסקת הנשימה. המכנסיים, שהיו תמיד גדולים ממידתי, פשוט לא נסגרו. הבנתי שאני בצרות, רצתי למשקל, ותפשתי שהצרות גדולות הרבה יותר ממה ששיערתי. במשך שלוש שנים מאותו יום אומלל, התחלתי בדיאטה "ממחר". תמיד היו מבשלות בדרך. פעם היתה זו הזמנה למסעדה, פעם היו אצלי אורחים, פעם התארחתי אני. לכל יום היתה סיבה טובה משלו, לא להיות היום־הפורתת את הדיאטה הגדולה, שתשתנה את חיי.

אם היה זה אמצע השבוע – אמרתי: נו, הרי מן המפורסמות הוא שדיאטה מתחילים ביום ראשון. כשהגיע יום ראשון, היה המקרר מלא שאריות נפלאות מן האוכל של שבת, וחבל לזרוק. ביום שני כבר הייתי מוצאת איזה סיבה למה לא להתחיל, וביום שלישי כבר אפשר לחזור לסיבה מס. 22, שדיאטה לא מתחילים באמצע השבוע.

ובין לבין, הייתי מפזרת את כספי בין דיאטאנים/ות למיניהם. עברתי את כל הסוגים ואת כל המינים. כאלה שפירגנו רק אורז מלא, כאלה שטענו שחייבים לאכול ארוחת בוקר, כאלה שצידדו בהתעמלות, וכאלה שרגילו בארוחה אחת ביום. מכל אחד מהם יצאתי בהרגשה, שהפעם דבר לא יעמוד ביני לבין הדיאטה הנכספת. בערך שלוש שעות אחרי ההחלטה הגורלית, כבר עמד גם עמר שולחן עמוס כל־טוב.

(המשך בעמוד 17)

פתאום את אוהבת לעמוד בתור.

קבקבי נוחות של מגון, קלים, אורטופדים ואופנתיים. צריך יותר מזה?

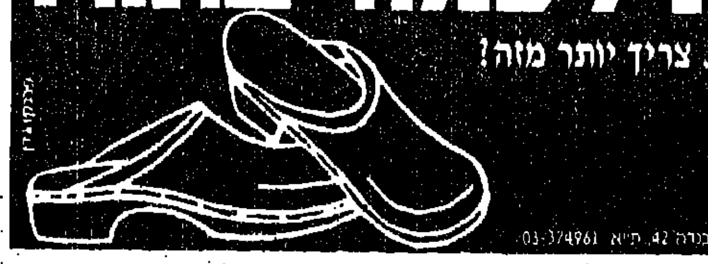

Magon

מגון - לנשים שעומדות על שלהן

שיווק: לבנדה 42, ת"א 03-374961

מחט באוזן

(המשך מעמוד 17)

חיזוק למצבי האומלל מצאתי אצל חברות רבות. גם הן נואשות כמעט כמותי. על מה שלא דיברנו, תמיד גלש נושא השיחה לעניין הדיאטות. כל אחת מאתנו היתה תמיד בשלב מעבר בין „פייבוריט" אחד למשנהו בתחום הדיאטות, בטוחה שהפעם היא בדרך הנכונה.

מחטים בשתי האוזניים

ערב אחד קיבלתי טלפון נרגש מאחות־לצרה. „נדמה לי שהפעם נגיע שתינו אל המנוחה והנחלה", אמרה נרגשת. „זה עתה נפגשתי עם חברה שרזתה 15 קילו בשלושה חודשים. הנס הזה התרחש באמצעות שני מחטים קטנים שננעצו בשתי אוזניה, וחיסלו לחלוטין את תחושת הרעב הידועה". חברתי, המאומנת בדברים כגון אלה, הצטיידה מיד במספר הטלפון של אותו מחולל נסים. העובדה שהקליניקה שלו מצויה בנתניה, לא הרתיעה כמובן שועלות־דיאטה ותיקות כמונו. יומיים אחרי־כן התייצבנו בנתניה, ושוב חזרה לה אותה התרגשות נפלאה של ערב שינוי גדול בחיים. אולי, אולי הפעם זה יצליח. חודשיים מאוחר יותר שקלה חברתי עשרה ק"ג פחות. אני הצלחתי להפחית שמונה. במשך כל אותם חודשיים, לא היה אפילו רגע אחד של משבר, לא קרה אפילו פעם אחת שחשתי רעב שאי־אפשר להתגבר עליו, למרות שהדיאטה שנלוותה אל אותם מחטים באוזניים לא היתה קלה.

ר., מחולל הפלא, הוא רופא אף אוזן גרון באחד מבתי־החולים במרכז הארץ. בן 35, משפץ היום בית ישן בכפר־מונש, ושלוש פעמים בשבוע מנסה לענות על פניות של עשרות נשים, שעולות אליו לרגל במטרה לרזות.

אל האקופונקטורה – ריפוי באמצעות מחטים – הגיע במקרה. ככל רופא צעיר, התלבט גם־הוא בבעיות פרנסה. מישהו קשר בינו לבין מרפא במחטים מתל־אביב, שמאחר ולא היה רופא בעצמו, חיפש יועץ רפואי. ר., שלא האמין בכל הסיפור של האקופונקטורה, החליט לקחת עליו בכל־זאת את המשימה, בעיקר מנימוקים כלכליים. „ישבתי אצלו שנה וחצי, ופתאום ראיתי שהעסק עובד. ראיתי עשרות מקרים של אנשים שהאקופונקטורה עזרה להם, אם בתחום של שיכוך כאבים, ואם בתחום של הפחתה במשקל. לאט־לאט התחלתי להאמין, והתחלתי ללמוד ברצינות את הצד התיאורטי. רכשתי ספרות מקצועית בנושא, והבנתי גם את הצד שהוא מעבר לתורה שבעל־פה. אני מתרכז באוריקולופונטורה – כלאמר, באוזן. על־ידי גירוי מסויים של אזורים באוזן, מופרשים חומרים טבעיים של הגוף, והללו יוצרים פעולות דיכוי, או גירוי של מערכות מסויימות."

מהר מאד הבין ר. שהדרישה הרבה ביותר לתורה שבה הוא מאמין, היא בתחום הדיאטות. הוא החליט להתמקד בתחום זה, ולשכלל עד כמה שניתן את הדיאטות שהוא מוסר לפציינטים שלו. הצד התיאורטי: על־ידי גירוי של נקודה מסויימת באוזן, נוצרת אצל המרוקר תחושה של שובע, גם אחרי כמות קטנה ביותר של אוכל. אין שום קשר בין המחטים עצמם, לבין הירידה במשקל. המחטים רק מאפשרים לעשות דיאטה בתנאים אופטימליים, כלאמר ללא תחושות הרעב המלוות בדרך־כלל דיאטה.

20 ק"ג בשלושה חדשים

ר. מדבר על 95% אחוזי הצלחה, והבדיקה היא לגבי מאות נשים וגברים. רוב הפציינטים שהיו בטיפולו, והקפידו על הדיאטה שהוא מסר להם, מבלי לסטות ממנה ימינה ושמאלה – הצליחו לרדת כעשרים ק"ג במשך שלושה חודשים. זה כמובן תלוי במשקל ההתחלתי. אדם בעל משקל עודף רב, מפחית ממשקלו הרבה יותר מאדם שעודף המשקל שלו נמוך. הירידה היא של עשרה אחוז מעודף המשקל, בממוצע לשבוע.

כדי להגיע לכך, סדר הדברים הוא כדלהלן: כל מטופל „סוחב" בשתי אוזניו שתי מחטים זעירות, בלתי נראות, המכוסות בפיסת פלסטר קטנטנה ושקופה. אם לא נכנסים לך עם העיניים לתוך האוזן, לא מבחינים במחטים הללו. כך במשך חודש וחצי, מתוך שלושת החודשים שנמשכת הדיאטה. לאחר חודש וחצי נוסרות המחטים, אולם השפעתם נשארת כשהיתה, ותחושת השובע היא מלאה. אחת לשבוע מתייצבים במרפאתו הדחוסה של ד"ר ר. בנתניה. באותה פגישה חטופה, בודק ר. את מצב המחט באוזן, מחליף את שני הפלסטרים ומנקה את המקום. בנוסף לכך כמובן נשקלים, בודקים בכמה הופחת המשקל, ומקבלים את הדיאטה המיוחדת לאותו שבוע. כן, מדי שבוע משתנה התפריט, אם כי הוא אף פעם אינו כולל לחם כחמאה, או דברי מתיקה. בריאטה, כמו בריאטה.

הסיפור המענין בעסק הזה, הוא הדיאטה עצמה, השונה מן הדיאטות המקובלות במקומות כמו שומרי־משקל ודומיהם. „אני הגעתי אל ההרכב המיוחד של הדיאטה שלי מתוך קריאה של ספרות מקצועית בתחום הזה, אבל הרבה מתוך ניסוי וטעייה. המוצר הסופי הוא אותה הדיאטה שנוכחתי לדעת שהיא האפקטיבית ביותר עבור רוב האנשים, ומצד שני מספקת לאדם את כל אבות המזון שהוא צריך. הדיאטה שבניתי מבוססת בעיקר על הפרדת אבות המזון. פעם סברו שמספיק לווסת את כמות הקלוריות בגוף כדי לרדת במשקל. היום ידוע, שזה אינו מספיק. גם פעילות גופנית, השורפת קלוריות, אינה מספיקה אם היא באה לבד. השילוב הנכון הוא של פעילות גופנית עם דיאטה המבוססת על הפרדת אבות המזון, כמובן תוך שמירה על ערך קלורי נמוך."

אם חיפשתם את העוקץ של הדיאטה, הרי הוא לפניכם. דיאטה המבוססת על הפרדת אבות המזון, היא קשה מאוד, ולא נראה לי שללא עזרת המחטים אפשר לאכול במשך שבוע שלם אך ורק בשר. לסוגיו השונים. הגיוון היחידי המותר בשבוע כזה, לדוגמא, הוא מלפפונים ירוקים. בשבוע אחר, לדוגמא, צריך לקנות אך ורק פירות. במשך כל השבוע אסור להכניס לפה דבר לבד מפירות, וגם אם אלה מותרים בכל כמות שחפצים, הרי שאחרי יומיים כבר לא כל־כך חפצים בהם.

לאלה שנשברים בדרך – יש עצה. הם מוכנסים אחר כבוד לחדרו של ר., ויוצאים משם עם תוספת של כמה מחטים באוזניים. עם המחטים הללו הם יושבים כרבע שעה, ואז נכנסים חזרה, והמחטים מוסרות.

ר. גם מספק לקליינטים שלו הוראות מדוייקות כיצד לשמור על המשקל. אחרי שהצליחו להפחית ממשקלם את עשרים הקילוגרמים המיותרים, הוא נותן להם הוראות מדוייקות מה לאכול ואיך לאכול, כדי שההישגים לא יימוגו. בתפריט שלו יש מספיק צ'ופרים, הכוללים דברי־מתיקה לחם וכו'. אבל הכל מבוקר. מי שלא מקפיד, מעלה עליו מחדש את כל מה שהחסיר כשהמחטים היו באוזניו. ■

יעל פרמלמר

מבצע מכירות ענק!
עודפי יצוא וסוג ב'

במבצע דגמים מקולקצית יצוא '85
מחירים לדוגמא:

★ סריג חצי שרוול	~~39,900 ש'~~	19,900 ש'
★ סריג צמות (דגם 109)	~~69,900 ש'~~	39,900 ש'
★ מכנסי נשים	~~64,690 ש'~~	39,900 ש'
★ חולצות טריקו בצבעים מרהיבים	~~43,900 ש'~~	24,900 ש'

נצלי את ההזדמנות וארגני לך מלתחה מקסימה בחצי המחיר.

LIZ

תנויות המפעל:
רח' השחר 8 (מאחורי כל־בו שלום) ת"א. פתוח ברציפות בין 9:00־18:00
רח' שביל המרץ 4, קרית המלאכה, ת"א. פתוח ברציפות בין 8:00־17:00

יש הפתעות בחיים

הפתעה ראשונה
בת הזוג על חשבון הברון...
הזמן את בת זוגך לארוחת צהריים או ערב חגיגית ושלם רק עבור עצמך (לא כולל משקאות).

הפתעה שניה
תן לה את לבך בלובי...
הזמן את בת זוגך לקפה ועוגה בלובי המפואר של המלון ושלם רק עבור עצמך.

הפתעה שלישית
נופש פלוס...
הזמן את בת זוגך לתיור מודרך בקו "מינוס 200" של אגד סביב הכנרת ושלם רק עבור עצמך.

הפתעה רביעית
המחיר...
סויטה וארוחת בוקר לאדם בחדר זוגי
38.7 ש' חדש
38,777 ש' + מ.ע.מ.
ילד עד גיל 12 בסוויטת ההורים ללא תשלום (לינה בלבד).

ההפתעה הגדולה
המלון...
נוף מרהיב, שרות מעולה, מגרשי טניס מוארים, מגרש כדורעף, בריכת שחיה, סאונה, ג'קוזי, מועדון בריאות, מסיבות ריקודים עם הופעות אמנים, הרצאות בנושאים שונים, סרטי וידיאו בכל סוויטה ושפע פעילויות לכל הגילאים.

מלונופש

- המבצע תקף לשוהים מינימום 3 לילות באמצע השבוע.
- ההגרלה אינה כוללת שיחות טלפון ומ.ע.מ.
- המבצע כפוף לתקנון החברה
- ההשתתפות בהגרלה אסורה על עובדי קלאב הוטלס ופרסום אדמון.
- המבצע בתוקף עד ה־28.2.86 (לא כולל חגים) ו/או עד גמר מלאי החדרים המוקצב למבצע.
- כל המחירים לאדם בחדר זוגי על בסיס לינה וארוחת בוקר ללא מטבחון ומ.ע.מ. והם כפופים לעליות מחירים אשר יקבעו ע"י הועדה המפקחת על המחירים שבמשרד המסחר והתעשיה.

הזמנות: טבריה: מלון טבריה קלאב הוטל טל. 067-91888 תל־אביב: משרדי טבריה קלאב הוטל, טל. 03-381251, 03-370586 או אצל סוכני הנסיעות.

טבריה קלאב הוטל
המלון שמכה גלים בכינרת

צביה גרנות

מעורבת אבל לא מתערבת

בית־ספר לסבתות ראשון מסוגו בארץ מלמד איך לעשות מה ומה לא לעשות.

אם הסיפור הבא מוכר לך מתוך יידע אישי, יש לך בעיה.

שבת אחרי הצהרים. רונן שקוע במשחק. פתאום נשמעת מהומה מוכרת מהסלון. סבתא עליזה הגיעה לבקר את הנתחדוחו. במושגים של רונן: המתנה השבועית הגיעה.

הוא נוטש את כל עיסוקיו וטס לחדר השני. עיניו תרות אחרי התיק של סבתא. חיבוקים ונשיקות. רונן מקצר את התהליך: „מה הבאת לי?". „רק רגע", פותחת סבתא בברור נוקב אם רונן ראוי לפרס. „היית ילד טוב?"

„בטח", מתעלם רונן מן האמת. אבל יובל הקטן, שחיכה לשעת הכושר, מתגנב לשיחה ומגלה שרונן הרביץ לו. סבתא, בקול שבו משתמש שופט השואל את הנאשם מה יש לו לומר להגנתו: „זה נכון, רונן?"

רונן הבוזף מתפתל לתוך מערך הגנתי כדי להסביר שיובל קישקש לו במחברת, אבל סבתא מתערפרת בכורסה, נערכת לשעת מחנך ופותחת בשיעור לערכים: אתה האח הגדול והחכם. אסור להכות את האח הקטן והחלש וכו'. רונן נאסף אל שתיקתו ושומע בצייתנות כמה הוא לא בסדר, וכמה הוא איכזב את סבתא. וכמה אי אפשר לסמוך עליו. הוא יודע שככל שידבר פחות, תגיע המתנה מהר יותר. אבל בינתיים הדימוי העצמי שלו מידרדר ממשפט למשפט.

עכשיו סבתא הטובה תפתח את התיק? עדיין לא. קודם מבט נוקב החושף את כל הליקויים והפגמים בהופעתו המרופטת של רונן. אחר כך תחקיר: למה אתה לא מסתפר? למה אתה לובש מכנסיים איומים כאלה? למה אתה מכניס את האצבע לפה?

קשה להיות נכד. יום אחד לא יהיה לרונן צורך עוד בגמולים הקטנים הנשלפים מארנקה של סבתא, והוא לא ירצה לראות אותה יותר. מנקודת מבטה היא הרואגת הגדולה לנכדה היקר. מנקודת מבטו היא הנודניקית הגדולה שכל תכליתה להתעלל בו.

סבתא עליזה הגיעה לבית הספר לסבים וסבתות של מכון אדלר אחרי ששמעה פעם את רונן אומר לאחיו: אוף, שוב היא הגיעה.

בית הספר לסבים וסבתות של מכון אדלר הוא נסיון ראשון לגשר על כל הניגודים וההבדלים שמזומן מפגש בין אלה שכל הציפיות לפניהם ובין אלה שכל הנסיון מאחוריהם.

ילד טוב עם עגיל באוזן

להיות מעורב ולא להתערב, זה הדבר הקשה ביותר בסבאות. לשבת בשקט ולראות את הקטנצ'יק רוחס את האוכל לפיו ורץ עם פה מלא החוצה. לשתוק כאשר הקטנים ממלאים את עצמם בממתקים לפני האוכל. לשתוק כאשר הם מתלבשים כמו קריקטורות. ממרומי הגיל נראים הצעירים עם האוזניות והבגדים המגוחכים והשיער הפרוע כאיום על אוסף שלם של דעות וטעמים והרגלים שאתם חיינו כל ימינו. ההגנה חולה ביותר על כל מה שנחשב יפה ונכון וטוב בעינינו. היא המשך הקו. בזמנכם רק נחורה לא הגונה חזרה הביתה בשעות הקטנות? בזמנכם שום צעיר מבית טוב לא היה מסתובב עם עגיל באוזן? בזמנכם הנוער הטוב לא בילה בדיסקוטק ובפאב? ובכן, עכשיו זה כך. זה התור שלהם, זאת האופנה שלהם, לא שלנו. הם אלילי השעה. הם הצעקה האחרונה.

אחרי נסיון של שנה אחת בבית ספר יוצא־דופן זה, עולה ממצא בולט: קודם כל צריך לחנך את המחנכים להבין חינוך מהו. חינוך הוא דוגמה אישית ואהבה רבה, ולא שום דבר אחר. מחנך חכם מחלק עצות במינון מינימלי, ומקבל את התמורות והזמנים החדשים והטעמים השונים והאופנות המתחלפות.

זהבה שפריר, שהנחתה את הקורס הראשון במשך שנה תמימה, והובילה תשע סבתות וסבא אחד בדרך המכאיבה לשינוי הנכסף: „קשה לעבור מהאווירה הסמכותית־אוטוקרטית לאווירה הליברלית, הפתוחה, המקבלת, של ימינו. כל אחד חושב שמטען האינפורמציה שהוא נושא אתו הוא הנכון".

סבתא אחת לא הבינה מרוע הערה אחת שלה גרמה לפיצוץ בבית. העוזרת של בתה ביזבזה חומרי ניקוי בלי חשבון, והסבתא לא יכלה לשתוק. יום אחד שאלה את העוזרת מה קרה לבקבוק שרק לפני יומיים היה מלא. בגלל זה היתה הבת צריכה לריב אתה? סבתא אחרת לא הבינה מרוע כלתה לא מדברת אתה. יום אחד באה לבקר את הנכד החולה. כלתה הכינה מרק ירקות. הסבתא הרואגת לקחה כף וטעמה, רק כדי להבטיח שהילד מקבל מזון עשיר. היא לא העירה אף מלה, אבל בערב, כאשר בנה חזר מהעבודה, היא אמרה לו בטקט האופייני לה: תביאו את הקטנצ'יק לאכול אצלנו בשבת, כדי שהוא יאכל לפחות ארוחה אחת טובה בשבוע. מרוע כלתה לא רוצה לדבר אתה?

סבים וסבתות, שגידלו ילדים לתפארת, שהרוויחו כל קמט בפניהם ביושר. בטוחים שתפקידם לקבוע בשביל הנכד חסר הנסיון מה טוב לו ומה רע לו. ואינם מתעכבים לחשוב איך מקבל את זה הנכד עצמו. האם הוא באמת אוהב את סבא וסבתא? האם הוא שמח לראות אותם? גם בלי מתנה?

כדי לסלק את ההרגלים השגויים, מציעה זהבה שפריר נורמות חדשות: „יש סבתות שבלי לתקן את התנהגות יקיריהן אין בעיניהן שום משמעות לקיומן. האלטרנטיבה היא עידוד, התייחסות אל החיובי שבילד. את משתוקקת לכך שהוא ינגן בפסתנר. את בטוחה שזה חשוב מאוד לעתידו. אבל הוא אוהב ספורט. הוא רוצה לבעוט בכדור. קבלת האדם, כל אדם, ללא תנאי, היא הביטוי האמיתי של אהבה. אני אוהבת אותך גם אם לא תנגן את בטהובן. אני אבוא למגרש לראות אותך מבקיע שער".

סבתא חנה שרעבי התאלמנה לפני כמה שנים ועברה להתגורר אצל בנה היחיד, כלתה ושלוש הנכדות. „בהתחלה ניסיתי לחנך את הבנות. חשבתי שאני עוזרת להן בזה. גם בני וכלתי חינכו אותן, וכולם חינכו את כולם, להכין שיעורים מיד אחרי בית הספר, לרחוץ ידיים, לסדר את החדר, שהכל יהיה בסדר". אבל הבית לא היה בסדר. שיטת ההערות השיגה תוצאות עלובות. כל התקשורת התנהלה בצעקות. עד שאבא ואמא הלכו לבית הספר להורים של מכון אדלר. ולאט לאט התחילו כולם לשוחח זה עם זה בשקט, לחפש פתרונות לבעיות במקום לקנטר ולכעוס וללמד לקח.

להתאפק ולא לצעוק

סבתא חנה, תימניה מלאת חוכמה מהסוג שלא נרכש בשום בית־ספר, לא רצתה להישאר מאחור. היא התייצבה בבית הספר לסבתות. „היום כולנו יודעים שהכנת השיעורים היא באחריותן של הבנות. אם הן לא הכינו, אכלו אותה. את העונש הקשה ביותר הן יקבלו מהמורה". אבא שלהן אומר להן: אם מישהי רוצה עזרה בשיעורים, בעוד רבע שעה אתפנה. בשמונה בערב אם יבקשו עזרה ממנו, הוא יאמר: מצטער, הייתי עוזר ברצון אבל עכשיו אני רוצה לראות טלוויזיה. ומתברר שאפשר גם להתאפק ולא לצעוק על הבנות שיסדרו את החדר. „אני נכנסת אליהן ושואלת: להרים לכן את הנעלים? והן קופצות מיד: לא, סבתא, אל תתכופפי. אנחנו נרים.

על הקיר במטבח תלוי לוח תורנויות. לכל אחד מבני המשפחה יש סיכה בצבע אחר. „אני לא שוטפת כלים ביום שאני לא תורנית, גם אם אני כל היום בבית. זה עולה לי בבריאות, אבל אני מתאפקת. גם סלט אני לא מכינה, שהם לא ירגישו שאין מה לעשות". והתוצאה היא הערכה והתחשבות כמבוגרים – יחס שיקבל רק מי שמתייחס קודם כל אל עצמו בהערכה והתחשבות, ומתברר שאותם ילדים שלא רצו „לעזור לאמא המוציאה את נשמתה", מתייחסים אחרת אל הבית כאשר הם שותפים בו, בזכויות ובחובות.

יש מריבה בין הבנות? „אנחנו יוצאים מהחדר. לא רוצים לראות את ההצגה. לפעמים זה קורה באמצע הארוחה, אז יוצאים עם הצלחת. הן גומרות לגרף, הן גומרות לבכות והן משלימות". נגמר „אמא תגידי לה", נגמרו ההלשנות הקטנות. זה פשוט לא יעזור. איש לא מתערב יותר בסכסוכים שלהן.

סבתא חנה היא סבתא מאושרת. „צריך כוח. קשה לראות את הנכד ניגש לשולחן עם ידיים מלוכלכות. אבל אלה הידיים שלו. למה זה צריך להפריע לי? קשה להתאפק, אבל זה מחיר שכדאי מאוד לשלם תמורת החום והאהבה שלהן כלפי". אותם ילדים שנעלו קודם את עצמם מפני הערות ביקורתיות, נפתחים פתאום אפילו לשמוע את דעתה של סבתא, שאולי לא תמיד עולה בקנה אחד עם רעתם. אבל היא גם לא נכפית עליהם.

הייתם הורים בהרצה כשגידלתם את ילדיכם. עסוקים מאוד בהקמת משפחה ורכישת דירה. וסחבתם עדיין את המזוודות מהבית מלאות בכל הדעות והערכים שקיבלתם. עדיין לא מעוצבים על פי מחשבה משלכם. היום יש לכם נכדים. סוף סוף הזרמנות לאהוב עם כל הלב, ולהנות בלי טרדות חומריות, בתנאי שלא עסוקים בחינוך. בתנאי שלא ממשיכים להיות בעצם הורים שיודעים הכל.

אז למה אתם לא מצליחים להנות מזה באמת?

סבא יהודה (שם בדוי) היה הגבר האמיץ היחיד בין כל הסבתות. בעקבות מקרה טרגי בבית בנו, החלו הוא ורעייתו לטפל בשני הנכדים. הבעיות שהתעוררו שם נשמעות מוכרות מאוד. „כל בוקר הייתי מעיר את הגדולה, אבל היא רצתה להמשיך לישון ותמיד היו ויכוחים. הקטנה רצתה תמיד ללבוש בגד קל מדי בחורף ועבה מדי בקיץ".

סבא יהודה הרגיש שהוא מאבד לאט לאט את הנכדות. הוא הלך לבית הספר לסבים וסבתות. היום הוא מעיר את הגדולה בשבע בבוקר ומסתלק מהחדר. תרצה תקום. לא תרצה, לא תקום. פעם אחת היא איחרה לבית הספר ונענשה. מאז אין ויכוחים בבוקר. לקטנה הוא פשוט אומר: לכי החוצה, תראי אם קר או חם ותלבשי מה שאת רוצה.

לא קל לשתוק כאשר ילדה הולכת לבדה בערב ברחוב חשוך. אבל שותקים. שותקים גם כאשר צודקים עד מעבר לאוזניים. נותנים להם ללמוד בעצמם, לצבור את השגיאות שלהם בעצמם. הגדולה חוזרת מבית הספר והאוכל מחכה לה על השולחן, אבל היא רוצה ללכת קודם לחברה. פעם זאת היתה סיבה למריבה, היום זה מסתיים בברכת שלום. היא תחמם לה אחר כך את האוכל בעצמה, אז מה?

כדאי־כדאי ללמוד בעל־פה את המלים החכמות של סבתא חנה שרעבי: „תהיי רק סבתא. תני להורים להיות אבא־אמא. השאירי להם את התענוג המפוקפק לחנך ולפקח. אז את תהיי בשביל הנכד הסוכריה המתוקה ביותר". ■

זהבה שפריר. לעזוב את הנימה הסמכותית.

חנה שרעבי. לא קל לשתוק. צילום: הנס אנגלסמן

על מה הולכות דוגמניות מחוץ למסלול?
קבקבי נוחות של מגון, קלים, אורטופדים ואופנתיים. צריך יותר מזה?

Magon
מגון - לנשים שעומדות על שלהן

קח את ההנחה בתחילת העונה
20% 30% 40% הנחה!
הכל ב־3 תשלומים!

כל הקונה בסכום מעל 200,000 ש' יכול
לשלם בשלושה תשלומים שוים
ללא ריבית וללא הצמדה;
שליש בקניה
שליש בדצמבר
שליש בינואר 86
מבצע התשלומים — כולל את כל המוצרים ברשת
וגם את אלה שנמכרים בהנחה.
אפשר לשלם גם בשיקים וגם בכרטיסי אשראי.

הנחות בכל המחלקות
שקם מרכז
רשת חנויות האמנה הגדולה בישראל
ישראבדים אלא מה.

כשרותי איננה בבית
אני חוגג עם דניאלה...

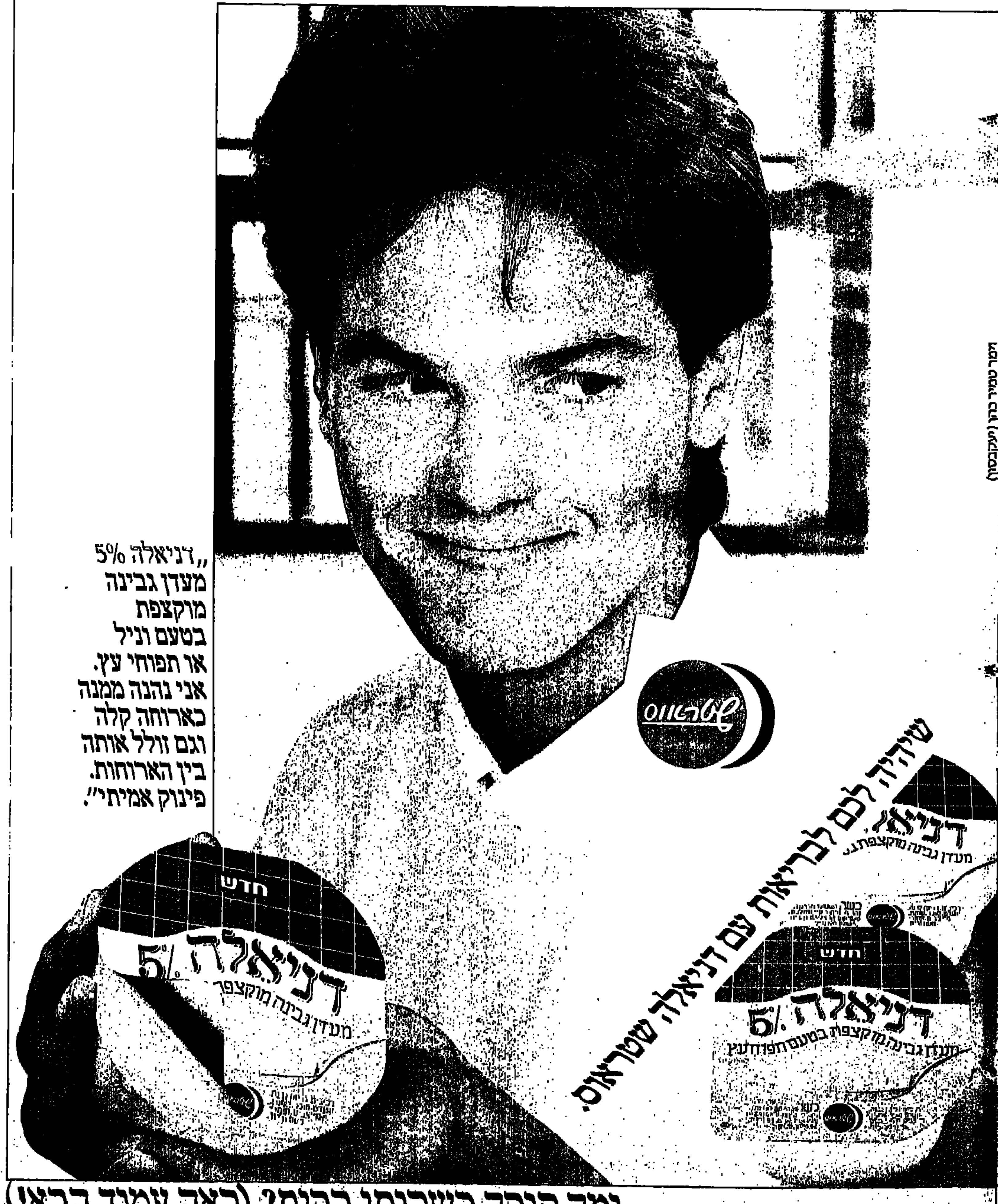

„דניאלה 5%
מעדן גבינה
מוקצפת
בטעם וניל
או תפוחי עץ.
אני נהנה ממנה
כארוחה קלה
וגם זולל אותה
בין הארוחות.
פינוק אמיתי".

ומה קורה כשרותי בבית? (ראה עמוד הבא!)

אסף טמיר כהן (מקבסון)

ערביה בעבר, אמריקאית בהווה, מנסה לשכנע את הוריה ללכת בעקבותיה אל ארץ האפשרויות והחלומות.

הם נשארים בארץ

חשבה שיוכל לבסס את המסקנות שצברה במשך שלושה שבועות. היתה משוכנעת כי כיהודי וכישראלי, יהיה בצד שלה, עד שאביה ישתכנע שאין לו עוד מה לעשות בבית־לחם. ישבו ההורים משמאל, ואחותה וגיסה מימין, והיא באמצע. אשה צעירה. אשה כבודה. עם עגילי פלסטיק וצמידי זהב ושפתון סמיך ותנועות ידיים פרועות.

באה לביקור הורים מארה"ב. השאירה את הבעל ושני הילדים שם, מטעמי חיסכון תוחיות. בעוד כשבועיים תחזור לקליפורניה. את הבגדים שהביאה תשאיר לקרוביה כאן. תקח אתה כלי נחושת ואולי עבודות רקמה כפריות, לקישוט.

אמריקאית, עם כל השטחי הרעשני שבמתנת הזה, ועם הלהג שהוא צירוף של מלים אנגליות וערביות, מלווה בבטחון של מי שיודע הכל על הכל, ובלבוש צבעוני מזעזע, ועם הרבה יה, ייה, ייה.

כבר היתה כאן חמש פעמים מאז שיצאה בפעם הראשונה לבקר את דודה, ושם ממש נחטפה לצורך נישואין. אחר כך התברר לה, שאביה רקם עם אחיו מזימה שתצליח. חשבו שאם הנערה תגיע לאמריקה, קרוב לוודאי שתתאהב בבן דודה, ושם כבר תישאר.

חלפו שתים עשרה שנה, הנערה הפכה לאשת סוחר נעלים. ובזמן שהוא מזמין דגמים ובודק סוליות, היא מתפקדת כעקרת בית. יש בית מרווח. יש נוחיות המגיעה לכל אמריקאי ממוצע. ויש מה שנשאר לה מבית הוריה: "כבוד האשה הערביה".

זה גם מה שתובע ממנה בעלה. ערבי כמותה, נוצרי כמותה, אבל סתגלתן יותר ממנה למציאות האמריקאית. עבורו פלשתין היא נושא של ילדות.

לרעיה יש די פרטנזיות להיות יותר ממה שהיא. מצהירה שהשכלתה גבוהה משל בעלה. היא סיימה בית ספר תיכון, הוא לא. טוענת שהוא לא קורא כלל. היא קוראת. הוא רואה מעט מאד תכניות טלוויזיה. היא מכורה לה. אשה עגלגלה כזו. רוצה לצאת מהאיזור עם פתרון, כדי שהוריה לא יהיו מוטרדים בבעיות של אדמה ורכוש, ושיהיו בטוחים כי מה ששייך להם יישאר ברשותם.

לא מאמינה בסיכויי הדדיקום בין יהודים לערבים. כבר סתבה להוריה עשרות פעמים את מה שנראה לה כעובדה ניצחת. כעת היא אצלם בבית. באה במיוחד כדי לראות אם חל שיפור בהרגשתם, בהשוואה למה שהיה לפני שנתיים. הגיעה בעיצומו של בירכור בינלאומי בנושא השלום. וזה כנראה השפיע לטובה על אביה. איש מבוגר. איש עם נסיון שיש לו מה להפסיד אם יזהר להסתלק מאיזור מגוריו. מדבר על הסדרים מדיניים, על מעורבות המעצמות הגדולות, על נסיגה ישראלית.

אבל הבת מאמריקה רוצה לשכנע אותו שהוא שוגה באשליות. ובשביל זה נמצא הישראלי־היהודי בחדר האורחים המרווח, שבו יש שטיחים רכים, כורסאות מעור, שתי נברשות גדולות, שולחן נחושת מבריק, ווילונות כבדים.בהנה האורח מישראל ממעניך כפול. גם ידיד מוצהר של המשפחה, גם אויב. ואם לא ידע זאת, בא האב, ובחיוך רחב, עם טפיחת כתף, הציב אותו במקום הנכון, ועכשיו הוא מוזמן להיות אובייקטיבי.

מי שתופחת על עמות „גרין דולארס", ומעלה על נס יחסי שכנות טובים עם יהודים בקליפורניה, תובעת כעת מהאורח הישראלי שיעריך את המצב להוריה. באופן שישתכנעו שאין להם עתיד באיזור שבו הם שתולים מאות בשנים. זכויה את נתוני ההגירה מאיזור בית־לחם. ובטון של סוציולוג־פסיכולוג־אנטרופולוג קובעת כי לו נשארו כל התושבים במקומות מגוריהם, היתה מונה האוכלוסיה למעלה מחצי מיליון. אבל המסורת היא שרוב הבנים מהגרים, בעיקר לדרום אמריקה. כך היה בזמן האנגלים, בזמן הירדנים. וגם בזמן הישראלים.

נאמה בערבית, עם תנועות ידים, ותוך שילוב ציטטות ממנו: שאמר שרון, וממה שצופה ערפאת. והאב שותק. והאם אומרת: אולי את צודקת. מי יודע. והגיס בטוח שיהיה יותר גרוע. אבל הוא לא משוכנע שצריך לעזוב.עימות שקט. עימות מתוח בין אב לבתו. ובמקרה או שלא במקרה היא, האמריקאית היום, והערביה מאתמול, נאחזת בעיקר בטענה שתמציתה רכוש שישנו, ושאולי הישראלים יקחו אותו. והוא, איש נבוך, איש חושב, יודע ששרשיו כאן, ובארצות הברית אין לו ולא יהיה לו מה לעשות. וזה משהו.

לסיפור הזה אין סוף, מכיוון שהאב לא קונה בשלב זה את כל מה שהבת מוכרת לו כחן, באגרסיביות, בהפחדות. אבל על רקע של אין מוצא מדיני, מה שאמרה כבר האמריקאית הצעירה מבית־לחם, ומה שתאמר עוד בביקור הבא, בהכרח מחלחל למוחו של אביה. הוא לא אמר לה זאת. בשלב זה אין לו ענין להיראות לבור ברשת שטווה לו בתו. אבל למכר הישראלי שהוזמן אליו וביתו, והיה עד לשיחה בינו לבינה, לחש כאילו בסוד: מרגיז אותי שבמשהו היא צודקת.

במשהו. וזה משהו. למי שכל עולמו נטוע בבית־לחם. וקליפורניה היתה ותישאר עבורו עולם זר. עולם רחוק. ■

ממגדל שלום לדיזנגוף סנטר בלי כאבי רגלים.

קבקבי נוחות של מגון, קלים, אורטופדים ואופנתיים. צריך יותר מזה?

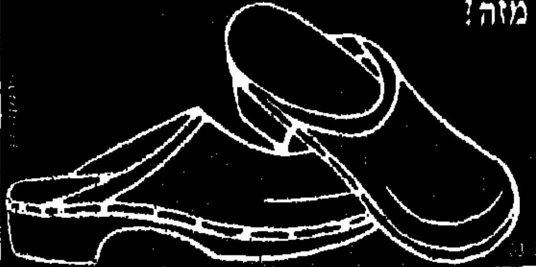

Magon

מגון - לנשים שעומדות על שלהן

כִּשְׁרוּתִי בבית שנינו חוגגים עם דניאלה!!

„דניאלה 5%
מעדן גבינה
מוקצפת
בטעם וניל
או תפוחי עץ.
אנחנו
נהנים ממנה
כארוחה קלה
וגם זוללים
אותה בין
הארוחות.
פינוק אמיתי".

האנה שיגולה. קשה מאד לחיות בתרבות כפולה.

שיגולה: פחות גרמניה מגרמניה

אשה

עירית שמגר

צילום: יוני המנחם

חנה שיגולה – גרמניה בישראל. מסרט „מחוץ הדלתא" היא דיילת גרמניה המקרבת לרפריה בין נוסעים יהודים ללא־יהודים במקום חטוף. בין הצילומים היא עסוקה בהפקת תסריט „מערה בוונציה": סיפור אהבה בין ניאו־נאצי ליהודיה.

הסיפור של שיגולה עם גרמניה ועם היהודים לא התחיל היום.

גם שלנוע המטפל בנאציזם אינו חדש בשבילה – היא הייתה הכוכבת המרכזית של פסבינדר.

„אי אפשר להמלט מן המלחמה. אי אפשר לשכוח. המחשבה מקוננת בי תמיד, גם אם אני יודעת שלא הייתי אשמה. אפשר להרחיק את המחשבות, אך הן תמיד תחזורנה, מסתתרות בתת־ההכרה. כשהייתי ילדה קטנה, בגרמניה, המצאתי לי זהות אחרת, היסטוריה אישית־חדשה. פינטזתי שאני לא גרמניה, שאינני שייכת.

„אני זוכרת את נסיעתי הראשונה לחו"ל. הייתי בת 12 ונסעתי לאיטליה. הבטתי באנשים וחשבתי: הם כל כך יותר יפים מאשר אנחנו, שפתם יפה יותר, מינהגיהם יפים יותר.

„כעסתי נורא על גרמניה. על החינוך הגרמני לציות ולמשמעת, שהוליך עם שלם אחר הנאצים. חינוך שאני מתנגדת לו כל כך. והוא הפך לחלק ממני ככל שלא אתמרד: אני מתנגדת, אני חיה בצורה אחרת, אני שחקנית, אני נוהגת לאחר בעבודה, אוהבת את ההרפתקה שבמשחק. והנה, כשמישהו מאחר חמש דקות לפגישה אני לא יכולה שלא להתעצבן, לא לנזוף.

„אני חיה היום בפאריס, עם גבר שאותו אני אוהבת (התסריטאי הצרפתי הידוע ז'אן קלוד קרייר). אני עובדת בצרפת, הרי לא נעשים שם היום סרטים מעניינים ממילא אני גרמניה. מדברת במבטא גרמני, אך אינני רוצה לחיות בגרמניה.

„הגעתי לראשונה לפאריס כ'או־פר' למשפחה צרפתית. בפאריס פגשתי הרבה יהודים. זה היה מוזר מאד: המון משיכה להכיר וגם המון פחד. סקרנות, אך לא סתם סקרנות: כיחסים שלי עם יהודים לעולם לא יכולה להיות ניטראליות.

„גם כשאני יושבת פה, במלון שרתון בתל־אביב, מסתכלת על חוף הים היפה, אני חושבת מה זה להיות גרמניה. ישראל מרתקת אותי, לשמוע מה חושבים כאן האנשים, מה הם מרגישים, במה הם עסוקים. מה קורה כאן – מענין אותי יותר מאשר בכל מקום אחר בעולם."

האנה שיגולה הייתה ילדה קטנה בשנת 1945. צבאות היטלר נוצחו ואת הגבול המזרחי חצו הרוסים. אזור קאטוביץ (קרוב מאד לאושוויץ), שבו נולדה, סופח אחר־כך לפולין. „אמי שמעה סיפורי זוועה על הרוסים, היא ארזה אותי על הגב ויצאנו לדרך. הצלחנו לעבור רק משום שדיברנו פולנית ולא גרמנית, הרי חיינו באזור מעורב. בתוך גרמניה הפכנו לפליטים". אני מנסה לברר עם שיגולה את הרגשתה כפליטה, כקרבן של אותה המלחמה. היא מסרבת. אנחנו גרמנים, תאמר. „אבי היה חייל בוורמאכט. אני מאמינה לו שלא היה נאצי. אחרת ודאי היה לי עוד הרבה יותר קשה".

השבועון האמריקני „טיים" בחר בה כשחקנית האירופית המלהיבה ביותר כיום והקדיש לה כתבת שער בת עשרה עמודים. שיגולה היא שילוב נדיר של כוכבת ושחקנית אופי, קבעו האמריקנים: „ויקית עם כאריזמה". בארץ – ובעולם – התפרסמה שיגולה ככוכבת המרכזית (עשרים סרטים) של הבמאי הגרמני ריינר ורנר פסבינדר. גאון ומטורף, שנפטר ממנת־יתר של קוקאין ואלכוהול. הבמאי המרכזי של מה שמכונה „הקולנוע הגרמני החדש" הואשם לא פעם באנטישמיות. סרטים כמו „וורוניקה פוס" או המחזה „האשפה העיר והמוות", המועלה עכשו בפרנקפורט (ולמרות מחאותיה של הקהילה היהודית שם), מצדיקים האשמה זו בעיני. שיגולה מתנגדת לטענתי התנגדות נמרצת. השחקנית שהלכה עם פסבינדר מתחילת הדרך, מן האנטי־תיאטר במינכן ועד לסרטים כמו „אפי בריסט", „נישואיה של מאריה בראון" או „לילי מרלן", רואה בו את האיש שעשה אותה. וכתור שכזה הוא לא יכול להיות רע: „הוא היה מיוחד. היה לו הכוח".

האשה המתמוררת בסרטיה, ובחייה הפרטיים, עם האסון הנורא ביותר שהביא עם אחד על משנהו, חוזרת כאן על טעותם של רבים: האנטישמים, כמו הנאצים, הם תמיד האחרים.

„איני יכולה לומר שאני אוהבת את 'לילי מרלן' או 'מאריה בראון'. הם בוראי סרטים טובים, אך איני יכולה לאהוב שום דבר הקשור בתקופה הנאצית".

רבים מן הסרטים שבהם הופיעה עסקו בנאציזם. כך בסרטיו של פסבינדר, כך ב„אהבה בגרמניה" שביים הפולני ויידא על פי סיפורו של הוכוט. בניגוד לסרטיו של פסבינדר, שטיפל בגרמנים המנצחים (בשיאו של הנאציזם ב„לילי מרלן" ובפריחת הנס הכלכלי ב„נישואיה של מאריה בראון"), עסקו הוכהוט ווידא בקרבנות. שיגולה גילמה גרמניה המתאהבת בשבוי מלחמה פולני. היא מנודה, הוא מוצא להורג.

„בדור שלנו אי אפשר להמנע מאמירה פוליטית. איני רואה טעם לעשות סתם סיפור אהבה. אי אפשר לשכוח את מה שהיה, אי אפשר להתעלם ממה שיש. לא חיפשתי במודע סיפורים בעלי מטען פוליטי, הייתי רוצה מאד להופיע בקומדיה, אך אני נתפסת לנושאים אלה. אני מרגישה תחושה עמוקה של חוסר נוחות במציאות".

– עכשיו את עסוקה ב„מערה בוונציה" – שוב חוזר הנושא של נאצים ויהודים?

„זהו סיפורו של הדור שלי שאינו יודע איך לחיות עם עברו שלו. איני רוצה להודות. עם התרבות הגרמנית, אני נלחמת בהשתייכות שלי, והרי איני יכולה לא להיות גרמניה. איני יכולה לשחק אלא גרמניה. האם אפשר לחיות בתרבות כפולה? לחיות ללא תרבות? זה קשה לי מאד. צריך להיות מאד פתוח, נקי מדעות קדומות, פנטזיות, ואידיאולוגיות מוחלטות. זה הדבר המסוכן ביותר, בעיני". ■

בישול

לוקשים

כשאומרים על מישהו, שהוא „אכל את הלוקש" מתכוונים לכך, שהפתי האמין במה שנאמר. לוקש מסוג אחר יש לדעת להבין ולפענח, שאם לא כן, איך תדע מהו גודל האוברדרפט המזומן לך החודש.

ויש עוד לוקשים, אשר מטעמים של תרבות השואפת מערבה, הם נקראים בשנים האחרונות בשם הכולל „פסטה". למשפחה הזאת שייכות כל אותן האיטריות החביבות שהסבתות שלנו נהגו להטביע במרק עוף, להערים ליד המנה העיקרית, להציף בחלב ובקינמון ולהכין מהן את הקוגל המפורסם של שבת. אליהן מצטרפים הספגטי והמקרוני האיטלקיים למיניהם והפתיתים לצורותיהם.

השם, אמנם, השתנה במשך השנים אך לא הטעם. ועדיין, הלוקשים הם מאכל שאינו יודע כמעט גבולות אתניים וחביב על כל חיך. כמאכל זול אך משביע מאוד, המכיל גם יסודות תזונתיים חשובים ואינו כל כך משמין כפי שנהגו לחשוב בעבר, הוא עולה על שולחננו לעיתים קרובות. ואולם, מה עושים כאשר מתוך טעות בהערכה מבשלים יותר איטריות מהנחוץ? מה עושים עם פסטה, מכל סוג שהוא, כאשר נשארה ממנה כמות נכבדת? פשטידה, כמובן.

שני המתכונים המוגשים כאן נולדו מתוך כוונה להציל שאריות של ספגטי ופתיתים שנותרו מארוחת הצהרים. הם הפכו לשתי ארוחות של ערבית, האחת בגירסה פיקנטית, השניה בגירסה מתוקה. כמובן שניתן להכין גם מאיטריות לא „משומשות", וגם הן תהיינה להיטים במטבח.

פשטידת פתיתים פיקנטית

החומרים:

250 גר' פתיתים (סלילים, קרניים, קונכיות) או ספגטי.

200 גר' גבינה לבנה (כלשהי).

50 גר' גבינה קשה (צהובה) מגוררת.

2 ביצים.

מלח, פלפל לבן, אגוז מוסקט.

ההכנה:

מבשלים את הפתיתים במים רותחים ומומלחים, על פי ההוראות שעל האריזה. מסננים ומצננים מעט. (כל זה, כמובן, במקרה שלא נותרו לכם פתיתים מארוחת־הצהרים). מערבבים את הפתיתים עם הגבינה הלבנה, מחצית מכמות הגבינה הקשה ו־2 ביצים. מתבלים לפי הטעם ומעבירים לתבנית משומנת היטב (רצוי בחמאה). מפזרים על התערובת שבתבנית את שארית הגבינה הקשה ואופים בחום בינוני (180 מעלות) במשך כחצי שעה. מגישים חם, פושר או אפילו צונן לחלוטין, בליווי סלט ירקות עשיר.

פשטידת איטריות מתוקה

החומרים:

250 גר' איטריות (אפשר גם ספגטי, פתיתים וכל סוג פסטה אחרת).

2 גביעי שמנת חמוצה.

½ כוס סוכר.

2 ביצים.

50 גר' צימוקים.

כפית תמצית וניל.

ההכנה:

מבשלים את האיטריות במים מומלחים מעט, מסננים היטב ומצננים לחלוטין. מערבבים את האיטריות המוכנות עם השמנת, הביצים, הסוכר, הצימוקים ותמצית הווניל. משמנים בחמאה תבנית פיירקס או כלי חסין אש נאה אחר. יוצקים את התערובת ואופים בתנור שחומם מראש לחום בינוני־גבוה (כ־180 מעלות), כ־40 דקות. מגישים חמים או צונן. ■

רות גלעד

חדשות אופנה

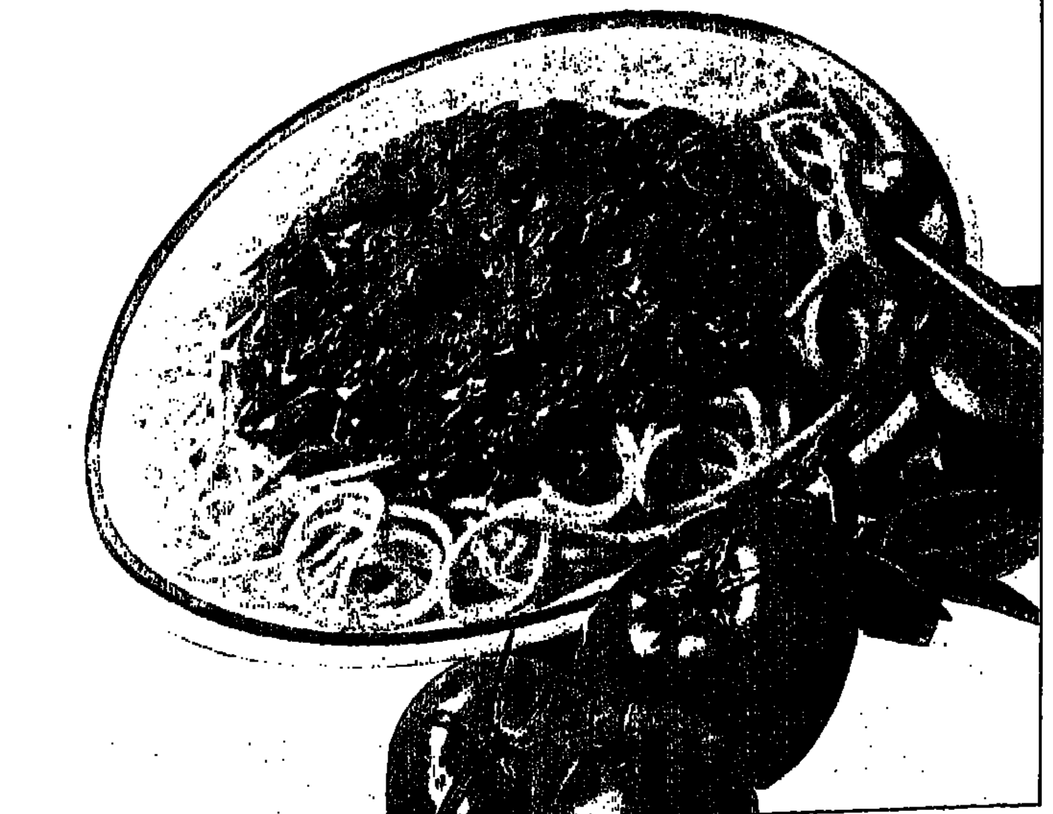

יהודית חנוך/ גוזרים ותופרים לבד

בשנה האחרונה נרשמה עליה של 18% במכירת הגזרות המוכנות ו־42% במכירת ירחון „בורדה" אומר ניר ברוך, מנכ"ל סוכנות „ברונפמן" המייבאה ירחון זה ואחרים. גם במכירת ה„ווג" נרשמה עליה של 8% למרות מחירו היקר.

תפירת בגדים בשיטת „עשה זאת בעצמך", נעשתה לאחרונה מאוד „IN" גם בישראל, לאחר שזכתה לפופולריות מחודשת בארצות־הברית וגם באירופה, לא רק כדרך לחסוך כסף, בבגדים, אלא גם ובעיקר כביטוי של יצירתיות וכאמצעי להתלבש בסגנון אישי.

האמריקאים המציאו את הפטנט הזה של אופנה בתוך מעטפה לפני כמה עשרות שנים. וירחוני־האופנה היוקרתיים „ווג" ו„באזאר", מפרסמים תצלומי דגמים של מעצבים ידועים, כקאלוין קליין, אוסקר דה לה רנטה ואחרים. בארצות־הברית מי שמתחשק לו בגד כזה, הולך לחנות כל־בו, קונה את מעטפת־הגזרה, את האריג המתאים, שנבחר על־ידי מעצב־האופנה ואפילו את הכפתורים המותאמים, ומייצר בבית אוריגינל בעשירית המחיר.

הגרמנים עשו מהגזרות המוכנות עסק ענק בזכות גברת בשם בורדה, שבעלה היה מו"ל קטן ועכשיו הוא בעל ממלכה שלמה המעסיק עשרות אלפי עובדים במפעל שלו בהוצאת לאור ירחונים שונים גזרות מוכנות של „בורדה".

אבל לא רק הם מייצרים אותם. בארץ מתחרים בהם ירחון גרמני אחר, „נוית מודה" (המיובא על־ידי „סטימצקי"), שגם בו גזרות מוכנות עם צילומים צבעוניים של הבגדים ועמודי־אמצע, שעליהם מסומנות הגזרות.

כשתופרים בגדים בשיטת ה„עשה זאת בעצמך", אפשר לחסוך הרבה כסף (מחיר הבגד הוא כשליש עד חצי ממחירו בבוטיק). מחיר גזרה מוכנה במעטפה, הוא כ־5.000 שקל ויש גזרות שניתן לתפור מהם כמה דגמים, במחיר כ־7.000 שקל. הגזרות מתאימות למידות 36-48 ויש גם סדרה למידות 48-52 – וזה פתרון נפלא, גם לנשים מלאות המתקשות למצוא בגדים במידתן. יש גם גזרות לילדים.

אם אתם לא כל כך מתמצאים בגזרה ותפירה ויש סכנה שתתחברו את השרוול, לפתח הצוואר, ידריכו אתכם בחנויות „משכית" בתל־אביב ובירושלים, שם מוכרים את הגזרות של „בורדה". גם בחיפה ניתן לקבל הדרכה פעם בשבוע. בטלפון ואמרו לכם מתי לבוא. ■

פטנט

המפתחות בפנים...

האסון הקטן הזה קורה גם למי שאינו פרופסור מפוזר: הוא מאבד את מפתחות המכונית או, מה שיותר מרגיז: הוא סוגר את דלת המכונית ושניה־אחרי הוא מגלה ששכח בפנים את המפתחות. כאשר הדבר קורה לידהבית – לא תופשים מצבים, מפני שיש בבית מפתחות רזרביים. אבל מה קורה כאשר המפתחות הלכו לאיבוד בזכרון־יעקב ואתם גרים בירושלים?

לא צריך לשבור יותר מדי את הראש, וגם אין צורך לחפש ולהזעיק, ולחכות שעות, ולשלם למנעולן־מומחה שיתאים מפתחות.

הפטנט הוא להחביא את זוג המפתחות הרזרביים על גוף המכונית במקום נסתר. לכל אחד יש מקום סתר במקום בו לא תגיע עין זרה. יש שמלחימים טבעת במקום הנסתר, עליה מושחלים המפתחות, וברגע הנכון שולפים ממנה את מפתחות ההצלה.

לאחר שאסון אבדן המפתחות למכונית פקד אותנו זה הפעם השלישית משך השנה האחרונה – הצטיידנו בפטנט טוב: קופסות פלדה עם מגנט לתוכה מכניסים את המפתחות ומצמידים אותה במקום בטוח בגוף המכונית, לשם ניתן להגיע רגע אחרי שאבדו המפתחות האורגינאליים. מחיר הקופסה הקטנה: 6000 שקל והיא נמכרת בחנויות של מנעולים. ■

תמר אבידר

הדגמים לקוחים מתוך הירחון „נויה מודה"

מגפי ג'ינס

אוהבי הג'ינס יוכלו לא רק ללבוש אותו, גם לנעול אותו. הדבר הכי חדש על המדרכות זה מגפיים מאריג „דנים" (ג'ינס) בצבע כחול־אפור, מקושטים במסמרי מתכת ואבנים מבריקות. כמה עולות יצירות הג'ינס הכחלחלות האלה? תלוי. אם קונים אותן בכיכר המדינה או בדיזנגוף – משלמים 70 60 אלף שקל. ליד מגדל השעון ביפו הן עולות רק 40-50 אלף שקל ועבור כל אבן מבריקה נוספת משלמים אלף שקל כתוספת. אם מתעקשים אפשר להוריד מהמחיר.

ברחובות הסמוכים למגדל השעון ביפו תוכלו למצוא אותם אצל „רינה", „אלינור" ו„חמוד", ישר מהיצרן לצרכן. ■

אילנה באום

חדר המגורים. „הדבר היחיד שאצלי בנפרד זה ספרים. לא יכולה לסבול ספרים בחדר האורחים".

חדר השינה. „אני כזו. הכל אצלי פתוח. בלי מחיצות. בכל מקום עושים הכל. זה מה שמתאים לי".

המטבח. „הוא כזה פונקציונלי שבסיבוב יד אני משיגה מה שאני צריכה. בחורף התנור עובר לחדר השינה".

פינת גומחה בבית יונה פלומבו. „אני לא אוהבת ארונות. אין לי סבלנות לפתוח ולסגור דלתות".

נשמת הצוענייה

עשרים שנה גרה יונה פלומבו על הר־ציון – ועדיין מאמינה שיש לה נשמה צוענייה, והבית שלה בעיניה, משול לאוהל. אז נכון שהקירות הם מאבן, אבל כדי לתת לדברים הקבועים תחושה של ארעיות – היא מחליפה, לפחות אחת לשנה, את סידור הרהיטים בדירה, ומדמיינת לעצמה כי בזכות התצפית על המדבר הנשקף מחלונה,החיים שלה הרבה יותר קרובים לטבע מכפי שהם באמת.

חוץ מעצמה ובתה (21) גרים בבית גם חתולה בשם קוצ'ה, אשר תמיד מסרבת להצטלם, וכלבה אסופיתא, עמה מדגימה יונה מדי פעם מעין ריקוד סמבה. למחייתה, וגם כתחביב, עובדת יונה בברזל, מלאכה אותה למדה מבעלה, הפסל דוד פלומבו, שנהרג לפני 19 שנה בתאונה על הר ציון.

יונה מרביצה את חכמת החיים שלה במונולוג שהולך בערך כך:

„אני כזו. הכל אצלי פתוח. בלי מחיצות. בכל מקום עושים הכל: בחורף למשל, מטעמי חיסכון, התנור נמצא בחדר־השינה ושם אוכלים, מדברים ורואים טלוויזיה. הבנאדם צריך לחיות איך שיפה לו ואיך שנוח לו. וזה מה שמתאים לי. הדבר היחיד שאצלי בנפרד זה ספרים. לא יכולה לסבול ספרים בחדר האורחים. בשנות ה־50 עבדתי בעיצוב פנים והיו מזמינים אצלי מטרז'ים של כריכות ריקות לכוננויות. אני ממש שונאת שאו־אוף.

„אני לא אוהבת ארונות. אין לי סבלנות לפתוח ולסגור דלתות. הרצפה אצלי לא צריכה להיות נקייה שאוכלים ממנה. אצלי אוכלים מצלחות. אצלי האבק זה לא כמו לכלוך ורק לעיתים רחוקות אני מסירה אותו. בכלל, את כל הבושות מכסים עם וילונות ושטיחים. מה שמפריע לי אני מכסה – בדיוק כמו שעושים באוהל. היו לי הרבה הצעות לעבוד בחוץ, להתחתן בחוץ, אבל אני מגדלת בת – אז נשארתי כל השנים במקום אחד.

„בעיני אין דבר יותר יפה בעולם מהבנאדם. את הדבר הכי חשוב שעושים צריך לעזוב בשביל לעזור לבנאדם. לי יש בית יפה ומוזיאון עם אקוסטיקה נהדרת, אז צריך שרבים יהנו מזה – ולכן אני מזמינה הנה למופעים וקונצרטים. אבל אנשים לא יודעים גבול בדרישות וכשנותנים להם אצבע הם רוצים את כל היד...

„מה שאני הכי אוהבת זה מוסיקה ואת השתקפויות קרני השמש והירח בחלונות. שעות אני יכולה לבלות ליד החלונות שלי ולהסתכל בבת אחת על כל הנופים היפים בעולם: אבו־טור, ארמון הנציב, הר הצופים והסילוואו.

„המטבח שלי נורא קטן – וזה מספיק לי. הוא כזה פונ־קציונאלי, שבסיבוב יד אני משיגה כל מה שאני צריכה. מפריע לי כשיש עוד בנאדם. אני לא אוהבת שרוחצים לי כלים או עוזרים לי לבשל, אבל כשעושים בישוליא'דה גדולה – מכינים את זה בחדר". ■

התבונן היטב בתמונה זו.
חדר הילדים שבה, שונה מכל מה שראית עד היום. תפיסה נועזת, צבעים חמים.
דגם זה הוא אחד ממערכת „גוונים" – שילוב של משטחי רקע עם פרופילים צבעוניים – יישום בצבעים של חשיבה הרואה את הילד כגבר קטן.
לרשותכם 4 צבעי גוף: לבן, אפור אורן ושחור בשילוב 10 פרופילים צבעוניים.רק חברה כ„רהיטי דורון" בעלת נסיון בן דור יכולה לייצר בניגוון צבעים כה רב.

דורון

אזור התעשיה ראש העין, 40800. טל' 9360495 (03)

■ דורון חיפה: גורדון 29. ■ דורון באר־שבע: החלוץ 71. ■ דורון חולון: סוקולוב 10. ■ דורון אשדוד: רוגוזין 11/18. ■ דורון יפו: יפת 11. ■ עפולה: ארלוזורוב פינת מנחם. ■ הרצליה: בן גוריון 17. ■ נתניה: שמואל הנציב 18. ■ פתח־תקוה: הברון הירש 21. ■ יהוד: רהיטי ישי העצמאות 10. ■ קרית־שמונה: כל בו אלקטריק, מרכז מסחרי. ■ חיפה: הנביאים 27. ■ חדרה: הגבורים 83. ■ ירושלים: שירן, שלומציון המלכה 18; רויאל, דרך בית לחם 120. ■ בני־ברק: עקיבא 90. ■ שדרות: בית הרהיט אזור התעשיה

מועדון מטיילי מעריב

כל הטיולים ומבצעי הנופש מיועדים לכל קוראי „מעריב" – ללא תשלום דמי־חבר.

מועדון מטיילי מעריב

מצרים

★ טיול קלאסי של 8 ימים לקאהיר, הפירמידות, לוקסור ואסואן. היציאה: 1.12; 6.12; 7.12; 8.12; 15.12.
★ טיול של 6 ימים בקאהיר, הפירמידות, אלכסנדריה והדלתא. היציאה: 7.12; 10.12.
בכל הטיולים: חצי פנסיון ★ ביצוע והדרכה: „נאות הככר".

מועדון מטיילי מעריב

פרטים: „מועדון מטיילי מעריב"
מערכת „מעריב", רח' קרליבך 2, תל־אביב, טל' 03-439207
פתוח ברציפות בין השעות 8.30 עד 18.00

מועדון מטיילי מעריב

פגישה

נַנסי רייגן ורייסה גורבצ'וב תפגשנה ב–19 בנובמבר. מלבד שיחת נימוסין על כוס תה הן מתכוננות גם לשיחות על נושאים רציניים יותר.

פיסגה ראשונה של נשים בפיסגה

ב-19 בנובמבר, הוא יום פתיחתה של ועידת ז'נווה בין שתי מעצמות־העל, יסבו שתי הגברות הראשונות, ננסי רייגן ורייסה גורבצ'וב, לכוס תה. תהיה זו פיסגה ראשונה של הנשים הראשונות מארה"ב וברית־המ מזה 24 שנים.

אין ספק שפגישה זו תהיה שונה מהמפגש שהיה ביוני 1961 בווינה בין הגברות קנדי וחרושצ'וב.

ז'קלין קנדי היתה „לבושה נפלא ועדויית תכשיטים", נזכרת לטישיה בולדריג', קצינת העתונות של הגברת קנדי. ז'קלין היתה ניגוד כמעט מוחלט לנינה חרושצ'וב, שהיתה לבושה ב„שמלה שחורה פשוטה ביותר, שניתלתה כמעט בהתנצלות על גיזרתה המרובעת, והיקנתה לה מראה של נזירה מוזנחת, המוטרדת מהופעתה".

ז'קלין קנדי היתה אז בשיא הפופולאריות שלה. כאשר יצאו הגברות לסעודת צהריים, התאספו כ־3000 בני־אדם סביבן וקראו קריאות קצובות: „ג'קי! ג'קי!"

ג'קי קנדי „השתלטה על המצב תוך הפגנת טקט דיפלומטי רב", כתבה בולדריג' בספר זכרונותיה. „היא נטלה בעדינות את זרועה של גברת חרושצ'וב, הוליכה אותה אל פתח המסעדה, הרימה את ידה, ונינה חרושצ'וב התעשתה והחלה לנופף. הקהל הגיב בקריאה שונה: „ג'קי! נינה!"

הפעם התהפך הגלגל. רייסה גורבצ'וב היא שלכדה את דמיונם של האנשים, פשוט מפני שהיא הגברת הסובייטית הראשונה המודרנית ביותר שניתן לחשוב עליה.

הנשיא רייגן הוא ראש מדינה, שעה שהמנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב הוא ראש מפלגה. לפיכך מכתיב הפרוטוקול שהגברת רייגן תהיה זו שתיזום את מפגש הגברות. ננסי רייגן אכן עשתה זאת. היא כתבה לרייסה גורבצ'וב ב־10 בספטמבר, הזכירה את הפיסגה הממשמשת ובאה, והוסיפה: „אני בטוחה שגם אנו מעוניינות לעשות כל שביכולתנו כדי לשפר את ההבנה בין ארצותינו". גברת רייגן הציעה בפשטות להיפגש, וגברת גורבצ'וב השיבה שהיא מקבלת את הצעתה.

מאוחר יותר אורגנו שני מפגשי־התה שיהיו בין הגברות הראשונות. ננסי רייגן תהיה הראשונה שתזמין את רייסה גורבצ'וב ב־19 בנובמבר לכוס תה ב„מיזון דה סאסור", שיהיה מעונם של בני הזוג רייגן במהלך הפיסגה. רייסה גורבצ'וב תזמין את ננסי רייגן לכוס תה למחרת בבניין המשלחת הסובייטית.

כהכנה לפגישות, החלה הגברת רייגן „לקרוא קטעי עתונות על הוועידה", אומרת מזכירת העתונות של ננסי רייגן, אלין קריספן. בינתיים אין תכניות לתידרוך נוסף של גברת רייגן, ולא הוכנה רשימת נושאים שעליהן תשוחחנה שתי הנשים.

בכל מקרה, ננסי רייגן כבר השיבה בעבר על שאלות שנגעו ל„מדיניותו של בעלה, והיא תהיה מוכנה ללא ספק לחזור בקווים כלליים על עמדות הממשל, אם תחליט גברת גורבצ'וב להציג לה שאלות הנוגעות למדיניות ארה"ב בתחום החימוש הגרעיני.

לא מכבר, כאשר בבניין האו"ם בניו־יורק נתכנסה ועידת גברות ראשונות מכל העולם למלחמה בסמים, הועמדה ננסי רייגן במצב עדין, כאשר רוסאריו מאריה מורילו, רעייתו של נשיא ניקראגואה דניאל אורטגה, החליטה להשתתף בוועידה ואפילו לשוחח עם גברת רייגן על היחסים בין שתי ארצותיהן. רונאלד רייגן כינה בעבר את אורטגה „הדיקטטור הקטן שנסע למוסקווה במדי־הקרב הירוקים שלו", והוא תומך בהושטת סיוע לקונטראס, המורדים הלוחמים במשטרו של אורטגה.

„אני יודעת שהיא עובדת בשיתוף פעולה הדוק עם בעלה. גם אני פועלת בשיתוף פעולה עם בעלי. אמרתי לה שאני מקווה להשיג הבנה טובה יותר ולפעול לשיפור היחסים בין שתי ארצותינו", סיפרה מורילו לאחר מכן לכתבים.

ננסי רייגן, הידועה כמומחית להתחמקות אפילו מרמז של מחלוקת, אמרה מצידה לעתונאים שהיא „מעוניינת ביחסים טובים יותר עם כל המדינות".

בינתיים מתעניינים עתונאים בפרטים אודות רייסה גורבצ'וב. פניותיהם לשגרירות הסובייטית בוושינגטון בשאלות כמו: כמה ילדים יש לגברת גורבצ'וב ומהי השכלתה, הושבו ריקם. המידע על גברת גורבצ'וב נדיר. כתב העת הוושינגטוני „רוסייר", התנ"ך של החוג הנוצץ בעיר, יצא כמעט מגידרו כאשר הזכיר את מסעה של רייסה גורבצ'וב בבריטניה לפני כמה חודשים. „היא הצטלמה ברצון, חייכה חיוכים מפתים והופיעה במעילי פרווה מוכספת. זו היתה כמעט אשליה אופטית. הנשים הרוסיות אינן מתנהגות כך. במסיבות וקבלות־פנים, הפתיעו בני־הזוג גורבצ'וב את כולם, כאשר הוכיחו שהם מסוגלים לפטפט על הא ועל דא ברמה גבוהה. גברת גורבצ'וב דוברת אנגלית. כאשר שמעה רעש של מנועי מטוס מלמעלה, היא שאלה בצחוק: „האם זהו טיל?"

גם ננסי רייגן מלאה סקרנות לפגוש את הגברת הראשונה הסובייטית המיוחדת הזו. „הרי כולם סקרנים", היא אמרה לעתונאי. ב־19 בנובמבר תהיה לה הזדמנות להשביע את סקרנותה. ■

בטי קאניברטי,
שרות „לוס־אנג'לס טיימס",
מיוחד ל„מעריב"

טיולים מיוחדים של „מועדון מטיילי מעריב":

★ **טיול קלאסי של 32 יום בברזיל, ארגנטינה, בוליביה ופרו.** הטיול מתקיים בימי הקרנבל בברזיל והוא כולל את הקרנבלים ברסיפה ובאהיה ואת מצעד־הסיום של הקבוצות המנצחות בריו־דה־ז'נירו ★ ביצוע: „נאות הככר" ★ מלונות תיירות טובה ודרגה א' ★ היציאה: 2.2.86.

★ **טיול של 30 יום לפטגוניה, ארץ־האש, ארגנטינה וצ'ילי.** הטיול מסתיים ערב הקרנבל בברזיל ויש אפשרות להאריך חשהות לתקופת הקרנבל ★ ביצוע: „נאות הככר" ★ היציאה: 12.1.

★ **חגיגה של כדורגל אנגלי.** תכנית מיוחדת של 12 יום (11 לילות) הכוללת צפייה בארבעה משחקי כדורגל בהשתתפות הקבוצות: מנצ'סטר יונייטד, אברטון, צ'לסי, ארסנל, טוטנהם, נוטינגהם פורסט וסאות'המפטון ★ ביצוע: „אופיר טורס" ★ היציאה: 19.12. מספר המקומות מוגבל!

מועדון מטיילי מעריב

פרטים: „מועדון מטיילי מעריב"
מערכת „מעריב", רח' קרליבך 2, תל־אביב, טל' 03-439207
פתוח ברציפות בין השעות 8.30 עד 18.00

מועדון מטיילי מעריב

מלון מרחצאות מוריה ים המלח

בואי להגיד כן ליופי הפרטי שלך.

בואי אל חבילת הפינוקים שמציע לך מלון המרחצאות המפואר מוריה ים המלח, היחיד באזור שיש לו 5 כוכבים. בואי ותיהני מחוויה קולינרית בלתי נשכחת, מחוף ים פרטי, ממופעי בידור ומוסיקה ערב ערב, מטלוויזיה צבעונית ווידאו במעגל סגור בכל חדר.

בואי אל האויר הטהור, אל מי המעיינות הבריאים, אל בוץ הפלאים השחור, אל הנוף המדברי הקסום, אל הטבע. בואי אל חבילת הפינוקים האקסקלוסיבית של מוריה ים המלח ותיהני מטיפול מיוחד במינו במחירים מיוחדים במינם.

החבילות כוללות (4 ימים או 7 ימים)

כן לרעננות!
טיפולי בוץ (1 או 3)
שחיה

כן לבריאות!
בריכות גופרית (3 או 6)
טיפולי אדים (2 או 6)

כן לטיפוח החן!
פדיקור, מניקור, עיצוב השיער (1)
או
מיני ליפט (1)

כן לעור חלק!
טיפולי פנים (1)
מסכות (1)

כן לגיזרה נאה!
התעמלות יום יום

כן להתרגעות!
עיסוי הגוף (1 או 3)
עיסוי כפות הרגליים (1)

*בואי בגפך, עם בעלך או עם חברתך... הכל הולך.**

בואי להגיד כן ליופי מה-1 בנובמבר 85.

כמה עולה התענוג?

מחיר לאדם בחדר יחיד, כולל טיפולים וחצי פנסיון:
4 ימים (3 לילות) - 394,500 ש' כולל 15% מע"מ
7 ימים (6 לילות) - 721,500 ש' כולל 15% מע"מ

מחיר לאדם בחדר זוגי, כולל טיפולים וחצי פנסיון:
4 ימים (3 לילות) - 313,500 ש' כולל 15% מע"מ
7 ימים (6 לילות) - 577,500 ש' כולל 15% מע"מ

* קבוצות של 15 איש ומעלה יהנו מפעילויות נוספות. *המחירים נתונים לשינוי בהתאם למדיניות הממשלה.* לישראלים בלבד.

לפרטים נוספים, מהרי והתקשרי:
מלון מרחצאות מוריה ים המלח: 057-84221-2
רשת מלונות מוריה, - מח' הזמנות 217088, 03-219166

טוב שבאת!
מלון מרחצאות מוריה ים המלח ★★★★★
סדום 84960, טל. 057-84221/2

התחנה האחרונה

ככל שאדם מגיע לבית־האבות בגיל מבוגר יותר, כך קשה יותר תהליך קליטתו מבחינה חברתית. משה יהודה, מנכ"ל משען, מודע לכל הבעיות האלה.

גיל הזהב

גוני סביר
צילום: רובי קסטרו

משה יהודה. גם הוא, אישית, רואה את עתידו בבית־אבות.

כבר כמעט שנה מכהן משה יהודה כמנכ"ל "משען". קודמו בתפקיד, זאב וינר, עשה בתפקיד (?) שנה. אבל משה יהודה עושה רושם שהוא רוצה לעשות הרבה דברים, ומהר. "משען": מוסד הסתדרותי המאגד בתי־אבות, אגף נוער ומועדוני סניונרים. במסגרת בתי־האבות, קולט "משען" כ־10% מכלל הקשישים בארץ.

משה יהודה, באמצע שנות החמישים לחייו, אינו מתכוון לעשות בתפקיד 10 שנה. אבל בזמן שיעמוד לרשותו, הדבר החשוב ביותר, לדעתו, הוא "לעשות כל מה שבידינו כדי לתת לאנשים בגיל המבוגר ימים, ולפעמים שעות טובות ככל שאפשר לתת להם. במציאות שלנו אין זה מובן מאליו. בבתי־האבות שלנו יש אנשים שלפני ימים עוד תפסו עמדות־מפתח, והיום בקושי זוכרים אותם. יש אנשים שקרוביהם כלל אינם מבקרים אותם. יש אנשים ערירים שאין להם קרוב בעולם".

בתי־האבות, מסביר יהודה, נבנו מתחילה לאנשים בריאים. היום, הנטיה השתנתה. אנשים מבוגרים מעדיפים להישאר בביתם, בקהילה, ככל שמצבם הבריאותי מאפשר זאת, ולהגיע לבית־אבות לאחר משבר – כאשר חלה ההדרדרות במצב בריאותם, כאשר אחד מבני־הזוג הולך לעולמו. ככל שאדם מגיע לבית־האבות בגיל מבוגר יותר, כך קשה יותר תהליך קליטתו, מבחינה חברתית.

לשבור את מעגל הבדידות

משה יהודה רואה בבעיית הבדידות של הקשיש את הבעיה החמורה ביותר של הקשיש בבית־האבות, לאחר הבעיות הבריאותיות: "אותי, כמנכ"ל, מעסיקה הכי הרבה השאלה כיצד לשבור את מעגל הבדידות".

בנסיון להקל על הבעיה, מאפשרים עכשיו לכל קשיש המעוניין בכך להעתיק את הטלפון שלו מביתו לחדרו בבית־האבות. כך מאפשרים לו המשך הקשר עם העולם שבחוץ, ומותירים בידיו אפשרות ליזום קשר עם משפחה, חברים, ולא להיות תלוי רק ביוזמות מן החוץ. עתה עוסקים גם בהתקנת מקררים קטנים בחדרי הדיירים, כדי לאפשר להם לאכול ארוחות קלות בחדרם.

בחודשים האחרונים מעודדים את הדיירים להיות מעורבים יותר בארגון חיי היומיום בבית־האבות. יש ועד־דיירים ומתקיימות פגישות עם ההנהלה, כדי לעמוד מקרוב אחר הצרכים והדרישות של הדיירים, ולנסות, ככל האפשר, להיענות להם. משה יהודה מדגיש: "אנחנו בער קיום ועדים ואנו מעודדים אותם, אך חייבים להקפיד ולשמור על ההבדל בין מטפל ומטופל".

עם בואו לתפקיד, "ריענן" משה יהודה את הצוות הבכיר ב"משען". במקרה, או שלא במקרה, איש בכל תפקידי־המפתח -- נשים: "יד־ימיני", באה מתחום העבודה הסוציאלית, כי בראש ובראשונה הבעיות הניצבות לפנינו הן, לדעתי, בעיות אנושיות ולא אדמיניסטרטיביות". גם מבקרת הפנים, מנהלת הכספים ויו"ר ועדת איכלוס וכן אחות ראשית, הם מינויים חדשים של יהודה.

משה יהודה נבוך, כמעט מסמיק, כשהוא מדבר על "הנשים בחייו": "אני לא רוצה, חלילה, לפסול גברים. אבל אני בהחלט מאמין שבנוסף לכישורים הדרושים לתפקיד בתחומים הללו, לאשה – עצם היותה אשה, מוסיף לה ומחזק אותה. כאן יש צורך בחושים נשיים. אולי נשים אמהיות יותר, אולי יש בהן יותר הבנה".

נוסף לתגבורת הנשית, חיזק יהודה את מסגרת קבוצות השיחה של קשישים בהנחיית סטודנטים לפסיכולוגיה. זו קבוצת־תמיכה המתכנסת ומשוחחת על נושאים המעסיקים ומעיקים על חברי הקבוצה, תוך שמירה קפדנית על סודיות הנאמר.

מעצמאות לתשישות

כיום נעשה גם נסיון לרכוש בתי מלאכה קטנים, כריכיה, משתלה, כדי לספק תעסוקה ממשית לקשישים, אפילו על בסיס מסחרי. יהודה רוצה להגיע למצב בו הקשיש לא יהיה טרוד רק בבעיותיו האישיות, אלא שיהיה עסוק בעשיה ממשית, ולהביא לכך שיהיה רצון וצורך במפגשים, הן בתוך בית־האבות, והן עם הקהילה, ולא רק בעת הארוחות או בשעת הביקור.

רוב הפונים לבתי־האבות היום הם בני 75 ומעלה. עם עליית הגיל, מתדרדר המצב הבריאותי, ועל בית־האבות למצוא היום את התשובה לקשישים העוברים, בתוך שהותם בבית־האבות, ממצב של עצמאות למצב של "תשישות", מצב בו הקשיש זקוק לעזרה חלקית, כלבוש, באוכל, ברחצה, אך עדיין אינו זקוק לפתרון סיעודי מלא. כיום מתארגנים בתי־האבות של "משען" כך שבכל בית־אבות תוקם מחלקה שתטפל בקשישים ה"תשושים", עדיין במסגרת בית־האבות הרגיל, בתוספת פיקוח רפואי צמוד וסיוע לפי הצורך, מבלי להעמיס לחץ מיותר על בית־האבות הסיעודי.

כל אותם דברים שאולי אינם רחופים, אך הם שונתנים את איכות החיים ותחושת השייכות לקשיש. משה יהודה ער לבעייה של עירוב מתנדבים מן הקהילה בפעילות היומיומית: הוא מספר על שילוב בתי־ספר, ביקור תלמידים, "אימוץ" קשישים, מסיבות סיום וחגיגות בבתי־האבות. יש בתי־ספר שמעודדים יצירת קשר עם הקשישים, אך פעמים רבות קשה לילדים להתמודד עם הבעייתיות שמציבה מערכת יחסים עם קשיש, שיום אחד פשוט איננו עוד.

"המפגש עם המוות, בכל גיל", אומר יהודה, "יוצר משבר קשה. אנשים העוברים לבית־האבות הסיעודי ברעננה, מרגישים שהם עוזבים את בית־האבות שלהם בדרך לתחנה האחרונה. אולם, יש מהם שחיים עוד שמונה, תשע שנים גם ברעננה. גם שם יש פעילות, ריפוי בעיסוק, ואנו מנסים לעשות ככל האפשר כדי לסייע לקשיש ולמשפחתו, כדי לבצע את המעבר הזה במינימום פחד ולהקל על משבר המעבר.

משה יהודה – עדיין לא שנה בתפקיד. אני אולי מקדימה את המאוחר אבל לא מתאפקת ולפני שאנחנו נפרדים אני שואלת אותו אם הוא, אישית, רואה את עתידו בבית־אבות. הוא כמעט שמח ששאלתי. "בהחלט אם אגיע למצב הזה. הדבר האחרון שארצה הוא להיות תלוי על כתפי ילדי ונכדי, וזה מתוך גישה של גאווה עצמית!"

כשיצאתי משם, פגשתי בשביל, בגן הגדול של "משען" בגבעתיים, ליד הנדנדות והמגלשה (לנכדים), באחד הקשישים שהלך ובידיו זר פרחים ענק, עם סרט אדום גדול. חייכתי אליו והוא אמר לי: "לאשתי יש היום יומולדת". ופתאום הבנתי שאולי משה יהודה צודק. ■

פועה צפתי. צירוף מקרים מוזר.

התיאטרון של החיים

"החיים חזקים יותר מכל מחזה". כדרכם של קלישאות, יש רגעים שרק כך אפשר לתאר אותם. זה מה שקרה לפועה צפתי, דיירת בית־האבות של "משען" בגבעתיים. בסוף שנת־הלימודים הציגו תלמידי בית־הספר היסודי מחזה, "על חומותייך ירושלים", מאת יהושע בר־יוסף. במסגרת שילוב בית־האבות בגבעתיים בחיי הקהילה באזור, בחרו תלמידי כיתות ח' להעלות את המחזה לפני הקשישים. בקהל ישבה גם פועה צפתי. המחזה תאר את סיפור הפריצה לירושלים בעת מלחמת השחרור ואת עלילות גדוד "הפורצים" של הפלמ"ח.

פועה צפתה בהצגה, כאשר לפתע התברר לה, כי אותם ילדים המופיעים לפניה מספרים את סיפורו של בנה, יהודה צפתי ז"ל, שנפל בקרבות הפריצה לירושלים. "אני באתי פשוט לראות מחזה על ירושלים. כל מה שקשור בעיר מעניין אותי. ופתאום, באמצע ההצגה, הבנתי שההצגה היא על בני ועל חבריו. התחלתי לבכות. המורה, שראתה את התרגשותי, ניגשה אלי בסוף ההצגה. סיפרתי לה למה התרגשתי כל־כך, ומצאתי אצלה אוזן קשבת. היא קראה למנהל, וסיפרה גם לילדים. אמרתי להם: זה מה שאתם מציגים, זה לא סיפור. זה ממשי. בני היה אז בין עשרים ואחד הפלמ"חניקים שפרצו לעיר העתיקה והתחברו עם התושבים".

צירוף המקרים המוזר הזה מחזיר את פועה אחורנית. היא זוכרת פרטים ופרטי־פרטים מתקופת הקרבות, ומשחזרת את ימיו ורגעיו האחרונים של בנה, שנהרג בקרבת מעלה־החמישה, כאילו הייתה שם איתו.

היום יושבת פועה צפתי, בת תשעים, רהוטת דיבור, לחיצת־יד חזקה ועיני־תכלת גדולות, בחדרה שבבית־האבות. חדר כמעט נזירי. מיטה, ארון, שולחן קטן, טלויזיה ותמונה גדולה של יהודה. "כל השנים שעברו", היא אומרת, "והכאב איננו מרפה".

"תודה על הסבלנות", היא אומרת לי כשאנחנו נפרדות, ואני מוצאת את עצמי, שלא כרגיל, בלי מלים. ■

ספריה

השגת גבר בשיטת האינסטנט

זה לא מכבר ראה אור בארה"ב ספרה החדש של וונדי סטלינג: "כיצד להשיג גבר ב־30 יום", בעטיפת נייר מבריקה שתמונת השער שלה היא צילום של טבעת נישואין נוצצת על רקע של קטיפה. יצירה זו הצטרפה ליצירות רומות נוספות שראו אור בחודש האחרון בלבד, כמו : "המראה שגברים אוהבים", "מדריך ללכידת גברים" וכו'.

"כיצד להשיג בעל ב־30 יום", שנכתב על ידי אותה מחברת שהוציאה השנה לשוק גם את "ירכיים רזות תוך 30 יום" הוא ספר קלאסי בז'אנר של ספרים לעזרה עצמית, שנועדו להדריך נשים בכל דרכי החיים: מחיתול תינוקות ועד חיי מין מאושרים.

הצצה ב"כיצד להשיג בעל ב־30 יום" העלתה קטעים דוגמת אלה:

● "כל גבר שאת פוגשת צריך להיות הנשיא הפרטי שלך, נסי לנהוג כך. גם הנשים החכמות ביותר בעולם יודעות שזה כדאי לגרום לגבר להרגיש שהוא אחד ויחיד בעולם, שהוא החזק, הסכסי והאלוהי ביותר עלי אדמות. רק אז הוא יהיה הדום לרגליך".

● "הוא החנה את מכוניתו לפתח ביתך, והוא אינו רוכב על סוס לבן. הנה הוא מגיע, הבעל בפוטנציה שלך. על מה תשוחחו? אני תמיד מייעצת לפתוח במשהו מחמיא על מכונית ה"שברולט" בת 15 השנים שלו, משהו כמו: אוה, איזה יופי! למכונית הזו יש את המנועים הגדולים שאי אפשר להשיג היום. זה פועל על כל גבר בכל גיל שהוא".

● לקטעי התאוריה מצורף לוח חודשי לפי 30 יום, עם הוראות לכל יום. למשל: היום החמישי: "הישארי חמקמקה וקטיפתית, לכי לעצב תיסרוקת חדשה וחייכי אל העובדים בתחנת הדלק". היום השמיני: הפגישה הראשונה. היום ה־25: הבעל המיועד עובר את מבחן "המועמד הרציני" והיום ה־30 והאחרון: "קיראו את עתוני יום א' ביחד, וצעדו יד ביד על העננים".

את וונדי סטלינג לא ניתן היה להשיג במשרדה בניו־יורק. גם נציג ההוצאה לאור של הספר סירב למסור פרטים רבים על תפוצתו. אולם ניתן להניח בוודאות כי ספרי העזרה העצמית מנגנים על חוסר הבטחון שחשות נשים לגבי הופעתן וכוח משיכתן. הספרים הללו נמכרים היטב, ללא ספק, אחרת לא היו יוצאים לאור.

דובר של בית הוצאה אחר שהפיץ בחודשי הקיץ את "המראה שהגברים אוהבים", מדריך לעיצוב שיער ולאיפור לנשים, אומר כי הספר שלו זכה להצלחה רבה. פסיכולוגים וסוציולוגים מספקים תשובות מעמיקות יותר לתופעה הזו. "הנשים נתונות כיום בתהליך של הערכה מחדש של חייהן", אומרת אן קלארמן, סוציולוגית, "לא שראינו גל של חזרה לבית ולמטבח, אך עברנו 20 שנים רצופות של שינויים חברתיים. לכן, הנשים מחפשות אחר הדרכה כלשהי".

קלארמן סבורה שספרי העזרה העצמית של שנות השמונים ישתפרו, לעומת שנות השישים והשבעים. "נשים אינן מחפשות יותר פתרונות־אינסטנט. היום כולנו מבינים כי להבין את עצמנו זו עבודה הדורשת זמן . הנשים אינן מחפשות פתרונות של רבע שעה".

הסבר נוסף נותן ויליאם טרפורד, פרופ' לפסיכולוגיה: "במונחים כלליים, אם אנו מגדירים את הגברים והנשים כסחורות המוצעות למכירה בשוק החופשי – כפי שעושים הספרים הללו במובן מסויים – הרי שאז הופעתן החיצונית של הנשים היא אחד הגורמים העיקריים הקובעים כמה הן מבוקשות בשוק, אצל גברים, ערכם בשוק נקבע יותר על ידי גורמי הכוח או העמדה והכסף. הספר המקביל לגברים צריך להיות: כיצד לעשות מיליון בעיסקי דלא־ניידי".

אולה אינגלנד, פרופסור לסוציולוגיה אומרת, כי מרבית הנשים עדיין רואות עצמן בעיקר בתפקידי אמהות ורעיות נאמנות. "יש לזכור שבדרך כלל הנשים תלויות בבעליהן מבחינה כלכלית. ואף אם הן עובדות, שכרן בדרך כלל נמוך יותר. כאשר האשה תלויה בגבר מבחינה כלכלית , הדבר גורם לה לדאוג יותר לצורתה החיצונית ולכוח משיכתה , להיותה נעימה ומסבירת פנים וחברותית. כך קורה שהתרבות שלנו מעודדת נשים להשתדל להיות מצודדות בעיני גברים. להודות על האמת , גם הגבר וגם האשה אינם חשים בנוח בתפקידים שהחברה דורשת מהם:האשה חייבת להיראות כמו מרלין מונרו והגבר חייב להיות מיליונר", מסכמת פרופסור אינגלנד. ■

שרות "לוס אנג'לס טיימס", מיוחד ל"מעריב"

מבצע ענק להשלמת סדרות טיים־לייף בתנאי קניה מיוחדים!

טיים־לייף האנציקלופדיה הצבעונית לכל המשפחה.
תורגמה ל־25 שפות, וגם לעברית.
הזמן את הספרים החסרים בספריתך, בתנאי תשלום מוזלים להפליא. *
ואלו שמות הספרים שהופיעו בעברית:

הסדרה המדעית

גוף האדם	23,000.– שקל
מתמטיקה	23,000.– שקל
החשיבה	23,000.– שקל
בריאות וחולי	23,000.– שקל
המים	23,000.– שקל
מולקולת ענק	23,000.– שקל
התא	23,000.– שקל
האוניות	23,000.– שקל
אור וראיה	23,000.– שקל
הגלגל	23,000.– שקל
קול ושמע	23,000.– שקל
החומר	23,000.– שקל
מילדות לבגרות	23,000.– שקל
מכונות	23,000.– שקל
מזון ותזונה	23,000.– שקל

סדרת הטבע למבוגרים

חרקים	23,000.– שקל
הרים	23,000.– שקל
אקולוגיה	23,000.– שקל
חיי הטבע של אירואסיה	23,000.– שקל
חיי הטבע של אפריקה	23,000.– שקל
הקטבים	23,000.– שקל
אסיה הטרופית	23,000.– שקל

סדרת הטבע לנוער

המדבר	19,100.– שקל
ההתפתחות	19,100.– שקל
האדם הקדמון	19,100.– שקל
היונקים	19,100.– שקל
קופי האדם	19,100.– שקל
הזוחלים	19,100.– שקל
הים	19,100.– שקל
התנהגות בעלי חיים	19,100.– שקל
כדור הארץ	19,100.– שקל
הציפורים	19,100.– שקל
הדגים	19,100.– שקל
היקום	19,100.– שקל

התקופות הגדולות

מצרים העתיקה	23,000. שקל
יון הקלאסית	23,000.– שקל
רומא הקיסרית	23,000.– שקל
ביזאנטיון	23,000.– שקל
האיסלאם הקדום	23,000.– שקל
עידן המלכים	23,000.– שקל
הולדת אירופה	23,000.– שקל
סין העתיקה	23,000.– שקל
עידן התגליות	23,000.– שקל
עידן המאה ה־20	23,000.– שקל
הרפורמציה	23,000.– שקל
עידן האמונה	23,000.– שקל

הסדרה הגיאוגרפית

שויצריה	19,100.– שקל
ארצות השפלה	19,100.– שקל
סקנדינביה	19,100.– שקל
ארצות הבלקן	19,100.– שקל
אוסטרליה וניו־זילנד	19,100.– שקל

סדרת ראשית האדם

הערים הראשונות	23,000.– שקל

ספרית מעריב

* ואלו התנאים וההנחות במבצע זה:

1. עבור הזמנה של 2 ספרים, תינתן הנחה של 10%.
2. עבור הזמנה של 3 ספרים, תינתן הנחה של 20%.
3. עבור הזמנה של 7 ספרים עד 12, תינתן הנחה של 25%.
4. עבור הזמנה של 13 ספרים ומעלה, תינתן הנחה של 30%.

בחר את הספרים שברצונך לרכוש. חשב את ההנחה ושלח צק בתאריך יום ההזמנה לפקודת ספרית מעריב. הספרים ישלחו לביתך. ללא תוספת מחיר עבור המשלוח.

המבצע בתוקף עד 11 בנובמבר 1985

תלוש הזמנה

לכבוד
ספרית מעריב
ת.ד. 20208
תל־אביב 67-137

נא לשלוח לי את הספרים שסימנתי, רצ"ב בזאת המחאה לפקודת ספרית מעריב על סך ______ שקל.
שם ______
כתובת ______ מס'זהות ______
טלפון ______ מיקוד ______
תאריך ______ חתימה ______

רשתות השיווק

ציפי לוי/ לקנות פחות

כשביקרנו בלונדון ארחה אותנו ידידה במשך מספר ימים. בוקר אחד הצטרפתי אליה לקניות, בין השאר היא קנתה 3 עגבניות וחצי מלפפון (גדול), לא ידעתי אם לצחוק או לבכות. כששאלתי אותה בתמימות לפשר הכמות הזעירה של הירקות ענתה בהפתעה: מה זאת אומרת? זה מאוד יקר, אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו לקנות כמות גדולה יותר. חשבתי לעצמי על הכמויות העצומות שאנו קונים בבית ובמקרים רבים גם על הדרך שהם עושים לפח. בימים אלה בהם מחירי הפירות והירקות מאמירים, אני נזכרת באותה אנגליה וחושבת שכדאי היה שנאמץ גם אנחנו את השיטה, ונקנה כמויות זעירות יותר והעיקר שלא יגיעו לפח. ולמבצעי השבוע:

★ „היפרשוק" - נקניקיות בתפזורת של „הוד־חפר" ב־4980 ש' הק"ג, כבד עוף 500 גר' ב־3930 ש', שמן סויה של „יצהר" 4.5 ליטר ב־10,390 ש', מרגרינה „בלו־בנד" 200 גר' ב־455 ש', אפונה „סנפרוסט" 900 גר' 1990 ש', תירס בואקום 12 אונז' של „פרי הגליל" ב־788 ש', רסק עגבניות 100 גר' „פרי תנובה" ב־259 ש', קטשופ של „פרי תנובה" 600 גר' ב־1248 ש', ברנדי סטוק 84 מ"ל ב־4980 ש', סבון „הוואי" 100 גר' ב־560 ש', שמפו „הוואי" 500 גר' ב־2270 ש', אבקת כביסה „סוד מאוד" 3 ק"ג ב־7420 ש', ניר טואלט „באני־קרפ" של „מולט" 24 יח' ב־3760 ש'. עד לסוף החודש מקיים ההיפרשוק מבצע יצרן על גלידות „סנוקרסט", „שחף", „סטוק", „סנו" ו„מולט" מוצרים של החברות הללו יימכרו בהנחות מ־15 אחוזים ועד 30 אחוזים.

★ „המשביר לצרכן" – כל הגרביים לגברים, נשים וילדים כולל „מרקס־אנד־ספנסר" יימכרו בהנחה של 20 אחוזים. כל השמיכות וכיסויי המיטה של „פיק" בהנחה של 20 אחוזים. כן יימכרו שמיכות „אלסקה" ב־44,990 ש' (במקום 79,045 ש'), כיסויי מיטה „קלאופטרה" ב־56,990 ש' (103,010 ש'), מבחר מוצרי „טפלון" בהנחה של 25 אחוזים. מגבות מטבח „וינגרד" בהנחה של 25 אחוזים. מכל ההנחות הללו תוכלו להנות עד ליום שישי בלבד.

★ „קו־אופ" (הרבוע הכחול) – בירה בדווייזר בקבוק/פחית ב־580 ש' (630 ש'), סלט הודו של „פיקנטי" 310 גר' ב־2250 ש' (2711 ש'), כדורי בשר ברוטב עגבניות 425 גר' ב־2150 ש' (2560 ש'), קבאב ברוטב צלי 410 גר' ב־2300 ש' (2802 ש'), טקסטיל שמפו של „נקה" 500 גר' ב־1175 ש' (1607 ש'), נוזל לכלים „סופר 7" 1 ליטר ב־2840 ש' (3740 ש'), כל הקונה 2 חבילות „אשפנית" בגודל 50/58 עם ידית של „מיטם" יקבל שי 200 שקיות אוכל חינם וכל זאת במחיר של 5226 ש'.

★ „שקם" – במסגרת חודש האופנה הנערך בשקם תוכלו לקנות 2 חולצות סווטשר לגברים של „בלו פוינט" ב־28,800 ש', 2 חליפות טרנינג לילדים מידות 10–4 ב־42,000 ש', חולצת „ניבה" ומכנס ג'ינס פסים לנשים של „בלו פוינט" ב־50,000 ש' נקניקיות „מן הצומח" 500 גר' ב־4950 ש' (5750 ש'), גזר גמדי „סנפרוסט" 400 גר' ב־960 ש' (1125 ש'), גבינה מותכת דליה 200 גר' של „מטע" ב־1490 ש' (1690 ש'), כעכים גלגל 660 גר' של „אסם" ב־1978 ש' (2515 ש'); עוגות ערגליות שוקולד 1 ק"ג „פרומין" ב־3588 ש' (4590 ש') סוכריזית

★ „היפרכל" – עופות קורניש 1 ק"ג ב־4290 ש', נקניקיות וינר של „זוגלובק" 500 גר' ב־3030 ש' (6560 ש'), נקניק סלמי מעושן 2000 יח' ב־6500 ש' (9770 ש'), שניצל חזה הודו 1 ק"ג של „מילי" ב־8740 ש' (11,524 ש'), תה „מלדוז" 1/100 ב־2510 ש' (2789 ש'), סירופ פטל ממותק של „יכין" 2 ליטר ב־4250 ש' (4872 ש'), מטלית ריצפה „זיגזג" ב־1170 ש' (1352 ש'), שמפו לשיער „פלמוליב" 400 גר' – 2 במחיר של 5275 ש', „אג'קס" מנקה שמשות 2 במחיר של 4276 ש', כף לספגאטי בצבעים שונים ב־1830 ש' (2625 ש'), ובית עוגה של „כתר פלסטיק" ב־5640 ש" (7049 ש').

★ „שופרסל" – מדליונים חזה עוף של „מילי" 500 גר' ב־4290 ש' (5363 ש'), אפונה „סנפרוסט" 400 גר' ב־1060 ש' (1330 ש'), מרק עוף „ויטה" 400 גר' ב־3550 ש' (4435 ש'), צימקאו עם מילוי קרם בטעם תות, דובדבנים, תפוזים, אננס של „טעם ישראל" 100 גר' ב־540 ש' (602 ש'), ואפלים שוקו/לימון של „מיגדן" 500 גר' ב־2100 ש' (2800 ש'), רסק עגבניות „פריכוז" 28% 540 גר' ב־1410 ש' (1543 ש'), סנובון שלישיה ב־2390 ש' (2990 ש'), נקניקיות „מיס לוסי" 400 גר' ב־3450 ש' (6180 ש').

★ „רים" – חברת „רים" החלה באחרונה לייצר ארונות קיר לפי מידה בשל בקשות רבות מן הלקוחות. מחיר למ"ר נע בין 157,500 ש' ועד ל־205,620 ש', כולל סידורים פנימיים ולייסטים, המחירים כוללים מע"מ ואינם כוללים הובלה.

★ „אילטקס בע"מ" - שמיכת פוך סינטטי „פיברפיל" בגודל 150/200 ב־48,200 ש', סט זוגי (סדין כפול, ציפה כפולה, ו־2 ציפיות ב־58,000 ש', מגבת פרוטה 50/00 100% כותנה ב־5,300 ש', שמיכת אקרילן 150/200 ב־17,000 ש', כל המחירים כוללים מע"מ. מהנחות אלו תוכלו להנות עד לסוף החודש.

★ דליקטיב" – רשת חנויות „דליקטיב" למכירת בשר כשר תוצרת טיב–טירת הכרמל יוצאת במבצע הוזלות למשך כל חודש נובמבר. חזה הודו פרוס 200 גר' ב־4700 ש' (6400 ש'), הודו פרוס בטעם לקס 200 גר' ב־5100 ש' (6800 ש', ונקניקיות „אמריקאיות" 500 גר' ב־5400 ש' (7100 ש'). ■

המדור של דורית

סוד היופי הוא העור

דורית וידבסקי – מדריכה ראשית בהלנה רובינשטיין, מאמינה שאשה, בכל גיל, יכולה להראות נאה ומאושרת, במידה שתדע כיצד לטפח את עורה.

והטעם חורף „חם"!

כשאני מסתכלת על מראה סתו–חורף 1986, אני חשה שזה הולך להיות חורף „חם" ונועז. בהשראת אופנת העילית של הביגוד משלבת „הלנה רובינשטיין" את מראה האיפור לחורף 86 „ונציה ונציה". ונציה... סמל של יופי אגרתי ואווירה מפתה אפופת מסתורין. ונציה... עושר צבעי הבארוק והידור הלבוש...

זהר ועושר זה מתבטא בכל הגוונים החדשים של הצלליות לעיניים, הסומק, השפתונים והלכות.

איפור – אמנות

יש להתייחס אל האיפור כאל אמנות, אמנות הדורשת אימונים ודמיון אין לומדים את התורה הזו כן לילה אך תוך כדי אימון ועצות טובות תוכלי להיות האומנית של עצמך. על מנת להיות בטוחה כי אמנם תשיגי את האפקט הרך והקלאסי בחורף זה, אני מציעה לך 2 שיטות חדשניות, האחת לאיפור הבוקר – „מראה הגאלה" והשניה לאיפור ערב מתוחכם וזוהר „מראה הרומאנס".

„מראה הגאלה" איפור לשעות הבוקר:

כבסיס לאיפור עור הפנים נשתמש במייק־אפ מסידרת ה„ביז'ו" פלואיד מאט בגוון כז', השלימי את איפור הפנים עם אבקת פודרה בגוון לייט המעניקה מראה משיי ושומרת על שלמות איפור הפנים. לעיניים שלישית הצלליות החדשה „ונציאנה" ובה נשתמש לפי הסדר הבא:

1. בזווית הפנימית של העפעף העליון גוון חרדל מוזהב.
2. בשני השלישים החיצוניים של העפעף העליון עם משיכה כלפי הרקה גוון ירוק כהה מוזהב.
3. לאורך העפעף התחתון סגול–ויולט ולהעשרת הריסים והארכתם מסקרה–מטיק בגוון כחול חם.
4. את עצמות הלחיים נדגיש עם סומק מסידרת ה„ביז'ו" בגוון החדש „קונצ'רטו" – גוון השזיף.
5. לקבלת מראה חושני וחם לשפתיים ולציפורניים, השפתון והלכה החדשים „קומידיה" – גוון אדום לוהט הנוטה לשזיף.

„מראה הרומאנס" – איפור לשעות הערב:

למראה רומנטי נוצץ וחושני זה נשתמש בגוון בהיר יותר של מייק־אפ המשווה רוך ועדינות לפנים פלואיד־מאט בגוון „סנדרה", לפידור העור נחזור להשתמש בפודרת אבקה בגוון לייט, לעיניים שלושת הצלליות „פלצ'י" לפי הסדר הבא:

1. תחילה עם הגוון כחול פטרול בו נשתמש מהשקע הטבעי של העין לכוון הרקה.
2. את הגוון הורדרד נצליל בחלק העליון של העפעף התחתון.
3. ולסיום את הגוון השזיפי נמרח לאורך העפעף התחתון.
4. להענקת מראה דראמטי נשתמש במסקרה מטיק בגוון שחור, בחלק הגבוה של עצמות הלחיים נשתמש בסומק חדש „קונצ'רטו" מסידרת ה„ביז'ו" ואת השפתיים נתחום בעפרון בגוון „רוביס" המונע את גלישת השפתון החוצה. השפתיים כוהקות ותושניות עם „לונה". הגוון החדש מסידרת ה„ביז'ו" בז' ורדרד טבעי. לא לשכוח את הצפורניים התואמות בצבען את השפתיים בגוון „לונה" גם כן.

זהו, נראה מסובך? לא כל כך. אימון קצר ליד המראה ואת IN באופנת חורף 1986.

בהצלחה
דורית

Helena Rubinstein

ארי סלונים

ניגריה. ארץ של סיפורים, אגדות, אמונות, שדים ורוחות ■ מי שקורא – חושב שאלה הם סיפורים מעולם אחר ■ צריך להיות שם כדי להאמין ■

אין גלידה, אין פלפל...

ועכשיו בקפיצה קלה לעולמנו השחור. אני חושב,ילדים, שאתם לא תוכלו להחזיק מעמד בניגריה אפילו שבוע אחד. כאן אין גלידה. פשוט אין. אין גם פיצות וגם סטייקים אין ועל פלפל הם עוד לא שמעו. (לימים התברר, שיודעי חן מוצאים כאן גלידה וגם סטייק יש פה ושם, ואצל הלבנונים אפשר למצוא אפילו פלפלו).

גם ספרים אין ונדמה שאינם חסרים לאיש. מכוני שיער לנשים יש לרוב. לא שיש להן יותר שערות מאשר לגברים, אבל את מה שיש הן מנסות לנהץ בכל כוחן. אני חושב שבמכונים האלה מותחים להן את השער, וכשהוא מתוח מאוד יוצקים עליו דבק שמתקשה כמו בטון שקוף וכך זה נשאר. אפילו רוח סערה לא מזיזה להן שערה. (איזה משחק מלים).

אלו שאינן הולכות למכוני המתיחה קולעות את שערן בהמון המון צמות קטנות, אולי חמישים צמות לראש. גם הצמות הללו נוקשות למדי, קצרות ועומדות לכל הכיוונים וזכו בשל כך לכינוי „אנטנות" בפי הישראלים.

נילי וארי סלונים

יש המון דוגמאות ושיטות לאן לכוון את הזנבות הללו, כל נערה ודמיונה הפורה.

עוד בעסקי נשים. יום אחד אני רואה כעשרים נשים מטיילות בעיר ולכולן תלבושת אחידה ממש. לא מדים, אלא שמלות פרחוניות כאלו, כולן מאותו בד. תמהתי. יום אחר ראיתי שיירה דומה יוצאת מאחד הכפרים, ופניה העירה. עשר, חמש־עשרה נשים באותו לבוש ממש, ואז אני חושב שהבנתי. קונים בסיטונות גליל בד או שניים וכל נשות הכפר, או לפחות כל נשות המשפחה, תופרות לעצמן שמלות־חג. זה הרבה יותר זול ולא מעורר קנאה.

יום יום אנחנו פוגשים את בעל הבית שהשכיר לנו את המבנה, שאנו טורחים בהפיכתו למשרד (קומת הקרקע), מקום מגורים, חדר אוכל ומועדון (קומה ב'). זהו גוי זקן וחכם, בעל חוש הומור המדבר, למרבה הפלא, אנגלית רהוטה למדי. גם היום שוחחנו והוא אמר לי שכאשר נעבור לגור באתר (ה"סייט") נוכל לבוא אתו בימי ראשון לכנסייה שלהם...אמרתי לו שבוודאי ידוע לו שאנחנו יהודים ולא נוצרים. אהה, אמר, אתם מהעם של ישו.

לא, אמרתי לו, ישו היה מהעם שלנו. כשסיפרתי לו שהייתי בכנסיית המולד בבית־לחם והייתי בירושלים והלכתי בוויא דולורוזה והייתי בנצרת ורחצתי בים כנרת, לא ידע את נפשו מרוב התרגשות. אני מוכרח לבוא אתך לישראל כשתיסע לחופשה ולדרוך במו רגלי על האדמה שעליה הלך ישו, אמר לי.

ת'פדל, אמרתי לו, תהיה אורח שלי.

אין צורך להתחיל בהכנות. כשהקמצן הזה ישמע כמה עולה כרטיס טיסה, הוא יישאר בבית.

אתם אנשים די נחמדים, הוא אומר, אז למה הרגתם את ישו?

צביקה, שהיה נוכח במקום, נתן לו מיד הרצאה תמציתית, שכללה ניתוח מרקסיסטי של המצב הסוציו־פוליטי בירושלים בימי פונטיוס פילטוס ועל ישו כמתקן חברתי הנלחם במפד"ל, הכל לפי מיטב המסורת של שיחות בקן של התנועה. הזקן הינהן בראשו במבוכה וירד מהר מהנושא.

יום אחד הוא אומר לי: אני מתפלל לאלוהים שיעשה אותי צעיר שנית.

אחה, אמרתי לו, עכשיו כשנעשית עשיר (הוא קיבל מאתנו המון כסף, לפי המושגים שלו), אתה מקבל תיאבון ורוצה להיות צעיר. תיגש לצביקה (שעמד לידנו) ותמסור לו את משאלתך. יש לו קשר ישיר עם אלוהים והוא יעביר לו את בקשתך.

לא עברו ימים רבים והזקן הכריז, שהוא מרגיש שהוא מצעיר והולך ולהוכחה קפץ כמה קפיצות אינדיאניות, מלוּוֹת בשאגות קרב (הוא בן 72 לטענתו). אמרתי לו, שיגש מהר לצביקה וידאג שתהליך ההצערה ייעצר בגיל המתאים, אחרת ימצא את עצמו קשור על גב אמו...

הרעיון הזה גרם לו לעוויתות צחוק אדירות שנמשכו לסירוגין כל אותו הבוקר. ■

בבית, אצל סנדיי

אם אתם זוכרים, כתבתי לכם שאיבאדאן היא מין אמבה ענקית, בנויה בדלילות ובאי־סדר מוחלט. ובכן, זה לא היה מדוייק. יש לאיבדן גם גרעין, שהוא יותר צפוף מצפוף. בית בתוך בית וביניהם צריפים ובין הצריפים סוכות וביניהן מעברים צרים וחשוכים המשמשים גם כתעלות ביוב מאולתרות. סרחון המתק עולה מערימות אשפה אינסופיות, שרויות במיץ ביוב בתחתיהן ובוערות בעשן מצחין למעלה. רק עכברים ועכברושים אין שם, כי אוכלים אותם מהר. בחור כזה גרים סנדיי והוריו.

השמחה נערכה אצל ההורים, אוג'ו (הנהג שלנו) בא לקחתני בשש לפנות ערב. לבד, לא הייתי אפילו חושב לנסוע. התחבטנו בין הסימטאות, שאלנו פה, שאלנו שם עד שעצרנו. קפצנו מעל לשלולית של מי ביוב ונכנסו למעבר צר, אשר במקום בו הוא התרחב מעט עמדו כמה שולחנות ואורחים ישבו שם. איש לא משלנו, כנראה בני המשפחה. המשכנו להידחק הלאה עד להתרחבות הבאה. שם עמדו שלושה שולחנות פח וכמה כיסאות מאותו חומר ושם הכינו עבורי מקום מכובד בין העובדים שלנו.

סנדיי והאחרים פגשונו במאור פנים וכך ישבנו כמה דקות במבוכה. שאלתי את ויליאם, אחד ממודדינו, אם זה הולם ומקובל לראות את האם והתינוקת והוא אמר כן, הוא רק יילך לוודא שהכל בסדר לצורך הביקור. חזר עם סנדיי והם הוליכו אותי לחדר צר ואפל, מין קיטון ובו שלוש נשים, שאחת מהן הייתה גברת אופובונומי. כולן קדו קידה עמוקה ואני בירכתי את היולדת וביקשתי לראות את התינוקת. במעשה, שנראה לי בתחילה כחוסר נימוס, הפנתה לי הגברת את גבה ואז ראיתי את מה שהייתי צריך לשער מראש, שהתינוקת קשורה לה על גבה. תינוקת שחרחורת ודי מכוערת אני מוכרח לומר. בעצם גם סנדיי רחוק מלהיות מלך היופי ואשתו יפה עוד פחות ממנו. נתתי לאם

ארי סלונים, 53, יליד נחלת־יהודה, ליד ראשון־לציון, שהה שנתיים בניגריה כמהנדס מדידות מטעם חברה קבלנית. את שני שנות שהותו באפריקה סיכם בספר „נו בי מי", שיצא לאור בהוצאת משרד הבטחון – ההוצאה לאור. בדברי ההקדמה לספר הוא כותב, בין השאר:

הרשימות לוקטו מתוך כמאתיים מכתבים בקירוב, ששלחתי לאשתי וילדי שנשארו בארץ. למעט השתפכויות־געגועים, עניינים משפחתיים טהורים, והשמצות פרועות על חברים לעבודה, מובאים המכתבים כמעט כלשונם.

אין הרשימות הללו מתיימרות להיות מחקר על אודות ניגריה, אין הן גם אובייקטיביות וחלקן גם אינו אמין. הסיפורים מובאים כפי שסופרו לי, בלי שניסיתי לערוך בדיקה או אימות כלשהם. אם אינם נכונים, הרי Everything is "possible in Nigeria".

אולי משום כך התמונה מעוותת וחלקית. הרשימות מבליטות את השונה ואת המוזר בארץ קשה, מוזרה ומרתקת זו.

„נו בי מי" קראתי לרשימות הללו. זהו אחד המשפטים הראשונים שלומד הלבן „הירוק" בעגה הניגרית, ואין זה אלא קיצורו של המשפט „נו בי מי, נה בי הימו" כלומר „זה לא אני; הוא אשם".

פסוק זה מבטא בתמציתיות, את אי־ההבנה הכללית שעליה מבוססים יחסי שחורים־לבנים בניגריה.

לאישתי נילי ולבני רון וטל, אשר נשאו באורך רוח את נטל הניתוק, מוקדש הספר הזה. ■

מכוני שיער לנשים יש בניגריה בשפע

את המעטפה עם עשר הניירות והברכה שכתבתי בעמל רב, ויצאתי.

בחוץ התחילו כבר להגיש כיבוד. הביאו מגשים גדולים ועליהם דייסה עטופה בעלים, קערות עם רוטב, קערות עם עוף, דגים ואורז וקערות עם מים. חשבתי שהמים הם לנטילת ידיים וכמעט עשיתי כן, אבל החלטתי לראות מה עושים האחרים. הם שתו אותם. אחר כך הובאו קערות נוספות ובהן מים לרחצה. התבוננתי בדייסה, קוראים לה אֻמְלָה. צבעה היה חום־אפור ואמרו לי שהיא הוכנה מים. שאלו אם אני אוכל דברים כאלה ואמרתי שכבר מזמן רציתי לנסות והנה סוף־סוף ההזדמנות.

איך אוכלים דבר כזה? פותחים את העלים, נוטלים קמצוץ, או יותר נכון, קומץ של דייסה, טובלים בקערת הרוטב הכללית ומסובבים כך את היד שהרוטב האדום־ירוק, שסמיכותו וצורתו הם משהו בין דבש לנזלת, יינתק מן הקערה – ואוכלים. בתיאוריה זה קל. במציאות, קצת פחות. הדייסה לוהטת והאצבעות ממש סובלות. הסיבוב האמנותי לא כל־כך מצליח וחוט של רוטב נמשך מהקערה עד לפה. הרוטב כל־כך חריף שזה ממש אסון. מול שאת גיחותי ואת הניפנופים שניפנפתי כדי להשיב קצת רוח אל פי, פירשו המארחים כהבעה של הנאה עילאית. רציתי לכבות את הבערה בעזרת העוף והדג, אך המצב רק החמיר כי התיבול שלהם חרך אותי כגחלים לוחשות. (הבוקר עברתי את החוויה שנית, בצד השני...). אחרי כמה דקות הביאו בקבוק קוקה קולה חם וספל פלסטיק משומש במצב רע. מעודי לא שמחתי כל־כך לשתות קולה.

בינתיים ירדה החשיכה ומישהו הביא פנס רוח ושם אותו על אחד השולחנות כדי שתהיה תאורה חגיגית. די מהר התברר, שפינת הרחבה בה ישבנו היא בית השימוש התיקני של הבתים התוחמים אותה. אחד־אחד הגיעו השכנים, נדחקו בין האורחים, עמדו כשגבם לחוץ אל הקרואים היושבים והשתינו להנאתם. לפי הריח שעלה מהפינה, היא משמשת בדרך כלל גם למטרות יותר מוצקות.

רשמקול צווד טירטר כל הזמן בעצמה מלאה והתרשמתי שהציבור נהנה והאווירה עליזה. כשחלף הזמן, שנראה לי כמתחייב מטעמי נימוס, רציתי לפרוש אבל בעל הבית ביקש שאחכה עוד לבירה. ואמנם הגיעו ארגזי בירה פושרת שהתקבלה בקריאות גיל. כשעמדתי ללכת הגיש לי סנדיי שי – בקבוק שנפס הולנדי. כבר קיבלתי פעם שי כזה „כדי שיהיה חג־מולד שמח" ואני מכיר את הסחורה. שנפס הוא מין יי"ש כזה, שחוץ מחריפות אין בו מאומה ושומר נפשו ירחק ממנו. אמרתי, שנהוג במקומותינו, שאורחים מביאים מתנות ולא מקבלים מתנות, אך נעניתי שאורח הכבוד הוא משהו אחר. ניסיתי לשכוח את הבקבוק, אבל אוג'ו הנאמן שלף אותו מן המכונית שחזרנו לרווקייה.

כשעמדתי סוף־סוף ללכת הייתה הפסקת חשמל שגרתית והתנועה אל המכונית נעשתה חלקלקה ולא־נעימה. כך גם הנסיעה עצמה ברחובות האפלים והאומללים, כשכל מה שרואים הוא שניים לבנות ולובן העיניים של השחורים.

עייף ומצוברח למראה החיים העלובים וחסרי התקווה, חזרתי ובלבי מקננת דאגה, מה יקרה לקיבתי אחרי הניסיון הזה. לאמיתו של דבר, לא קרה לה מאומה. ■

רוח האשה הרעה

הסייט (המחנה) שלנו נמצא, כפי שכבר כתבתי פעם, בשולי אוג'בו אודה, במין פרוור כפרי, הנקרא איקוטו.

יום אחד ראיתי שתושבי המקום, או יותר נכון זקני המקום, מחדשים שביל ישן בבוש, בעזרת קטלסים, כמובן. למחרת, שוטטתי לאורך השביל בתוך יער יפה, עד שהגעתי למְעָרָה קטן, מכוסה אף הוא. לא ידעתי מדוע

עשו זאת. אחר כך בא אלינו הזקן (כך אנו קוראים, מתוך כבוד וחיבה, לזקן שהשכיר לנו את הבית והחכיר לנו את האדמה) ואמר שמחר יהיה טקס בבוש. באותו מערה־יער קרה בעבר נס גדול ומאז המקום מקודש. מהו הנס? במקום ההוא נפטר המתיישב הראשון של איקוטו, שהיה במקרה גם סבו של הזקן שלנו. ונס נעשה לאותו מת. הוא, המת, קבר את עצמו...

איך אתה יודע שהוא קבר את עצמו, שאלתי. מה פירוש איך אני יודע? הניחו את גופתו באותה קרחת בוש, עזבו אותו שם לבדו לזמן מה וכשחזרו ראו שהגוויה איננה. איזה עוד הסבר יכול להיות לדבר? ברור שהוא קבר את עצמו...

רציתי להרחיב קצת את אופקיכם על נושא הג'וג'ו, (כהן־דת, אליל). כבר סיפרתי לכם על טורנדו ג'וג'ו ועל חורשת הג'וג'ו לידנו – מקום שם קבר את עצמו הסבא של בעל הבית שלנו.

ובכן, בעניין אותה חורשה. כזכור, הפסקתי להיכנס לתוכה. הייתי הולך לשם לעשות פיפי, עד שנאמר לי, על־ידי שליח, שהזקנים מביטים בעין רעה על חדירת זרים לחורשה המקודשת. מזל שלא ידעו מה אני עושה שם. ובכן, בשולי החורשה ראיתי כבר מזמן ערימה

נילי במסע קניות

של קערות חרס מוריקות מיושן וכדים סדוקים. עכשיו גילה אותם גם יאיר ורצה להביא מהם לאישתו, לשמש כעציצים. אמרתי לו שייתכן שהם שייכים לג'ו־ג'ו והזקנים עשויים לכעוס אם ייקח מהם. הלך יאיר ושאל תחילה את הנהג שלו, אם יסכים לקחת את הכלים במכונית. הנהג אמר שמוטב להיוועץ בזקן תחילה. הזקן התחלחל ואמר שאלה כלים של השטן והוא עלול לכעוס מאוד אם יגעו בהם. שאלו יאיר אם הוא באמת מאמין בזה. שטויות, אמר הזקן, מה פתאום שהוא יאמין באגדות כאלו, אבל למען השם, שלא יגע יאיר בכלים הללו. הוא, הזקן, מוכן לקנות לו עציצים חדשים ובלבד שלא יגע באלה. נתעוררה סקרנותו של יאיר והוא שוחח על הבעיה עם מנהל העבודה הכפוף לו. אמר לו הלה ששד נורא שוכן בחורשה ושאסור באיסור חמור לנשים להיכנס לתוכה וגם לגברים זה מאוד לא רצוי. שאל יאיר גם אותו אם הוא מאמין בדבר וטונדה (זה שמו של מנהל העבודה, שם מאוד נפוץ) אמר שאלה, כמובן, שטויות של הזקנים. אבל כשיאיר אמר לו, שהוא עבר בחורשה לאורכה ולרוחבה ולא נתקל בשום שד, ענה לו טונדה שוודאי יש עוד שבילים נסתרים שאליהם לא הגיע, ואם הוא לא פגש בשום שד, זה לא סימן...

באותו עניין סיפר לי אריה הראל. יש לו שרטט לאריה, השרטט הראשי שלו בעצם. בעל מקצוע טוב, למד באוניברסיטה, בקי בהוויות העולם ומרבה לשוחח עם אריה על מיני נושאים שונים ומשונים. אריה ראה בו דוגמה יפה של הדור הצעיר המתקדם. יום אחד נכנס עטלף למשרד.

אתה יודע שזה לא ציפור, אמר אריה לשרטט. ודאי שאני יודע, השיב הבחור, זה רוח של אישה רעה...אריה סיפר לי שאם לא היה יושב אותו רגע, ודאי היה נופל מרוב תדהמה. ■

הג'וק והתולעת

אחד הבחורים, לונדון שמו, תפס היום ג'וק גדול, משהו בין מקק לחיפושית־זבל. הוא קטע אחת מרגליו ונעץ במקומה קוץ ארוך. הג'וק המסכן ניסה לעוף ולברוח והזמזום שלו שיעשע את לונדון מאוד.

לונדון התחיל לפתח רעיונות: אולי הוא ילכוד, נגיד, מאה ג'וקים כאלה, יקשור להם חוטים ויטוס אתם כמו הליקופטר...נמאס לי לראות את הג'וק המעונה ואמרתי לו לשחרר אותו. מה פתאום לשחרר, הוא אומר, אני מתכוון לאכול אותו.

„אתה אוכל את הג'וק הזה?"

„בוודאי".

„מבושל או חי?"

„חי".

„נראה".

קטף לונדון את הרגליים של הג'וק וזרק אותן, מלק את ראשו ומצץ את המוח, הסיר את הכנפיים ואת כנפי החפייה הקשות וזלל את גוף החיפושית כפצפוצים ונפצוצים.

סנדיי, הבחור שנמצא כל העת לידי, זה שעומד על נקודת הכיוון האחורית, התחיל לנבור בגזע־עץ רקוב, שהיו בו סימנים מבטיחים. ואמנם לא ארכו הדקות והוא שלף בגאווה תולעת ענקית. אורכה כעשרים סנטימטרים ועוביה כשניים. לבנה, רכה ומגעילה. כל החבר'ה הביטו בו בקנאה עמוקה, אבל הוא התעלם מהם וזלל את התולעת בעצמו. רק את הראש עם המלתעות – זרק... ■

אחות תמורת גרביים

„אנחנו עדיין לא יודעים איך קוראים לך," אומרים לי העובדים המקומיים. אמורתי: ארי. היה שקט כמה דקות, אחר כך שאל מישהו מהם, קונגה שמו, „אולי יש לך עוד שם אחד?" למה, שאלתי. „השם שלך קשה מדי לביטוי", הם אומרים.

„למה הנשים שלכם לא באו אתכם?"

„מה הן תעשינה כאן?"

„יחכו לכם כל היום ובערב תעשו אהבה" (הם השתמשו בביטוי יותר פיזיולוגי). אמרנו להם, שנתאפק חודשיים ואחר כך נאהב אותן ביתר־שאת.

אחד מבקש ממשה גרביים במתנה. בתמורה הוא יביא למשה את אחותו. משה מסרב.

„מה יש, אשה שחורה זה לא טוב?"

משה אומר להם שאשה שחורה זה דבר מצויין, אך לרוע המזל יש לו כבר אחת. הם אומרים שלנוצרי טוב מותר לשאת ארבע נשים.

„אולי אתה רוצה להתחתן עם שחורה", הם פונים אלי. אני מסביר להם שגם אני נשוי ואם אתחתן עם אשה מקומית יישארו לי כאן ילדים ואני אצטרך בכל פעם לבוא לבקר אותם וזה רחוק מדי.

„אז תיקח אותה אתך, היא תעזור לאשתך הראשונה לדוג, לשאוב מים ובכלל..."

אני אומר להם שאשתי הראשונה ודאי תשמח מאוד לסיוע כזה, ביחוד בדיג. אבל אני אוהב רק אשה אחת ואין מקום בלבי לעוד אישה. הם לא הבינו מה זה שייך ללב... ■

מאת:
יואב עופר

הגג שכולם סומכים עליו

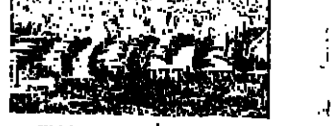

מרכז קליטה במבשרת ציון

יוסף אברמוביץ ויעקב לוי הם שני קבלנים שהתמחו בתכנון והרכבת קונסטרוקציות עץ לגגות רעפים. מומחיותם הרבה ואמינותם נודעו ברבים לא־בלי־שמץ־של־גאווה הם מספרים כי חברתם אינה סובלת ממחסור בעבודה ולא יפלא הדבר. שכן טרלג בע"מ, כך שם החברה, הינה אחת החברות היחידות בארץ שמתכננת על־ידי מהנדס עץ מומחה את קונסטרוקציות העץ. זוהי גם החברה היחידה היכולה לעמוד בביצוע פרוייקטים גדולים ואמנם, בין ביצועיה הבולטים כ־500 גגות ביבנה (עבור דירות של צה"ל) פרוייקט "כוכב יאיר", מכבים, שכונת עומר ליד באר־שבע, מבשרת ציון ועוד עשרות מושבים בכל רחבי הארץ. הצלחתה של החברה מבוססת בין השאר על שיטת עבודה נכונה, לפיה הארגון נעשה על־ידי מהנדסי ביצוע ומנהלי עבודה בפיקוחם האישי של בעלי החברה. הוסף לכך את החומרים שהם בטיב מעולה ונמצאים בביקורת צמודה של מכון התקנים, וכן את העובדה כי העץ עובר טיפול נגד מזיקים (אימפר גנציה) ומעל לכל את המחירים שהם ברי תחרות ועומדים בדרישות השוק והרי לך חברה קבלנית שכדאי להיעזר בשירותיה. כאמור התמחתה חברת טרלג בהקמת גגות (רעפים או אסבסט). גם אם יש צורך בהוספת קומה לבית או פרגולה, זוהי לדעתנו הכתובת.

חברת טרלג בע"מ ביצעה ומבצעת עבודות עבור חברות גדולות ומפורסמות כמו: בן יקר גת, רסקו, סולל בונה, אברהמי, מבנה גזית 200, משרד השיכון, דיור לעולה, ועוד רבות אחרות וברור שהדבר מעיד על היותה חברה בעלת אמינות מיוחדת. משרדי טרלג בע"מ נמצאים ברח' רמז 26, נוה עמל, הרצליה טל: 052־556266.

אני רוצה להישמע שוביניסט שלא לצורך, אבל בשורות הבאות אני רוצה להתייחס לממלכה הכמעט נצחית של האשה, בה היא מכלה שעות רבות מדי יום, וממנה יצאו מאכליה הטעימים אל קרבנו. המטבח — חלק בלתי נפרד ואולי עיקרי של איכות החיים בכל בית. זו הממלכה עליה נדבר. אני יודע שהחלום התמידי של כולנו הוא לחיות טוב יותר ובין השאר להחליף לפחות פעם אחת בחיים גם את המטבח. בימים אלה של מכות מתחת לכיס זה יכול להישמע לכל היותר כדמיון פרוע. אבל מסתבר שלא. לאלה מביניכם שהחליטו לממש את חלום המטבח החדש, ולאלה מביניכם המחפשים את החלום הזה בפעם הראשונה בחייהם אני יכול לבשר על קיומו של מפעל המייצר מטבחים באיכות נדירה. אני מתכוון למטבחי B.M שאולם התצוגה שלהם נמצא ברח' ז'בוטינסקי 89 ברמת־גן. גיליתי שהם היחידים הנותנים לצרכן מפרט טכני וכל אחד יודע בדיוק מה שהוא מקבל. כל עבודות העץ נעשות כאן אך ורק מעץ סנדוויץ' 17 מ"מ (נ'). גם מספקים צירים מיוחדים שהם הטובים בעולם עם שישה כיוונונים (פירושו של דבר שאפילו עקרת הבית יכולה לפתוח או לסגור בורג, לפי הנחיות שתקבל מהיצרן). עומק הארון התחתון נעשה על־פי דרישת הקונה ללא תוספת מחיר. עוד שירות שניתן על־ידי מחלקת השיפוצים של B.M הלקוח יכול לקבל כאן את כל הפריטים הנילווים לארונות כמו קרמיקה, שיש, אינסטלציה, חרסינה, וכו'. נחסך ממנו הצורך להתרוצץ בין ספקים שונים. המחיר של כל מוצר, כולל את כל המתקנים הנילווים, הובלה והרכבה, ואף על פי כן, נשמרת רמת העבודה וטיבה בקפדנות רבה. כדאי לציין שבעלי העסק שומרים על מחירים ברי תחרות ובהחלט הוגנים כמתחייב מן המצב.

כאמור, מי שמחפש מטבח חדש בביתו, או ארון אמבטיה יפהפה טוב יעשה אם יערוך מחקר שווקים בענף כדי שבסופו של דבר יבוא לB.M, אני חושב שזה יהיה המקום בו יממש את חלומו למטבח חדש. גם הביצוע הוא מהיר ויש אפילו אפשרות לקבל מטבח חדש (כולל הריסת קיר אם יהיה צורך, הרכבת קרמיקות, חרסינות וכו') תוך שלושה ימים בלבד. הטלפון: 7519922.

לא להפסיק לשיר ולאכול טוב

אם אתם אוהבים כמוני לשיר בצוותא את שירי ארץ־ישראל היפים־יפים של ימי ילדותנו, הייתי מייעץ לכם לקחת את כל החבר'ה הטובים שבכם ולבוא עם הרבה מצב־רוח ואפילו קצת רעבים לבית הראשונים בכפר ויתקין על־יד מושב ביתן אהרון, שם באווירה הנינוחה של הכפר, בתוך מבנה שבו שכנו ראשוני הישוב, בין המחרשות וכלי העבודה הישנים, תמצאו מועדון זמר עברי שיש בו גם מסעדה ביתית משובחת. תוכלו בכיף להתרפק על חלום הבחורות ההן עם הקוקו והסרפן ולשיר אפילו על הגשר הצר של העולם ואם תרצו גם שירי תנועות הנוער והשירים הרוסיים שכולנו אוהבים — כל זאת בניצוחו המרשים של שלומיק יוצא להקת השריון הוותיקה אשר על המוסיקה שמשתדל בכל כוחו לא לתת לכם להפסיק לשיר ולשמוח אפילו לרגע. בין שיר לשיר אפשר גם ליהנות ממטעמי הבית, עליהם מופקדת רעייתו אריאלה. הצעות לטעימה נעימה אני יכול לתת לכם כביוון הסלטים הטריים והמעודנים או הסיגרים הממולאים בבשר

ביה הראשונים: לאנשים שאוהבים לשיר

כפתיחה (עליה ראשונה לפי ההגדרה המקומית) ומיני הפאי (בצקים ממולאים) כמנה עיקרית שאפשר לקבלם במילוי תרד, כרובית, פטריות, בשר ושזיפים, כבד ולבבות, סטייק בשר בתנור ועוד מינים רבים כולם נאכלים בתיאבון רב. יש גם פלטות של גבינות — כל מנה עמוסה עם־כל־הלב וכמובן שאר המטעמים שאפשר לצפות ממסעדה טובה, לרבות מיני הדגים והקינוחים. בשבת באים לכאן לאכול את החמין (טשולנט) המצויין וגם הוא מלווה בשירי ארץ ישראל עם האווירה של אז. למי שרוצה לטעום את המקום המיוחד הזה בפעם הראשונה כדאי לבוא דווקא באחד הערבים באמצע השבוע, קצת פחות דחוס וההנאה יכולה להיות עוד יותר מושלמת.

מילה על השירות: הנערות הצעירות שכולן באות מן הישובים בסביבה, המשמשות כמלצריות, עושות את מלאכתן באדיבות ובחיוכים של חבריה וזה נחמד. המחירים לא יקרים ותמורתם הכפולה (שירים ואכילה) בהחלט ניתנת.

פיננה נוסף בבית מיכונים

חברת המחשבים "מיכונים" אינה שוקדת על שמריה ולאחרונה פיתחה מערך שכר שמתאים לכל המיגזרים וטוב לכל מיספר של עובדים. ייחודו של המערך הזה שהוא נותן תשובות מלאות למשכורת מגולמת, (נטו, מלא או חלקי) לדרגות דירוגים.

בחלקם הינם תוצאת הקשר עם אנשים שונים כמו רואי־חשבון ואחרים המעלים כל בקשה או רעיון על הכתב ואם הבקשה (של הלקוח) חוזרת על עצמה יותר מפעם אחת היא נכנסת לביצוע. הדו־חות של המערך החדש טובים לכל המוסדות, בנקים, קופות גמל, מס אחיד

משפחת "מיכונים" בהרכב מלא

(למשל, מוסדות חינוך שם החינוך מאוד מורכב, או מהנדסים ואחרים), גם מטפל בכל התוספות האוטומטיות, ובכך ומנע הצורך ברישום הדו־חות והמחירים הנחוצים. נחום שמעון, הבעלים ומנכ"ל החברה, מספר כי את המערך החדש מאפיינת העובדה שהפיתוחים אינם רק רעיונות עצמיים של אנשי מיכונים אלא

וכו'. בנוסף לדו"ח עושים את הפירוטים על מדיה מגנטית. בין הלקוחות המכינים את משכורותיהם במיכונים עסקים מכל המיגזרים במשק, ישיבות, קבלנים, חברות מסחר ורבים רבים אחרים. ועוד פרט חשוב: מוצרים משווקת מחשבים. אישיים של חברת יבמ. משרדי החברה נמצאים ברח' השרון 21 תל־אביב טל: 382451.

עיבוד זה מוגש באדיבות גרין קארד

שבוע
מועדון צרכנים לקוראי מעריב
מושג חדש בעסקים
מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "שגנון" 26
בחסות חב' "גרין־קארד" 6.11.86

קבלו בכבוד את המועדון הזה של מועדון צרכני "מעריב" והתחילו לקבל פרס ללא הגרלה.

תמורת המצאת חשבונית אחת המעידה על קניה, פעם אחת בכל יום בלבד! (באותו בית עסק) תזכה ללא הגרלה בפרסים כמפורט.

איך זוכים בפרסים ללא הגרלה?
1. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 25,000 ש' תזכה ב"יינו בלוגוף".
2. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 50,000 ש' תזכה בכרטיס כניסה לרשת בתי הקולנוע "גולן גלובוס".
3. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון על סך 150,000 ש' תזכה בארוחה במסעדת "בית המנקייק" "אסיה" תל־אביב או בארוחה במסעדת "אל חיפה, רח' יפו 186 (תחנת "פז") או בארוחה במסעדת "רוקו" אילת.
4. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 750,000 ש' תזכה במשחק הדמיית מחשב "יוניברסיטי" ללימוד שפת המחשב ללא מחשב.
5. תמורת חשבונית אחת של אחד מבתי העסק המופיעים במועדון מעל סך 2,000,000 ש' זכיה במצלמת "פולארויד" חדישה ומשוכללת.

חברי המועדון מתבקשים להמציא את החשבוניות (מקור בלבד) המעידות על הקניות במדור מדריך בית העסק מתוך שגנון, תוך שבוע ימים מיום הקניה לחברת גרין־קארד דיזנגוף סנטר 510, תל־אביב.
לאחר קבלת החשבונית/יות בדוק מזהה/ת בית העסק, תשלח חברת גרין־קארד את הפרס לקונה. הפרסים הדרך הלקוחות ניתנים לשינוי לפי שיקול דעת המועדון בלבד.

אופנה
אופנה מקורית בעצוב נירית
יצוק עור
יצור אופנה ספורטיבית לכל המשפחה
הלבשת עור לפי הזמנה, ארנקים וחגורות, דיזנגוף סנטר קומה ב' טל. 282466

בוטיק "אלי" יבוא איטלקי לנשים
בוטיק "טלי" אופנת נשים דיזנגוף 209 ת"א
אזעקה
י.ר ציוד ובטחון
מערכות אזעקה מתוחכמות לבתים חנויות ומלטשות, מערכות אזעקה תקן 1 ו־ג באשור הטכניון, מערכת קשר פנים וטלויזיה במעגל סגור
המאסטים 4 תל־אביב טל' 256912
תיק נעל ובגד טל. 283163 דיזנגוף סנטר שער 3

מבחר ג'ינס פסים במחירי בית החרושת — חדש!
ESTER GANO סטודיו לאופנה
דורית אופנת ילדים ונוער

אינסטלציה סניטריה
סבן נסים ובניו בע"מ
מחיר נוח — שרות אדיב
כלים סניטרים
אביזרי אמבטיה
אלקמה
הכל לאמבטיה
מבחר מתנות לחג
אבן גבירול 39 ת"א טל. 257899

שיפוציו בבית
מבחר עשיר של אביזרי אמבטיה
החודש במבצע כתר 40% הנחה
איכות אוויר
יואל יפת
אינסטלציה ושיפוצים
הנ! שרותי תיקונים ותחזקה בע"מ
חשמל • אינסטלציה • שיפוצים
03-734933, 734710

אולמות שמחה
בואו לפגוש
אם אתם מחפשים אמינות ויחס אישי
אולמי "בני ברית"
אוהל יהודית
חתונות, בר־מצוה, ברית מילה
• להזמנות: במשרד האולם — טל. 347461
במשרד טל. 716170

אולמי דולפינטון
ספינת האהבה של דולפיטון
אולמי היכל הפאר
אופנועים
סוכנות ראשית
אביזרים וחלפים מקוריים
ת"א דרך פ"ת 68 טל' 613879

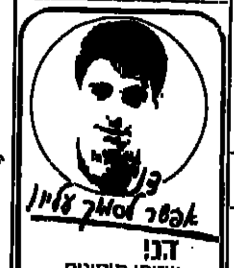

ראשל"צ — יעקב פריגן 5 03-948597
ת"א — דרך השלום 10 03-332462
יהוד — העצמאות 1 צומת אריה 03-362792
רחובות — אזור התעשיה דרך יבנה 08-461554
40 שנות יצור ויצוא.

פורמה FORMA
יצור ושווק רהיטים בע"מ
■ "פורמה" מפעל רהיטים המייצר מטבחים, מזנונים, פינות ישיבה, שולחנות אוכל, ופריטי ריהוט מוזרנים אחרים.
■ המוצרים מאופיינים בקווים חדשניים.
■ צוות מעצבי פנים מועסק להזמנות מיוחדות לדירות, משרדים ובתי מלון.

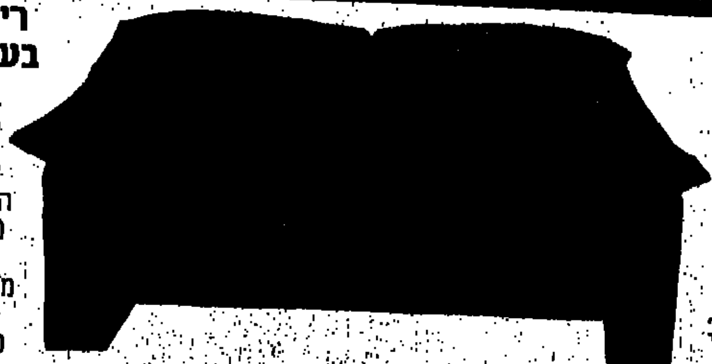

ריהוט יוקרתי בעיצוב מיוחד
עד 50% הנחה על כל הרהיטים שבתצוגה
■ פורמה 1: רח' משכית 5 א. התעשיה הרצליה טל. 052-559707
■ פורמה 2: רח' מדינת היהודים 60 הרצליה פיתוח טל. 052-555522
■ שעות פתיחה: בכל יום 09:00–13:00, 16:00–19:30 יום ו' 09:00–13:00

מועדון צרכנים לקוראי מעריב, דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב (64332) מחלקת מודעות של המועדון: 203396, 292343
מועדון צרכנים
עמוד מס' 1

"גרין־קארד" הכרטיס שנותן לך יותר!!! "גרין־קארד" חוסך לך כסף!!!

צרכנות נבונה

מאת: יואב עופר

שתי המסעדות הידועות ביותר של הבלינצ'י ממוקמות האחת בדיזנגוף סנטר (אליה נתייחס בהמשך) והשניה בצהלת על הכביש הראשי (לא הרחק מצומת הפיל), בתוך שורת בתי עסק, דוכם בענייני אוכל ובמבט מרחוק קשה לדעת איזו עיסה יש בנתחום הזה. תחושה זו נעלמת מיד בכניסה, כאשר אתה מתקבל בחיוך סימפטי של מלצרית נאת מראה וחיננית המובילה אותך חיישר אל ההרגשה שהפעם תתענג בארוחה טעימה ונעימה. עם הרבה חשש בלב שמא בטנגו־לא־ישבע שהיו המסעדה מציעה בלינצ'ים ומאכלים צמחוניים וזה לא נשמע "כבד" מדי, התחלנו לחור על פני התפריט, מתוך תקוות שאולי נגלה דברים שאנו כבר מכירים. מסתבר לנו שהתפריט מבוסס כולו על מנות של בלינצ'ים מוקרמות בתנור. כפתיחה יש מרקים (בצל או פטריות) או מיני סלטים מיוחדים האחד, סלט ניסואז המורכב מירקות וטונה (יוצא מן הכלל) והשני יווני (ירקות עם גבינה בולגרית ותוספות, ממש מעדן), כמנה עיקרית מוצעים הבלינצ'ים המלוחים שהמילוי בהם משתנה.

כל המילואים מצופים בגבינה צהובה עם רטבים ומוקרמים בתנור. מנה אחרונה אפשר לקבל בלינצ'ים מתוך המבחר ממולאים בקרמים, סירופים, פירות וריבות תוצרת בית וכל זה בא עם תוספות של אגוזים ופירות. וכמובן הבלינצ'י המקורי הידוע עם הגבינה והצימוקים. יש גם גלידות ווופל אמריקאי. אכלנו ושבענו שיגעון והגענו למסקנה שכדי להינות מבלינצים וממאכלים צמחונים צריך למצוא את המסעדה הנכונה.

נודע לנו, שגם כסעדת הבלינצ'י בדיזנגוף סנטר שייכת לאותם הבעלים ואחד מעמיתי אף סיפר לי שנהנה שם מאותם המעדנים ואפילו מקצת יותר, שכן במסעדה בדיזנגוף סנטר, בנוסף לתפריט הרגיל, יש גם עוגות וקרואסונים, סנדוויצ'ים, אומלטים, טוסטים וארוחות בוקר מלאות (המחיר 3,800 ש'). בשתי המסעדות, מסתבר יש ארוחות עסקיות הכוללות שלוש מנות ושתיה כאשר בצהריים מוגשת גם סינגרייה. מחיר ארוחה עסקית כזו: 8,200 ש'.
חשוב שתדעו גם שבשתי המסעדות עורכים מדי פעם אירועים כמו ימי הולדת וימי נישואין ויש אפילו מנות מיוחדות לילדים (מתוקים ומלוחים) בלינצ'י צהלה, דרך הרצליה 158, טל. 491747. ובלינצ'י סנטר, קומה ב' טל. 203310. אז למה אתם מחכים?

ספינת אהבה גם בתל־אביב

אתם ודאי עוד לא שכחתם את הסידרה המשעשעת הזאת מן הטלוויזיה אשר שיתפה אותנו בחוויה השבועית של מסעי התענוגות בספינת האהבה. לפחות לאלה מביניכם העומדים בפני עריכת אירוע רציני בחייהם כמו למשל חתונה, או בר־מצוה לבן־החמוד או כל שמחה אחרת, אשר חלמו פעם לעשות את חגיגתם כמו באותה ספינה מענגת אני יכול לבשר משהו משמח. גם בתל־אביב יש ספינת אהבה ואפשר להנות בה שגעון ואפילו לקיים בה אירועים שמחים כמו חתונה עם המון־

דולפיטון: מכון פלל

שמחה בלב כמו בימים של פעם. לספינה שלי קוראים דולפיטון והיא עוגנת כאולם שמחות לכל דבר מול חוף ימה היפהפה של תל־אביב ליד הדולפינריום. המקום הזה יחודי בכל הארץ מבחינת הקונספט שלו. מצידו האחד נמצא הפארק צ'רלס קלור, שבו מנציחים זוגות נישאים את יומם המאושר ביותר בסרטי צילומים. מנהלים אותו כמקצועיות רבה שלושה אנשים חביבים: שמואל ישראלוב, עם 8 שנות נסיון בענף, מיכאל אביטל, שייף מקצועי, המשמש כיועץ המשפחה אשר דבה, שהוא הקניין, על מעדני המטבח מוסקר שף שהוא איש מיוחד במינו, עם הרבה ידע גסטרונומי, המשתדל להתמרד במוסכמה הבלתי־כתובה של הרבע עוף עם הבורקס ולהציע לאורחים מאכלים ערבים לחיך במיוחד בנוסח צרפתי ועוד כל מיני בישולים יוצאים מן הכלל כמו הפרגיות הממולאות, או דג הסול עם שקדים ורוטב צרפתי, ותפריטים אחרים ממטבחו המעולה. אותו שף שולט במומחיות רבה גם במאכלי העדות השונות. העוגות לקינוח אף הן יוצאות־דופן בטעמן ונאפות בידי קונדיטור הידוע את מלאכתו. יש לספינת האהבה של דולפיטון עיצוב מקורו היוצר אווירה אינטימית ורגועה, המוסיקה נשמעת עם צלילים נפלאים, אולי בגלל התקרה האקוסטית. משהו על המחירים שהם בהחלט הוגנים; מגמת החסכון ניכרת גם כאן, כאשר יש אפשרות לכלול את ההתקשרות בעיסקת חבילה כוללת ואז מקבל הלקוח את כל השירותים הנילווים כמו צילומי וידאו, הדפסת הזמנות, סידורי פרחים וכל השאר בהנחה שהיום מבחינת הצרכן היא דבר משמעותית. טל. 656353, 03-650786

חיים חדשים במלון אסטוריה

כל אלה שמיהרו בשנים האחרונות להספיד את מלון אסטוריה התל־אביבי וקבעו כי אין לו סיכויים בגלל כל מיני סיבות, צריכים למהר ולהודות בטעותם, כי היום כבר ברור, המלון הזה, בעל 5 הכוכבים שהוא השני בגודלו בארץ (404 חדרים) אחרי הילטון נולד, בעצם, מחדש. זה בא לידי ביטוי גם בהשוואה לבתי־מלון יותר קטנים בת"א ובעיקר בעובדה שגורמי תיירות לרבות סוכנים וחברות שחששו בעבר מאסטוריה חזרו לעבוד עם המלון בהיקף גבוה.
האינדיקטור הטוב ביותר לטיבו של מלון הוא המיגזר של אנשי עסקים, אלה עובדים עתה עם אסטוריה בצורה מאוד משמעותית. אנשי עסקים מתאוחים כאן כאח"מים לכל דבר עם אשת יחסי ציבור צמודה וכל השירותים הנילווים.
על החיים החדשים במלון אחראי במידה רבה הצוות הנילווה, שהוא הצעיר ביותר בארץ, בראשות דני ליפמן (33) שהוא המנכ"ל ומשמש גם כסגן נשיא רשת מלונות בזל.
האירועים הרבים המתקיימים במלון כמו ערבי מוסיקה, תצוגות אופנה, שעשועי בינגו, ערבי ראיונות, הרצאות בנושאים מיוחדים, הפכו את המלון למקום בילוי לרבים, ולא רק כאלה שמתארחים במלון. פרט סיקנטי המעיד אף הוא על מיקומו החדש של מלון אסטוריה בתודעת האנשים, זוגות משתדלים בעיקר מקרב הציבור הדתי קובעים את מפגשם הראשון בלובי של המלון הזה. המלון הגיע לשעתו תפוסה מכובדת מאוד

מלון אסטוריה

ולראשונה בתולדותיו עבר תקופה של רווח תפעולי די מכובד. מגמתו העיקרית היא להגיע יותר אל הקהל הישראלי דווקא, שהחל סוף סוף להשתכנע כי מיקומו של המלון אינו עוד בעוכריו, והיום הוא נמצא במרכז מתפתח של הסיטי של ת"א לצד הטיילת החדשה המוארת ולצד שכונת נווה־צדק ההופכת להיות מרכז חיי הלילה של העיר כמובן של תיאטרון, גלריות ומסעדות. יש במלון אסטוריה מסעדה חלבית, מסעדה כשרית (הדלי) והמסעדה הראשית של המלון לאירוח קבוצות ובודדים בפנסיון מלא. הבריכה כאן היא הגדולה מבין כל המלונות. אני בילתי במלון אסטוריה סוף שבוע נעים, ספרני שגם אתם תהנו. טל. 03-663111

ביטוח

"ירון" רז
דבוטינסקי 48
מבצע
בשני תשלומים

אבידן ביטוחים
מבצע לתקופה מוגבלת
מגוי גדירה חינם!
תנאים מיוחדים בביטוחי רכב ודירות
מזא"ה 26 ת"א
280873 200103

אלקטרוניקה

מבחר גדול... מחירים
סטריאו פלוס
מפתיעים!!!
רח' אילסון 7 פינת בן־יהודה 9 תל־אביב טל. 666027

אורון –
תעשיות תוכנה ומחשבים בע"מ
מפיץ מורשה ומעבדת שירות מוסמכת למחשבי APPLE
MACINTOSH -ו
התמחות ותמיכה במחשבים ותוכנה של APPLE
סניף תל־אביב: רח' המלך ג'ורג' 88 טל' 03־246670
סניף ירושלים: מרכז כלל חנות 331 טל. 02־232812

וידאו טלוויזיות וסטריאו עד 12 תשלומים שווים
"אסמור" העליה 25, ת"א 03־384910

בתי מלון

מלון מלכת שבא
QUEEN OF SHEBA HOTEL
EILAT – אילת
טל. 059־72121
מלון על חוף הים
כל החדרים משקיפים לים
טניס – מיניגולף – בריכה – ספורט ים – סנוקר – וידאו.

מלון עציון בע"מ
ETZION HOTEL
בואו להנות במלון עציון המחודש!
אילת, שדרות התמרים
טל. 059־74131

Astoria
בואו להתארח חופשה בחורף
במלון אסטוריה
5 כוכבים
חדרים ואוכל במחירים מיוחדים או סתם לבילוי של קפה ועוגה בלובי המפואר בליווי מוסיקה חיה
הזמנות בטל. 663311

בתי קפה ומסעדות

בית קפה, מסעדה
נגריל, גולש, מרק בצל, מוקרמים, עוגות, ופל אמריקאי, ארוחות עסקיות, ישיבות ואירועים עד 70 איש, שרות מעולה ומוסיקה רקע, שפע חניה מסביב.
מרמורק 10 תל־אביב טל. 225007, 227424

שער 1
תפריט רחב ומגוון.
מבחר סלטים, גריל פחמים, בישולים ביתיים
מבחר דגים ופירות ים.
הצעות מיוחדות של השף

בית אסיה

מונדי אילון
המסעדה – הטטקיה לאניני הטעם
תל־אביב – גיבורי ישראל 108 תחנת "דלק" 331743
פתח־תקוה – תחנת "סונול" ליד בית החולים "בילינסון" טל. 9223970
יבנה – תחנת דלק "פז"

"בית הראשונים"
כפר ויתקין
מועדון זמר עברי
מסעדה
באווירת הכפר, בתוך מבנה שבו שכנו ראשוני כפר ויתקין, בין המחרשות וכלי העבודה הישנים
קיים מועדון זמר עברי + מסעדה במקום
• שירי ארץ ישראל
• מטעמי גבינות, גריל, בשרים ודגים
• אווירת ארץ ישראל "הישנה והיפה"
שבת בצהרים – מזנון
פתוח ערב ערב החל מ 19.30
שבת החל משעה 12.00
"בית הראשונים"
כפר ויתקין ע"י מושב ביתן אהרון
טלפונים: 053־93091, 96048

מסעדה הסינית מס' 1 בארץ
מציעה ארוחות ערב וצהריים
ב־15,000 ש' כולל מע"מ ארוחות צהריים מהתפריט
ו"לקחת הביתה" ב־25% הנחה!
הירקון 317, תל־אביב
טל. 03־451282, 458785

מסעדת דגים ומסעדה מזרחית
7513472 .טל
מסעדת גני תקווה
גטיבולי
מסעדה מזרחית
דיזנגוף 101 ת"א

רשת מסעדות הבליגאצ'ס הטובות בארץ
• מבחר מרהים של בלינצ'ס,
• סלטים, מרקים,
• גלידות וקוקטלים
דיזנגוף סנטר 776 203310
דרך הרצליה 158 491747

"אבו חאלד"
מסעדה מזרחית חדשה
• כל סוגי הדגים
• כל סוגי הבשרים על האש
• שוק כבש בתנור
• פרגיות ממולאות
• ממולאים פיקנטיים

המסעדה הסינית של נאות אפקה
כל צהריים!
במחיר 10,500 ש' כולל מע"מ לארוחה מלאה.
★ שירותי קייטרינג כעת שרות גם מעל 300 מוזמנים
• לקחת הביתה ב־20% הנחה

במאכלי ים
איכות וטריות
ארוחות צהריים וערב (עד חצות)
בן יהודה 266 ת"א
טל. 445466

מסעדה בלקנית מזרחית
ממולאים בטעם הבלקן
גריל יווני
סלטים
נגוור דגים
שירות מעולה
באווירה בלקנית
מאכלים בטעם של עוד...

גני סצ'ואן
שירות קייטרינג
20% הנחה למחזיקי "גרין קארד"

ביפיטוף
■ אוכל ביתי מזרח אירופי: קישקע, מרק קרפלך, גפילטע־פיש, רגל־קרושה, קוגל, ברוח, טשולנט.
■ חדש – בשרים על האש ■ שרות קייטרינג ■ אוכל: מוכן הביתה
■ TAKE AWAY ■ אירועים משפחתיים במקום עד 50 איש ■ ארוחות למוסדות
■ כשר למהדרין מן המהדרין ■
מקווה ישראל 4 תל־אביב טל. 613244
פתוח: 11.00־23.00

ERCOL FURNITURE
רהיטי ארקו רוזנברג
נוסד 1907
רח' בן־יהודה 43 ת"א טל. 03־222136
הריהוט האנגלי האמיתי!!!
בסגנון המקורי של
WINDSOR-OLD-COLONIAL
עשוי מעץ אשור מלא בציפוי שעווה טבעית
יעוץ ע"י אדריכל פנים חינם

EUROTOUR RENT A CAR
צי רכב גדול, מחירים מיוחדים!
תל־אביב – רח' הירקון 134, טלפון: 226160, 03־226623
ירושלים – רח' קרן היסוד 36, טלפון: 663392, 02־661749

ה3 לחת
מבצע השבוע 20% הנחה בין השעות 22.00

אבו – עלי
מסעדה
מאכלים ערבים מקוריים
מבצע כל שבוע
מיום א' ו'
ארוחה ליחיד במחיר 15,000 ש'
דרך בן־צבי, אבו כביר (תחנת הדלק סונול) ליד בית פנורמה
טל. 03־836609

בשר וקפואים

הכל יותר זול!
מוצרי בשר.
עופות וקפואים שונים.
מוצרי מכולת, נקניקים ומוצרי ניקוי.

בון־גו
תעשיית מזון
המבחר הגדול והאיכותי ביותר באיזור של מוצרי בשר, כבש, עגל, הודו, עופות, נקניק, סלטים וקפואים. כשר
מחירים סיטונאיים
שרות לבית הלקוח
מעל קניה של 75,000 ש' תשלום דחוי ל־16.11.85
במבצע – הנחה עד 30%
על עוף מעושן, סטייק עוף, כבב, נקניקיות ועשרות מוצרים אחרים.

מוצרי בשר
דני כהן
עופות, בשרים, נקניקים מעושנים, ירקות קפואים, שישליק, שווארמה
חתוך ומתובל להיום.

הפל־דג
בית מסחר לדגים טריים וקפואים
שוק הבשר
השבוע במבצע!
צלעות כבש 15,000 ש'
כל מוצרי הבשר הקפוא והטרי במחירים הזולים ביותר!
רמלה ז'בוטינסקי 7 (בשוק)

בריאות

שלגיה
מדרסים רפואיים בשיטה חדשנית ומדוייקת
ונעליים אורטופדיות לפי מידה
דיזנגוף 218 ת"א
טל. 249150

דודי שמש

"נחשון"
• מכירת דודי שמש וחשמל
• תיקונים
• שרות וחימום מהיר
יגאל אלון 6 תל־אביב
טל. 03־300600

אורה
דודי שמש וחשמל
ב־4 תשלומים
טל. 912716, 908444

הדפסה

דפוס הגולן
תחת קורת גג אחת:
שרטוט, גרפיקה
עמק יזרעאל 56 תל־אביב
טל' 822692

ספיגרף
ספידגן
מכון העתקת תוכניות צילומים, כל סוגי עבודות הדפוס
תל־אביב 286841, 203067

Kwik-Kopy PRINTING

הנעלה

סופר אור
מפעל ליוניק 88 תל אביב טל 383996

החזקת מוסדות ובניינים

ש. בראון החזקות בע"מ
• ניהול בניינים ובתים משותפים
• אחזקת בניינים ומתקנים מרכזיים
• מערכות מיזוג אויר וחשמל
• מערכות מים וכיבוי אש
• מערכות אינטרקום ואנטנות
• שיפוצים כלליים סיוד וצבע
• נקיון, פוליש גינון, הדברה
לילינבלום 40 ת"א
טל. 660147

חשמל שרותים

ש.א.י. S.I.Y
ביצוע עבודות חשמל
אור וכח
איכות ומחיר ללא תחרות
שרות תיקונים 24 שעות ביממה בכל הארץ
052־61407
63317, 453098

וילונות

• וילונות מתגלגלים במבחר גדול.
• וילון הפלא – בהשקעה נמוכה, תשמור על חום ביתך (דוחה שמש בקיץ)
לקבלת פרטים התקשר לטל. 344796

וידאו

וידיאו אפקה
ספריית הוידיאו הגדולה ביותר בגוש דן!!!
מבחר סרטים עצום של כל החברות הגדולות
איכות מעולה!
ספריה ממוחשבת וצוות אדיב לשירות הצרכן
נאות אפקה א' קהילת פדובה 18
טל. 474803

חרסינה

חיות בית

אצל רוני Ronny's Pet Shop
מבצע

כלי נגינה

הרצוג משה
פסנתרים מכירה ושרות
פסנתר של הרצוג בביתך?
אתה בבית טוב!
רח' מאז"ה 24 תל־אביב
טל. 03־283183

לתינוק ולילד

לילך בע"מ
רהיטי ילדים ונוער
במבצע!
כיף כיסא 39,900 ש'
רבי עקיבא 106 בני ברק
טל. 792021

מחשבים

מני מחשבים
מחשבים במחיר הזול ביותר בארץ
דיזנגוף 190 תל־אביב
טל. 03־246606

מחיצות

קל־דלת
יצרני מחיצות ודלתות מתקפלות מעץ המתאימות לכל מטרה במבחר גוונים
• לחציה
• לסגירה
• להפרדה
אפשרות להרכבה עצמית
יוחנן הסנדלר 2
א. התעשיה בת־ים
טל. 5516089

מתנות

דומסטיקה
מתנות וכלי בית מתוצרת:
• רוזנטל
• WMF
• STELTON
• תומס
• LIBBEY
קניון איילון רמת גן
טל. 790239

כדאי לבוא ליפו!!!
מרכז הזול לכלי בית ומתנות
מחירים מכוכב אחר!!!
יהודה הימית 9 יפו פינת שד' ירושלים
טל. 820938

מטבחים

מטבחי B.M.
איכות עם שם
היחידים שמפרסמים מפרט טכני גבוה.
כל הקשור למטבח ואמבטיה תחת קורת גג אחת

"גביש"
מטבחים וריהוט בע"מ
ייצור, שיווק ותכנון
• ארונות מטבח
• חדרי שינה
• ארונות קיר
רח' קריניצי 5 רמת־גן
טל 737669

מבצע מטבחים אדיר!
75,000 ש' למטר
הרכבה עצמית
י. א. קליינמן בע"מ
עמק יזרעאל 40, תל־אביב
טל. 823478

מטבחי חמד
תכנון יצור ושווק ארונות מטבח לפי הזמנה
מפעל – חיל השריון 79 ת"א 374237
ירושלים – שלומציון המלכה 20 02־249889
נתניה – הנוטע 1 053־27241
בני ברק – חזון איש 3 708232
חולון – סוקולוב 34 843938

מטבחי הדקל
תכנון ייצור ושיווק
ארונות מטבח
סוקולוב 62 חולון
טל. 03־841220
רח' הלל 23 ירושלים
טל. 02־222464

מטבחי שחף
מבצע!
מחיר 200,000 ש' למטר
חנקין 47 חולון
טל. 859169

מוצרי עור

תעשיות מוצרי עור בע"מ
נורדאו 10 נס ציונה
08־470323

מעדניות

ברון יענקל'ה
טל. 03־417936

מעדני פלנטר
FLANTER DELI
• מבחר נקניקים
• בשרים מעובדים
• ובשרים מעושנים
על כל קניה מעל 40 ש"ח במזומן 10% הנחה!
ברודצקי 19 רמת־אביב (ליד קולנוע תמוז)

פלסטיק

מקור הפלסטיק
פרספקס ומוצרין
חיתוך – ליטוש – כיפוף
מפרספקס
הזיגוג אינו נשבר
ייעוץ חינם
נחלת בנימין 139, תל־אביב
טל. 827104, 838821

פרחים

ציור
• צמחים חנוטים ויבשים
• קרמיקה לנוי
• צמחיה מלאכותית
• סידור פרחים יבשים
רח' בן יהודה 107 ופינת נורדאו
טל 441562

פסיפס

גל־חן
יצחקי
פסיפס חוץ ופנים
נמל ת"א ישן
אבן גבירול 100, ת"א
טל. 235324, 452081, 461689

צילום

אחיעוז
שרות אדיב ומקצועי לעבודות צילום
מבצע!
20% הנחה ואלבום ש' על פיתוח תמונות
יהודה המכבי 64 ת"א
טל. 448770, 456663

ציוד משרדי

לרנר
מכשירי כתיבה, צילומים ועיתונים
קרליבך 16 תל־אביב טל. 284355, 281456

רז רהיטים
תצוגה: שלמה בן יוסף 13 צ'ק פוסט 04־729391
תצוגה: יוחנן בן־זכאי טבריה 066־21311
מפעל: יוסף לוין 7, קרית־ביאליק טל. 716238, 04־717706
רז רהיטים
יצור רהיטי יוקרה
מזנונים ★ פינות ישיבה ★ חדרי ילדים
★ פינות אוכל ★
★ חדרי שינה ★

"גרין־קארד" הכרטיס שנותן לך יותר!!! "גרין־קארד" חוסך לך כסף!!!

חבר מאותו כוכב

מילכה למרן

איך לחיות יחד וגם ליהנות מזה?

ספור פח־הזבל הוא בנאלי לגמרי: זוג הורים צעירים, שלהם שלושה ילדים בני 5, 3 ושנה וחצי, השתתפו בסדנה לשיפור חיי־הנישואים. הגבר סיפר שבכל פעם, כשהוא מתיישב אחרי יום עבודה ארוך ליד הטלוויזיה, מופיעה בחדר אשתו עם פח הזבל המלא, עטוף בניילון וקשור בגומי, ואומרת לו: „תזרוק לי את הזבל". „אני תמיד אומר לה", מסביר הגבר, „בסדר אני אזרוק לך את פח הזבל, תני לי רק לגמור את התוכנית. אבל היא תמיד נעמדת ביני לבין המקלט ומתעקשת: לא, תזרוק עכשיו!"

הסיפור הזה תמיד מגיע לצעקות והתרגזויות והטחה של דברים קשים. הגבר חש שזה פשוט לא הוגן שאחרי יום שלם של עבודה קשה, כשהוא בא הביתה היא לא נותנת לו לראות טלוויזיה. הוא לא מבין 'מה בעצם היא רוצה ממנו' ומגיב בכעס ובאגרסיביות. עד כאן סיפורו של הסבר.

לשאלת מנחה הסדנה, מדוע באמת, בכל פעם כשבעלה רק מתיישב מול הטלוויזיה, היא מופיעה עם הפח, ענתה האשה: „תראה, אני תקועה בבית כל היום, יש לי שלושה ילדים קטנים, אני מנקה, מכבסת, מבשלת עושה הכל כדי שהבית יהיה באמת מקום נעים. אני מצפה כל היום שבעלי יחזור הביתה, כדי שיהיה לי עם מי להחליף מלה – ואז הארון מופיע, נכנס לו הביתה, מתיישב על יד הטלוויזיה. מת העולם! כלום לא קיים בשבילו. אז נשבר לי. שיסגור את הטלוויזיה וידבר קצת אלי".

האשה דיברה – והגבר החוויר. הוא פנה אל המנחה ואמר לו: „תראה, אני פעם בעבר הייתי פרפר רציני, כשהייתי רווק לא עניין אותי הרבה מעבר לחתיכות ובילויים. כשהתחתנתי החלטתי שמהרגע הזה אני מקדיש את עצמי רק לאשתי ולילדים שלי. אני עובד כל היום. ברגע שאני גומר את העבודה, אני לא מתעכב לרגע בשום מקום, שום דבר חוץ ממנה אין לי בראש ואני רץ ישר הביתה. אבל עכשיו, כשאני שומע אותה מדברת, מסתבר שעל ההחלטה הזאת שלי רק אני ידעתי. אף פעם לא חשבתי, למשל, להביא לה משהו מודרך כדי שהיא תדע שאני חושב עליה".

ואז פנה אל אשתו ואמר לה: „בובה'לה, את והילדים זה הדבר הכי חשוב שיש לי בחיים אז אם את רוצה אני מוכן לזרוק לך כל יום את הזבל". והאשה, בנוכחות המנחה וכל הקבוצה בסדנה, אמרה לו: „בחייך, אם אתה באמת אוהב אותי – אז איכפת לי לשפוך את הזבל בעצמי!" – סיפור קטן מהחיים.

סיפורים כאלה ועוד רבים אחרים מאכלסים את קבוצות־היעוץ למיניהן, הקיימות במסגרות שונות ברחבי הארץ. על אחת מהן, על „הסדנה להעשרת בקשר הבינזוגי" של מכון־אדלר, תספר הערב בתכנית ההיכרויות הרדיופונית „חבר מאותו כוכב", היועצת תלמה בראב. היא מעבירה יחד עם הגב' ידידה קאולי ערבי־יעוץ מקצועיים לזוגות, המעוניינים בחיי שיתוף, אך יש להם איזשהו קצר בתקשורת. עוד תוכלו לשמוע הערב על סדרת מחקרים, שמגלה כמה קשה להיות רווק וכמה פחות מסובך להיות רווקה דווקא (מעניין, מהו) והעיקר – הערב, כמו בכל שבוע ראשון של החודש, משודרת תכנית ההכרויות במתכונת פתוחה.

הערב אין אורח באולפן וכל מי שרוצים להתארח ולפגוש אנשים בשידור החי מוזמנים להתקשר אל התכנית (טלפון מס' 03־210111) החל מהשעה תשע בערב, להציג את עצמם ו... להיכנס לשידור. בתכנית הפתוחה יש מקום גם לביישנים ולאלה שרוצים להמליץ על חברים ובני־משפחה שאינם מעזים להתקשר לרדיו בעצמם. ■

שבוע 26 מועדון צרכנים לקוראי מעריב
מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "סגנון"

חדש!! באר-שבע, אילת והדרום

מרצפות רחובות · מוסכים · בורקל · מחשבים · רהיטים · מסעדות · עבודות עץ · צעצועים · ציוד משרדי · קירור תעשייתי · מרצפות וקרמיקה · שיש וגרניט · שירותי אבטחה · מחיצות · מכסחות דשא · מוצרי חשמל · מוצרי מזון

סיירי הדרום (1982) בע"מ
חברה לשרותי שמירה ונקיון
ב"ש 84228, החלוץ 9 טל. 057-77327

מועדון צרכנים: מועדון צרכנים לקוראי מעריב, דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב
עמוד מס' 5

שבוע 26 מועדון צרכנים לקוראי מעריב · מושג חדש בעסקים
מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "סגנון". בחסות חב "גרין-קארד" 6.11.85

מרום · קפרי · רהיטי איטליה · רהיטי הלבנון · אלרום רהיטים · תריסים · הום רהיטים · קרפיון · ציוד ובטחון · צמיגים · קמינים · רכב · מיטות · רהיטים · רהיטי חנם · תקליטים · תחנות דלק · החלפת ריפוד · פרויזאנה · כשר וקפואים · מחשבים · תאורה · רהיטים · ירושלים · חיפה והצפון · באר-שבע

מועדון צרכנים: מועדון צרכנים לקוראי מעריב, דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב (64332) מחלקת מודעות של המועדון: 292343, 282781
עמוד מס' 4

מועדון מטיילי מעריב

כל הטיולים ומבצעי הנופש מיועדים לכל קוראי „מעריב" – ללא תשלום דמי־חבר.

מועדון מטיילי מעריב

חופשות וטיולים בחנוכה

אילת: טיול של 3 ימים

שני טיולים של 3 ימים (שני לילות) – באוטובוס־תיור עם מדריך – במסלול הכולל את: קבר בן־גוריון, מצפה־רמון, טאבה, שמורת הפטרייה ועוד ★ לינות וחצי־פנסיון במלון באילת ★ תאריכי הטיולים: 8.12 – 10.12; 12.12 – 14.12.

ים המלח: מלון „לוט"

שלושה מחזורים של חופשות משפחתיות במלון „לוט" (4 כוכבים) לחוף ים המלח ★ במסגרת החופשות: אירועים, פעילויות, טיולים ו־18 שעות רצופות של סרטים למבוגרים ולילדים ★ לילדים עד גיל 12: 50% הנחה.

תאריכי החופשות
6.12 – 9.12
9.12 – 12.12
12.12 – 15.12

טבריה: „קלאב הוטל"

נופש וחופשה במלון הטבריני היוקרתי „קלאב הוטל" („דה־לוקס"), המציע לאורחיו מגוון פעילויות, כולל סרטי־וידאו ב„מעגל סגור" ★ לכל זוג או משפחה: סוויטה קטנה ★ מחירים מיוחדים לילדים עד גיל 12.

תאריכי החופשות:
6.12 – 9.12
9.12 – 12.12
12.12 – 15.12

סופשבוע בירושלים

שני מחזורים של חופשות סופשבוע קצר (שישבת), הכוללות סיור רגלי מודרך במשכנות שאננים, בריכת הסולטן, הרובע היהודי והקארדו ★ הלינה במלון „מוריה".

המחיר למבוגר בחדר זוגי (כולל: פנסיון מלא, קפה ועוגה ומע"מ): 63,000 שקל.

תאריכי החופשות:
6־7 בדצמבר; 13־14 בדצמבר.

„מועדון הזמר" עם אפי נצר

נפגש שוב ביום ג' (10.12), בשעה 9 בערב ב„בית ציוני אמריקה" בתל־אביב ★ הנחה למטיילים ותיקים של „המועדון" ★ מכירה מוקדמת של כרטיסים בקופת „בית ציוני אמריקה" (טל. 259341).

מועדון מטיילי מעריב

פרטים: „מועדון מטיילי מעריב"
מערכת „מעריב", רח' קרליבך 2, תל־אביב, טל' 03־439207
פתוח ברציפות בין השעות 8.30 עד 18.00

מועדון מטיילי מעריב

הסל של מיכל

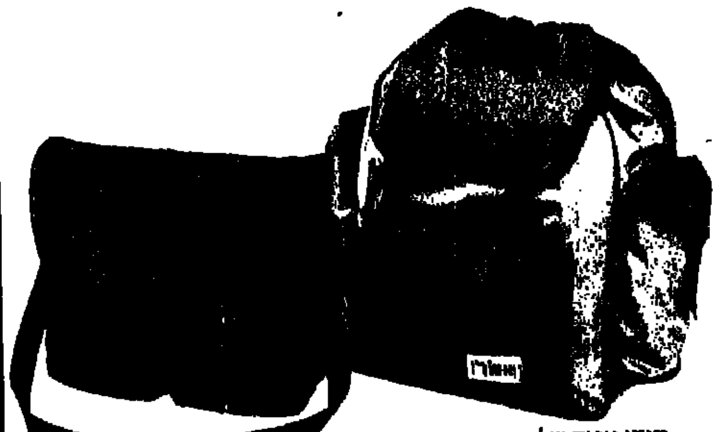

תיקי אפוד של רבינטקס.

יש חדש

סדרה חדשה של תיקי כותנה לנסיעות, לטיולים, לבית־הספר ולשאר שימושים עוצבה על ידי המעצבת היפאנית של חברת "רבינטקס". המוצרים החדשים ישווקו באביב הקרוב בארץ ובארה"ב, לשם מיצאת החברה – בעיקר לרשתות שיווק גדולות

★ בסניף "המשביר לצרכן" בלב דיזנגוף נפתחה שוב הקפיטריה. הנבטחו מחירים עממיים ושרות אדיב. שווה לנסות.

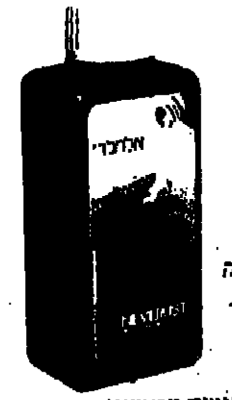

טכנולוגיה מתקדמת לטיפול בחלודה.

★ עם הגשם הראשון, כשרצתי לסגור חלונות ותריסים ונתקלתי בשלבים החלודים, נזכרתי במוצר חדש – "אל תלד", מתוצרת "רוטל". על הבקבוק נאמר כי אין צורך לשפשף את החלודה הקימת, כי קל למרוח את החומר והתוצאה נשמרת עד חמש שנים. המוצר, ששווק עד כה רק לתעשיה, נמכר כיום גם באריזות קטנות ומתאימות לשימוש ביתי.

ניתן לדללו במים אם הוא מתייבש והוא מומלץ לשימוש ברכב, לסורגי חלונות ולמעקי מרפסות.

★ חלוקים המותאמים בצבעיהם למגבות עוצבו לאחרונה ע"י "ורדינון". עבור 95,500 שקל תוכלו לטייל בבית בחלוק רחב, בגזרת קימונו, מבד פרוטה. יתרון אחד חשוב – הוא מתאים לה ולו... "ורדינון" גם מיבאת חלוקי קטיפה לילדים ומבוגרים שמחירם נמוך יותר – 56,500 שקל. הם הפכו לאופנה, ובצדק.

★ ספר מלווה בקלטת (קסטה) הם חגיגה לילדים והורים. "ישראדיסק" הוציאה סדרות חדשות של "ספרקלטת": קובץ סיפורים קלסיים, אגדות עולם, שירי ילדים, שירים מתוך סרטים מצויירים ומחזות מוסיקליים. כל אחת מהקלטות מכילה בין 30 ל-60 דקות סיפור, או 60 דקות של שירים, שהילד יכול ללוות אותם בתמונות ומילים בספר. מחיר הצמד – 12,975 שקל, אך הם נמכרים בהוזלה ברשתות השיווק הגדולות. ■

קרא ושמע.

מרטיבים

7 אחוזים מהאוכלוסיה בארץ סובלים מבעיות הרטבה, וכרבע מהם - ילדים. הנושא עדין ולא מדובר בו הרבה, אך הוא מעיק מאד על הסובלים מהתופעה. לחברת "שקמה" מספר פתרונות: "רשתון" המחזיק את ה"סופגן", שנועד לשימוש חד־פעמי. סדינים חד־פעמיים לספיגה המונחים מתחת לסדין הרגיל, וגם תרסיס לניטרול ריחות. למכירה בבתי־המרקחת. ■

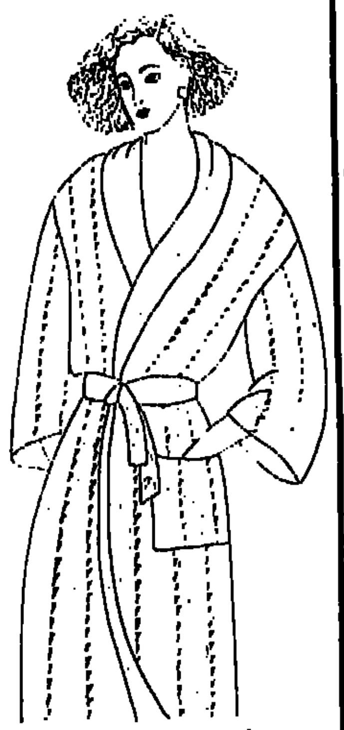

נשית בחלוק ורדינון.

מי צריך סימון תזונתי?

כשהפירוט קלוריות, פחמימות, מינרלים, מלח, שומן וכו' מופיע על אריזת מוצר מזון, אתה מקבל „הרגשה" שמדובר במוצר „דיאטטי" – כזה שהצורך אותו מבקש לדעת בדיוק לא רק את מרכיביו אלא את תכולתו התזונתית. האם הפרוט הארוך הזה באמת נחוץ? והאם אנו הצרכנים קוראים אותו? ויותר חשוב -- האם אנו מבינים את הכתוב?

הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות ערכה רב־שיח בנושא זה לכבוד יום המזון הבינלאומי ומתוך האזנה לדוברים המכובדים: אנשי משרד הבריאות, מכון התקנים, משרדי התעשיה והחקלאות, אנשי שרות המזון ונציגי התעשיה, תזונאים וטכנולוגים, ברור מעל לכל ספק הנושא שנוי במחלוקת.

קל מאוד ליצור בחיוב לשאלה האם יש לסמן סימון תזונתי. אין ויכוח על יתרונותיו. אך הבעיה סובבת על נקודה אחרת האם יש מקום לחייב את התעשיה בסימון כזה, על פי החוק.

במשרדי הממשלה לא נוטים לחוקק דרישה כזו ומעדיפים שהתעשיינים יענו לביקוש הציבורי ואלה מהם שירגישו צורך בכך יוסיפו את המידע לצרכנים מעל גבי אריזותיהם. מה שנחקק כבר הוא דרך הסימון. יצרן

שיבחר במסירת המידע יצטרך לעשות זאת בכפיפות לדרישות התקן לסימון תזונתי.

סגנית שר הבריאות, ח"כ שושנה ארבלי אלמוזנינו, קראה מעל בימת הרב־שיח לתעשיינים לשתף פעולה ולתת לציבור את מלוא המידע. היא גם הוסיפה שעל היצרנים לדאוג לבריאות הציבור ולא רק לדרישות הטעם, ולהקטין למשל את כמות המלח במוצריהם. אלא שהיצרנים יודעים נפש צרכניהם. אם יקטינו את כמות המלח מטעמי בריאות יפגעו בטעם. ואם ישתנה הטעם, יפגעו המכירות של מוצריהם. הפחתת המלח באוכל היא ענין של חינוך ,הם אומרים, ו„אנחנו הרי לא ממונים על הסברה כי אם על ייצור".

צילה דביר, מרכזת ראשית למזון במשרד החקלאות, קראה לצרכנים להיות ערים גם לסימון חלקי, שלעיתים הוא מטעה. „אם יצרן מרגרינה, למשל, מסמן על אריזתו 'לא מכיל קולסטרול' הוא לועג לנו", אומרת צילה דביר, „משום שאין מרגרינה כלשהי המכילה קולסטרול. זהו מוצר העשוי משומן צמחי ואינו יכול כלל להכיל את החומר הזה".

גם מוצר המסומן ב„אינו מכיל מלח", או„דל קלוריות", אינו מספק במידע זה כל עזרה לצרכן משום שמעט אנשים יודעים מה פרוש „דל קלוריות" והאם המוצר המתחרה מכיל יותר מהן. מידע יכול להיות נשק מסוכן, צריך להשתמש בו נכון ובהגינות, ועל הצרכנים לקבל מידע מלא.

אם אנו רוצים לדעת יותר על המוצרים שאנו אוכלים, עלינו לדרוש זאת מן היצרנים. אז כתבו אליהם. על כל אריזה תמצאו כתובת (ואם אין כזו, אל תקנו את המוצר!) הציפו אותם במכתבים – ספרו להם מה אתם באמת רוצים, ותאמינו: כוחנו גדול מאמונתנו, ואם נרצה – נוכל. ■

מיכל הולצמן

נא להכיר: יורם שמיר המלצר האקדמאי הראשון.

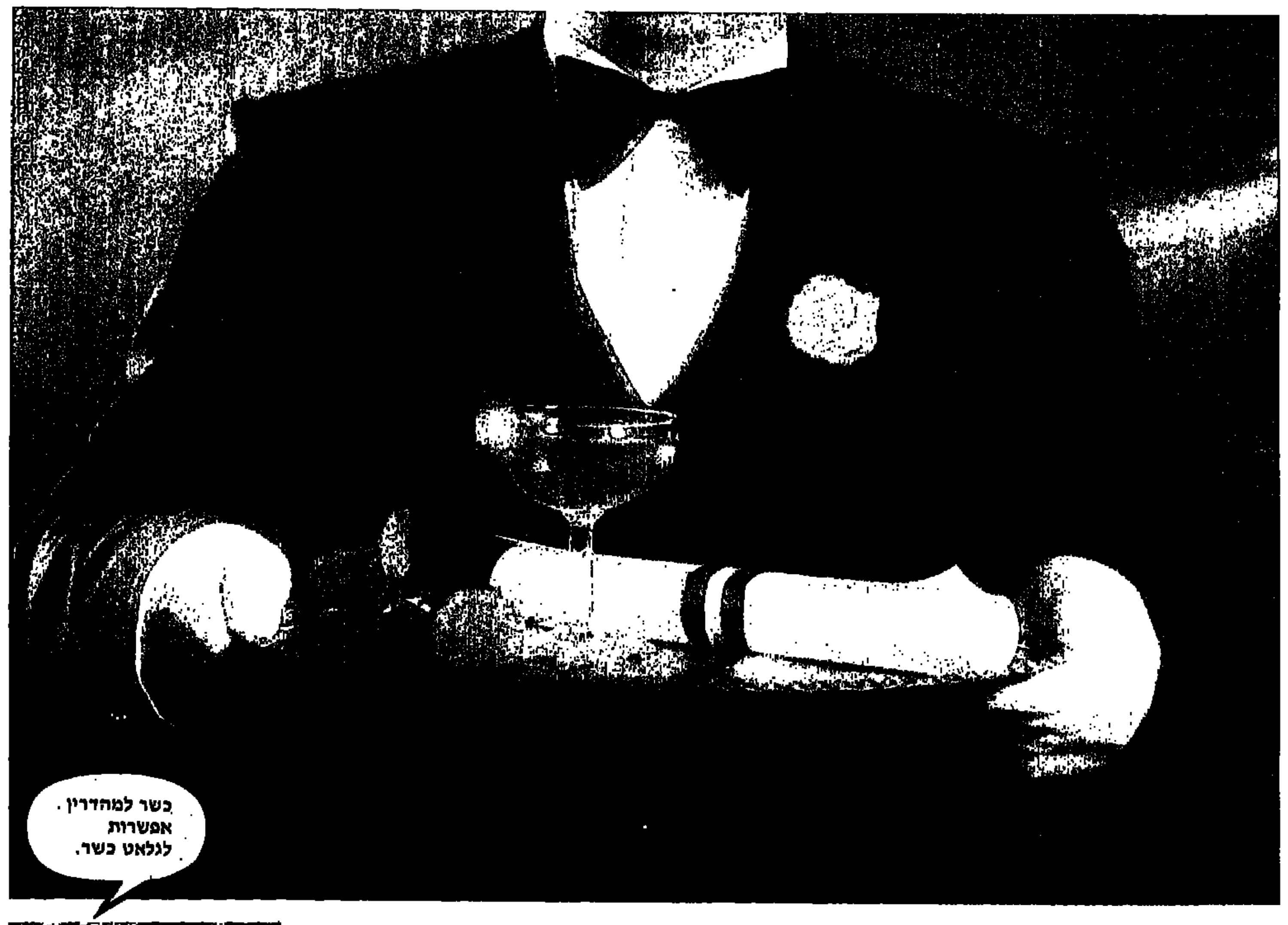

יורם שמיר הוא סטודנט שנה ג' לפסיכולוגיה. אנחנו הכשרנו אותו בתורת הארוח והמלצרות והוא הוסיף לכך את הידע שלו ביחסי אנוש. התוצאה: יורם זוכה לתשבחות רבות מזוגות צעירים אשר הוא שרת בחתונתם.

יורם הוא רק אחד מצוות המלצרים והמלצריות היחיד בארץ המורכב רובו ככולו מסטודנטים. כולם הוכשרו לתפקידם כמלצרים מיומנים ויחד עם זאת יחסם אל האורחים הוא חם וספונטני. מלצרים כאלה יכולים להיות כל ההבדל בין אורח מרוצה לאורח בלתי מרוצה. אל תשכחו זאת בבואכם לבחור את האולם בו תחגגו את היום הגדול בחייכם.

מזון חמישה כוכבים

לו, רק שרות יחיד במינו בארץ תמצאו באולמי בר־אילן. כל התפריטים המגוונים העומדים לרשותכם הורכבו ע״י שף מנוסה אשר עבד שנים רבות במלון חמישה כוכבים.

קייטרינג בר־אילן

אם תרצו לחגוג אירוע בביתכם תוכלו להשתמש בשרותי הקייטרינג רבי המוניטין שלנו. החל מן השף שלנו, דרך כלי־האוכל המהודרים וסיים במשאית הקירור ובמלצרים המיומנים, הכל מיועד לספק ארוע מושלם.

הצעה מיוחדת!
5 תשלומים שיקליים שווים!

במסגרת מבצע מיוחד תוכלו לקבל את שרותי הקייטרינג של אולמי בר־אילן ב־5 תשלומים שיקליים שווים. כך תהנו מהארוח הנפלא בלי להכנס ללחץ כספי. מגיע לכם ביום חגכם, לא?

אולם או קייטרינג: אם אתם מחפשים חגיגה באוירה אחרת,

צלצלו עכשיו 03־763412

בר־אילן
אוניברסיטת בר־אילן

אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן.
קווי תחבורה: 68, 69, 70, 64, 43, 45, 87, 164,
מירושלים קו 400.

ברידג'

אדריאן שוורץ

בצפיה לנקמה

בכן קם והיה הדבר: ישראל עלתה לשלב חצי הגמר בגביע הבי־דיבשתי בתום משחקי סן־פאולו שבברזיל וכך אנו באופן רשמי אחת מארבע הקבוצות הטובות בעולם, יחד עם ארצות־הברית, ברזיל ואוסטריה, שנבחרתה „גזלה" מאתנו את תואר אליפות אירופה בתחרות שנערכה בקיץ באיטליה. במשחקי חצי הגמר תיפגש נבחרת ישראל עם נבחרת אוסטריה ואנו מקווים ל„נקמה מתוקה" על קבוצה מצויינת זו ש„התברגה" בשנים האחרונות לצמרת הברידג' העולמית.

המשחק שלהלן, שנתפרסם בפרסומי אליפות אירופה שנערכה בסלסו מג'ורה, מדגים את איכות משחקם של האוסטרים.

	צפון	
	♠ A K 9 3 ♥ A K 5 ♦ 8 7 2 ♣ K 10 3	
מערב ♠ 8 5 2 ♥ J 9 7 3 ♦ A K 10 ♣ Q 7 2		**מזרח** ♠ Q 6 ♥ Q ♦ Q J 9 4 ♣ A J 9 8 6 5
	דרום ♠ J 10 7 4 ♥ 10 8 6 4 2 ♦ 6 5 3 ♣ 4	

כולם פגיעים, מחלק מזרח

דרום	מערב	צפון	מזרח
--	--	--	2 קלאב
פאס	פאס	ראבל	פאס
2 הארט	פאס	פאס	פאס

ההכרזה טבעית: ה־2 קלאב של מזרח טבעי ומראה קלאבים (בשיטת הקלאב המדוייק). החוזה הסופי צנוע אך ההצלחה בברידג' תלויה בין השאר בביצוע חוזים כאלה.

מערב יצא במלך דיאמונד ומזרח ענה במלכה. נראה שלמגנים שש לקיחות: שלוש בדיאמונד, אחת בקלאב, שתיים בהארט ואם ניחושו של הכרוז לא יצליח, גם אחת בספייד. אף על פי כן עלה בידי האוסטרי פורטינגר לבצע את החוזה.

מערב המשיך במלכה קלאב והכרוז כיסה במלך, שעליו עלה מזרח באלוף. הוא החזיר בנסיך דיאמונד והמשיך בדיאמונד נוסף לאלוף של מערב שחזר בקלאב. עכשיו טרף הכרוז את השמינית של מזרח בהארט נמוך מידו. הוא שיחק הארט נמוך למלך בדומם והמלכה של מזרח נפלה. עכשיו טרף קלאב נוסף בידו ואחר־כך שיחק את האלוף והמלך ספייד. הוא ויתר על נסיון העקיפה לאחר שנוכח כי למערב דרכה נקודות. הוא המשיך איפוא בנסיך ובעשירית ספייד. עכשיו היה זה תורו של מערב לטרוף. בשלב זה למערב, לצפון ולדרום שליטים בלבד. מערב נאלץ איפוא לשחק בצבע השליט, שהכרוז העביר לעשירית שבידו. האלוף הארט לקח עכשיו את הלקיחה האחרונה והחוזה בוצע. הכרוז ניחש את המצב בספייד והיטה את המצב בהארט לטובתו כשעלה בידיו להפסיד בצבע השליט רק לקיחה אחת.

שחמט

שאול הון

הפתעות בגביע

במשחקי חצי הגמר על גביע המדינה נפלה הפתעה גדולה, כאשר "הפועל" הרצליה סיים בתיקו עם קבוצת באר־שבע, שבעבר החזיקה בעת ובעונה אחת גם את גביע המדינה וגם את אליפות הליגה הלאומית.

התוצאה היתה 2.5:2.5 ובשל כך תשחק הרצליה בגמר עם אס"א תל־אביב, שגברה 0.5:4.5 על "הפועל" ראשון־לציון. משחק הגמר יהיה ב־9 בנובמבר בהרצליה. באר־שבע תתמודד עם "הפועל" ראשון־לציון על המקומות 4־3.

● ראשל"צ: בתחרות בזק שנערכה כאן לזכר מ. ביירנר ניצח ז. צ'סקוב, שצבר 11 מ־14, לפני מ. ארי־לשטיין 10.5.

● ברה"מ: בתחרות ביורמלה ניצחו טל וגורביץ, כל אחד 9 מ־13.

● מונטליה: לאחר הסיבוב ה־11 בתחרות המועמדים הוביל יוסופוב ולו 7 (1) נקודות, אחריו טל 7, טימן וסוקולוב 6.5 (1), בליאבסקי 5.5 (1). קורצ'נוי איבד את סיכוייו לעלות, כי צבר עד אז רק 3 נקודות!

● יוגוסלביה ניצחה בגביע מרכז אירופה, צברה 16 מ־24 נקודות. אחריה שוייץ 15 ואוסטריה 14.

● בלגיה: בתחרות הפתוחה באוסטנד (136 משתתפים) ניצחו מיילס ורייי־ 7 כל אחד.

● מוסקוה: צסק"א גברה כאן על ביירן־מינכן בתחרות דו־מחזורית (6 בכל קבוצה) בתוצאה 4:8. בסיבוב הראשון גברו הרוסים 1.5:4.5 ובשני 2.5:3.5.

● טוניס: באליפות הראשונה של מדינות ערב, שנערכה כאן, נחלה עיראק נצחון כפול – גם בין הגברים וגם בין הנשים. אלוף הגברים הוא סעיר עבר איראק, שהגיע לפני הטוניסי חמארי.

● קופנהגן: בתחרות לציון 50 שנה למותו של נימצוביץ ניצחו וגניאן, בראון ולרסן – כל אחד 6.5 מ־11. אחריהם שורט, טל וניקוליץ 6, אנדרסון, נאן ופטאצ'ניק 5.5, אגדסטיין 4.5, צ'נדלר 4 והנסן 3.5.

הכלים נועדו להקרבה

המשחק הבא, שנערך בתחרות האמנים בביל, זכה בפרס יופי.

סיקטנקן – וסט

1. ה4 פ־ג6. 2. ד4 ד5 (פתיחת נימצוביץ). 3. ה:ד (על ה5 יבוא ר־ז5 ולשחור אין קשיים) מ:ה־ד5. 4. פ־ו3 ר־ז4. 5. ר־ה2 0־0־0 (לא ר:פ עם מ:ה־ד4! בגלל ר:פ+ וזוכה, עתה מאיים זאת השחור). 6. ג4 מ־ה־ח5. 7. 0־0 פ־ו6. 8. ר־ה3 (לא 8. חנ בגלל פ:ד4!). 9. ח:ר פ:ד4 ומאיים פ:פ+ עם מה־ח2X. לכן ייאלץ לבן להמשיך 10. פב־ד2 ואז (ה5) ה5, 9. ר5 (או 9. ח3 ה:ה. 10. ח:ר פ:ז4. 11. ר־ו4 ר3! 12. ה:ר3 ר־ד6 ולשחור יתרון) ה4. 10. פ־ד4 פ:פ, 11. ה:ר+ (פחות טוב 11. מה:פ ר:ה. 12. מה:א7 ר:צ עם ר־ד6) פ:ר, 12. ח3 פ־ו3+! 13. ז:פ מה:ח3, 14. ה:פ ר־ד6 (תמורת הכלי שהקריב יש לשחור איומי מט). 15. צ־ה1 ר־ח2+, 16. מ־ח1 צ־ד6 (מאיים ר־ו4+ עם צ־ח6 וכופה מט). 17. מה־ג2 (לא יצלח 17. ז5 בגלל צ־ח6!). 18. ז:צ ז:ח6 עם צ־ז8 וכופה מט) מה־ו3+! (לא ר־ו4+ בגלל 18. מ־ז1 צ־ח6, 19. מה:ה4 ומונע מט). 18. מ:ר ז5! בנוסח מקס לאנגה נגד אנדרסן ב־1859). 19. ר:ז5 (כפוי) ח:ז (הקרבה רודפת הקרבה). 20. מה־ג3 מה:ו2+ (לא ח:ו4? בגלל מה:צ+). 21. מ־ח1 (לא מ־ח3? בגלל ח:ז+ עם ו5X) ז6!. 22. מה־ה3 ח:ז+ לכן נכנע, על 23. ר־ח6 בא צ:ר+, 24. מה:צ מה:צ+, 25. מ־ז1 מה־ה2+, 26. מ־ז1 מה:ב2 וזוכה.

סיום מס' 50

באליפות ברית המועצות שיחק כאן לבן מה־ז1 וה־משחק נסתיים בתיקו. אך היתה לו זכיה. איך? ■

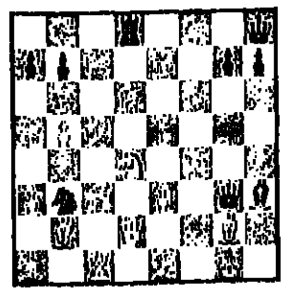

[illegible]

בולים

אליעזר בן

דגלים על בולי או"מ

16 דגלים מ־16 מדינות החברות באו"מ מופיעים על 16 בולים שרואים אור בסוף ספטמבר. הבולים הם בערך נקוב זהה של 22 סנט, והם מהווים המשך הסדרה של דגלי המדינות שהונפקו בעבר ועוד יונפקו בעתיד, עד סיום כל הסדרה של הנפעת כל המדינות החברות באו"מ (ישראל כבר הופיעה לפני שנה).

בחוברת מטעם משרד הדואר של האו"מ בג'נבה, מופיעה תמונה מתערוכת בולים „אישרפיל 85" שנערכה בת"א ועליה נשיאי המדינה, שר התקשורת אמנון רובינשטיין והשר לשעבר מרדכי צפורי וכן נשיא התערוכה הפרופ' אילן.

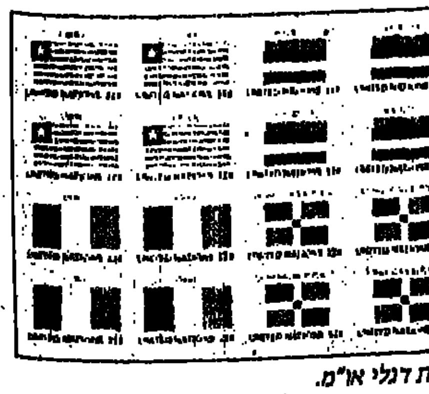

סדרת דגלי או"מ.

דאג המרשלד שהיה מזכיר האו"מ (וידיד ישראל) מופיע בחותמת שוודית שתוטבע ב־12־13 באוקטובר לציון „יום הבול". כן תופיע חותמת מטעם האו"מ ב„ארמון השלום" בעיר ההולנדית האג, בימים בין 25־27 באוקטובר.